

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

تحولات بازار کار زنان

طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴

معاونت سرمایه انسانی و توسعه اشتغال

مرکز آمار و اطلاعات بازار کار

موضوع: اشتغال زنان

شماره گزارش: ۶

مرداد ماه ۱۳۸۹

معاونت سرمایه انسانی و توسعه اشتغال
مرکز آمار و اطلاعات بازار کار

شماره گزارش : ۸۹/۶	شناسنامه گزارش
وزارت کار و امور اجتماعی، معاونت سرمایه انسانی و توسعه اشتغال، مرکز آمار و اطلاعات بازار کار ۱۳۲۵	
تحولات بازار کار زنان طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸	
تهیه و تدوین : خانمها سوسن حسنونند، شهلا صباغی، صدیقه علیمردانی	
ناظر علمی : آقای رامین بهزاد	
تهران: مرکز آمار و اطلاعات بازار کار، مرداد ماه ۱۳۸۹	
۷۸ ص : مصور، جدول، نمودار	
واژه های کلیدی : ۱- بیکاری، اشتغال، فعال از نظر اقتصادی، غیرفعال از نظر اقتصادی، فعالیت اصلی محل کار، گروه عمده شغلی، وضع شغلی، ساعت کاری ۲- نرخ بیکاری، نرخ مشارکت اقتصادی، نسبت اشتغال، سهم اشتغال ناقص ۳- فعالیت های گذران وقت (ICATUS)	
موضوع : اشتغال زنان	

آدرس : تهران - خیابان آزادی - نبش بهبودی - ساختمان وزارت کار و امور اجتماعی - طبقه ششم - مرکز آمار و اطلاعات بازار کار

درگاه : www.irimlsa.ir/fixinfo/mo_barnamerizi/amar/index.htm

تلفن : ۶۴۴۹۲۳۹۲

دورنگار : ۶۴۴۹۲۲۹۲

فهرست مطالب

۶ مقدمه

۸ تعاریف و مفاهیم

آمارهای جمعیتی

۱۲ برآورد جمعیت بر حسب جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۲ برآورد جمعیت بر حسب گروههای عمده سنی ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳ جمعیت کشور بر حسب سن به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۵ سهم جمعیت ۶ ساله و بیش تر باسواد بر حسب گروههای عمده سنی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۶ توزیع نسبی برآورد باسوادان ۶ ساله و بیش تر بر حسب سطح تحصیلات در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۶ تعداد کل دانشجویان، پذیرفته شدگان و دانش آموختگان آموزش عالی به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۷ توزیع نسبی برآورد جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب وضع فعالیت در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۸ جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب وضع فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

۱۹ توزیع نسبی برآورد باسوادی جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیش تر به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

تحولات جمعیت فعال زنان

جمعیت کل، شاغل و بیکار فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بر حسب گروههای عمده رشته

۲۰ تحصیلی در سال ۱۳۸۷

۲۲ شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب گروه سنی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۲۴ شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب وضع شغلی به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۲۶ شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب بخش عمده اقتصادی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

۲۷ درصد شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب بخش عمده اقتصادی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

۲۸ جمعیت شاغل ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب وضع سواد، آخرین مدرک یا دوره تحصیلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۲۹ شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر دارای تحصیلات عالی به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۳۰ شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر به تفکیک جنس و گروههای عمده شغلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر به تفکیک جنس و تعداد ساعت کار معمول در هفته در شغل اصلی در سالهای

۳۲ ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۳۴ شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر دارای اشتغال ناقص به تفکیک جنس

متوسط ساعات سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش تر بر حسب جنس و گروه های فعالیت گذران وقت (نقاط

شهری) ۳۵

توزیع نسبی برآورد شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب مدت اشتغال به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

توزیع فرصتهای شغلی و بکارگمارده شدگان مراکز خدمات اشتغال و کاریابی های غیر دولتی به تفکیک جنس در سالهای

۳۸ ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۳۹ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب گروه سنی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۰ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب طول مدت بیکاری و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۲ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب روشهای جستجوی کار در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۳ تعداد جویندگان کار از طریق مراکز خدمات اشتغال و کاریابیهای غیر دولتی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۴ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب وضع فعالیت قبل از بیکاری در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۶ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر قبلاً شاغل به تفکیک وضع شغلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۷ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر قبلاً شاغل به تفکیک گروههای عمده شغلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۸ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر قبلاً شاغل به تفکیک گروههای عمده فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۴۹ بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر قبلاً شاغل به تفکیک علت ترک شغل در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر غیر شاغل بدون جستجوی کار به تفکیک علت عدم جستجوی کار در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷ ۵۰

جمعیت خارج از نیروی کار (جمعیت غیر فعال) به تفکیک سن در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ ۵۱

شاخص های عمده نیروی کار زنان

- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۲
- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۲
- نسبت اشتغال در جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۳
- سهم اشتغال مردان در بخشهای عمده اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۳
- سهم اشتغال زنان در بخشهای عمده اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۳
- سهم اشتغال مردان در بخشهای خصوصی و عمومی به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۴
- سهم اشتغال زنان در بخشهای خصوصی و عمومی به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۴
- شاخص های عمده نیروی کار در جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۵۵
- نرخ بیکاری زنان ۱۰ ساله و بیشتر در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ ۵۷
- نرخ مشارکت اقتصادی زنان ۱۰ ساله و بیشتر در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ ۵۸
- نرخ بیکاری جمعیت ۲۴-۱۵ ساله کل کشور در سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۶۰
- نرخ بیکاری افراد فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بر حسب گروههای عمده رشته تحصیلی در سال ۱۳۸۷ ۶۱

آمارهای جهانی

- نرخ بیکاری در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس ۶۴
- جمعیت بیکار در جهان بر حسب جنس ۶۵
- نرخ مشارکت نیروی کار در جهان بر حسب جنس ۶۵
- نسبت اشتغال به جمعیت بزرگسالان در کل جهان و در مناطق مشخص شده به تفکیک جنس ۶۷
- سهم بخش کشاورزی در اشتغال در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس ۶۹
- سهم بخش صنعت در اشتغال در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس ۷۰
- سهم بخش خدمات در اشتغال در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس ۷۱
- سهم اشتغال زنان به تفکیک گروههای عمده فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۹۹۵ ، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۵ ۷۳

آمارهای مقایسه ای ایران و خاور میانه

- نرخ بیکاری در منطقه خاور میانه و ایران به تفکیک جنس ۷۴
- نسبت اشتغال به جمعیت بزرگسال در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس ۷۵
- سهم اشتغال در بخش کشاورزی در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس ۷۶
- سهم اشتغال در بخش صنعت در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس ۷۶
- سهم اشتغال در بخش خدمات در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس ۷۷
- منابع و مآخذ ۷۸

در قرن بیستم و به دنبال حضور روز افزون زنان در محیط‌های کاری، ترکیب جنسیتی نیروهای شاغل در سازمان‌ها و ادارات و کارخانجات اکثر کشورهای دنیا دستخوش تغییرات زیادی شد؛ اما همچنان مشکلاتی نظیر حقوق کمتر زنان، ایجاد مانع در سر راه ترفیعات شغلی و تبعیض‌های جنسیتی زنان شاغل را رنج می‌دهد.

کنفرانس عمومی سازمان بین‌المللی کار به دعوت هیات مدیره دفتر بین‌المللی کار چهل و دومین اجلاس خود را در تاریخ ۴ ژوئن ۱۹۵۸ در ژنو برگزار نمود، پس از تصمیم‌گیری در مورد تصویب پیشنهادهای مطرح شده در رابطه با موضوع تبعیض در امر اشتغال و حرفه به عنوان چهارمین بند از دستور کار اجلاس و در مورد اینکه این پیشنهادهای بصورت یک مقاله نامه بین‌المللی تدوین شود و با تأکید بر اعلامیه فیلادلفیا که برخورداری از رفاه مادی و معنوی و تامین اقتصادی و برابری فرصتها در شرایط آزاد و احترام به برای کلیه ابناء بشر از هر نژاد و عقیده و جنسیت تضمین می‌نماید و با توجه به این امر که هرگونه تبعیض، تجاوز به حقوقی است که اعلامیه جهانی حقوق بشر بر آن تصریح داشته است، در تاریخ ۲۵ ژوئن ۱۹۵۸ مقاله نامه منع تبعیض در اشتغال و حرفه را به تصویب رساند. ایران نیز در ۱۷ اردیبهشت ۱۳۴۳ (۷ مه ۱۹۶۴) به مقاله نامه منع تبعیض در استخدام و اشتغال مصوب ۲۵ ژوئن ۱۹۵۸ (شماره ۱۱۱) پیوسته است.

همچنین در برنامه سوم پنج ساله توسعه کشور (۱۳۷۹-۱۳۸۴) لایحه های متعددی برای تامین فرصتهای شغلی و آموزشی بیشتر برای زنان ارائه شد. در ماده ۱۵۶ برنامه سوم توسعه به مسئله اشتغال زنان پرداخته شده است. همچنین طبق ماده ۱۵۸ برنامه، مرکز مشارکت امور زنان ایجاد شد تا مشارکت زنان را از طریق شروع پروژه ها و برنامه ها برای ایجاد فرصتهای شغلی در همه حوزه ها در کشور افزایش دهد.

در برنامه چهارم توسعه نیز در بند ۱۴ سیاستهای کلی برنامه، به تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه های اجتماعی و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان اشاره شده است.

همچنین تکریم زنان خانه دار بعنوان پایه های حفظ و صیانت از فرهنگ و امنیت و پیشرفت جامعه، توسعه جایگاه زنان و نقش سازنده آنها در عرصه های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و اعتلای نقش جمهوری اسلامی در نظام بین الملل از دیگر محورهایی است که بعنوان راهبرد اساسی در برنامه پنجم توسعه دیده شده است (ماده ۴۶).

علیرغم پیشرفتهای چشمگیر در جهت برابری جنسیتی در محل کار، جنسیت همچنان موضوع نابرابریهای بازار کار و منابع انسانی می باشد. برابری جنسیتی به حقوق، مسئولیتهای، فرصتها، رفتار و ارزش‌گذاری برای زنان و مردان در اشتغال و در روابط بین کار و زندگی مربوط می‌گردد. از نظر سازمان جهانی کار برابری بین زنان و مردان هم مسئله حقوق

بشری بوده و هم پیش شرطی برای توسعه اجتماعی و اقتصادی پایدار مردم محور مبتنی بر اصل کلیدی عدالت اجتماعی . بنابراین برابری جنسیتی متضمن آن است که باید با کلیه افراد چه زن و چه مرد بر اساس کرامت انسانی رفتار شده و اجازه یابند تا پتانسیل کامل خود را رشد داده و به کیفیت بالاتر زندگی برای همه دست یابند. برابری جنسیتی شامل حقوق برابر برای انسانها و شاغلین، ارزشهای برابر و توزیع عادلانه مسئولیتها و فرصتها در میزان کار و تصمیم گیری می باشد.

نرخ پایین فعالیت اقتصادی زنان (۱۴,۵ درصد در سال ۱۳۸۸) بخودی خود منعکس کننده میزان اندک مشارکت اقتصادی زنان در مقایسه با مردان در جامعه در حال توسعه ایران است. با وجود پایین بودن نرخ فعالیت اقتصادی زنان، موانع زیادی در دسترسی اشتغال برای زنان وجود دارد. بیش از نیمی از دانشجویان و فارغ التحصیلان دانشگاهها را دختران تشکیل می دهند. استفاده بهینه از مهارتها و تواناییهای زنان در پیشرفت اقتصادی جامعه تاثیر بسزایی خواهد داشت. در حالیکه بسیاری از زنان شاغل در جایی مشغول بکار هستند که از مهارتها و تواناییهای بالقوه آنها استفاده درستی نمی شود.

این مجموعه با هدف ارائه تصویری روشن و شفاف از وضعیت زنان به تفکیک تحصیلات، وضع فعالیت اقتصادی ، گروههای عمده شغلی و ... تدوین شده است و امید است مورد استفاده ذینفعان و علی الخصوص برنامه ریزان کشور در حوزه بانوان قرار گیرد.

در پایان لازم است از تلاش و همت همکارانم خانمها سوسن حسنونند ، شهلا صباغی و صدیقه علیمردانی در تهیه و تنظیم این گزارش و نظارت آقای رامین بهزاد مدیر پژوهش و طرحهای آماری این مرکز قدردانی نمایم. خواهشمند است نظرات اصلاحی و تکمیلی را به آدرس amarkar@irimlsa.ir ارائه نمایید.

رضا شریعت

رئیس مرکز آمار و اطلاعات بازار کار

تعاریف و مفاهیم

سن

سن، عبارت از فاصله زمانی بین تاریخ تولد فرد تا تاریخ پرسش است، که برحسب سال‌های کامل سپری شده اندازه‌گیری می‌شود.

باسواد

کسانی که می‌توانند به زبان فارسی یا هر زبان دیگری متن ساده‌ای را بخوانند و بنویسند، خواه مدرک رسمی داشته یا نداشته باشند، باسواد تلقی می‌شوند.

بی‌سواد

کسانی که نمی‌توانند بخوانند و بنویسند و کسانی که فقط می‌توانند بخوانند، بی‌سواد تلقی می‌شوند.

در حال تحصیل

در حال تحصیل، به فردی گفته می‌شود که طبق برنامه‌های رسمی آموزشی کشور به تحصیل اشتغال دارد.

فارغ‌التحصیل

فارغ‌التحصیل، به فردی گفته می‌شود که آموزش‌های علمی و عملی مربوط به یک دوره آموزش رسمی را فرا گرفته و حائز شرایط دریافت گواهینامه آن دوره شناخته شده است.

کار

آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی (فکری و یا بدنی) که به منظور کسب درآمد (نقدی و یا غیرنقدی) صورت پذیرد و هدف آن تولید کالا یا ارائه خدمت باشد، کار محسوب می‌شود.

جمعیت فعال اقتصادی

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش‌تر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

جمعیت غیرفعال اقتصادی

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش‌تر که در طول هفته مرجع طبق تعریف، در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی‌گیرند، جمعیت غیرفعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

جمعیت خارج از نیروی کار

تمامی افراد ۹-۰ ساله و همچنین افراد ۱۰ ساله و بیش تری که در طول هفته مرجع، در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی گیرند، جمعیت خارج از نیروی کار محسوب می شوند.

شاغل

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر که در طول هفته مرجع، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده و یا بنا به دلایلی به طور موقت کار را ترک کرده باشند، شاغل محسوب می شوند. شاغلان به طور عمده شامل دو گروه مزد و حقوق بگیران و خوداشتغالان می شوند. ترک موقت کار در هفته مرجع با داشتن پیوند رسمی شغلی، برای مزد و حقوق بگیران و تداوم کسب و کار برای خوداشتغالان، به عنوان اشتغال محسوب می شود. افراد زیر نیز به لحاظ اهمیتی که در فعالیت اقتصادی کشور دارند، شاغل محسوب می شوند:

- افرادی هستند که بدون دریافت مزد برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی دارند کار می کنند (کارکنان فامیلی بدون مزد).
- کارآموزانی که در دوره کارآموزی فعالیتی در ارتباط با فعالیت مؤسسه محل کارآموزی انجام می دهند، یعنی مستقیماً در تولید کالا یا خدمات سهیم هستند و فعالیت آن ها "کار" محسوب می شود.
- محصولانی که در هفته مرجع مطابق تعریف، کار کرده اند.
- تمام افرادی که در نیروهای مسلح به صورت کادر دائم یا موقت خدمت می کنند (نیروهای مسلح پرسنل کادر و سربازان، درجه داران، افسران و وظیفه نیروهای نظامی و انتظامی).

فعالیت اصلی محل کار

منظور از فعالیت اصلی محل کار، فعالیت کارگاهی است که فرد شاغل در طول هفته مرجع در آن کار می کرده است. این فعالیت بر حسب نوع کالای تولید شده یا خدمت عرضه شده توسط کارگاهی که فرد در آن کار می کند، مشخص می شود. فعالیت اصلی محل کار افراد شاغل بر اساس طبقه بندی بین المللی فعالیت های اقتصادی (ISIC, REV ۳-۱۹۹۰)^(۱) طبقه بندی شده و نتایج آن بر اساس تقسیم بندی زیر در سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات ارائه شده است:

کشاورزی شامل

زراعت، باغداری، دامپروری، شکار، جنگلداری و ماهیگیری.

صنعت شامل

استخراج معدن، صنعت، ساختمان، تأمین آب و برق و گاز.

خدمات شامل

عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری، موتور سیکلت و کالاهای شخصی و خانگی، هتل و رستوران، حمل و نقل، انبارداری، ارتباطات، واسطه گیری های مالی، مستغلات، اجاره و فعالیت های کسب و کار، آموزش، بهداشت و مددکاری اجتماعی، سازمان ها و هیئت های برون مرزی، دفاتر و ادارات مرکزی، خانوارهای معمولی دارای مستخدم، اداره امور عمومی، دفاع و تأمین اجتماعی.

وضع شغلی

وضع شغلی شاغلان بر اساس آخرین طبقه‌بندی بین‌المللی وضعیت اشتغال (ICSE-۱۹۹۳)^(۱) و با توجه به شرایط کشور طبقه‌بندی شده است و نتایج آن به تفکیک بخش خصوصی (شامل کارفرما، کارکن مستقل، مزد و حقوق‌بگیر بخش خصوصی و کارکن فامیلی بدون مزد) و بخش عمومی (شامل مزد و حقوق‌بگیر بخش عمومی) ارائه شده است.

ساعت کار معمول

ساعت کار معمول، متوسط ساعت کار فرد در یک هفته از فصل آمارگیری می‌باشد.

اشتغال ناقص

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته‌مرجع، حاضر در سر کار یا غایب موقت از محل کار بوده، به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش‌تر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته‌مرجع بوده‌اند.

مقدار اشتغال ناقص

مجموع ساعت کار اضافی است که افراد دارای اشتغال ناقص تمایل به انجام آن دارند (تا سقف ۴۴ ساعت).

بیکار

بیکار به تمام افراد ۱۰ ساله و بیش‌تر اطلاق می‌شود که:

- ۱) در هفته‌مرجع فاقد کار باشند (دارای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی نباشند).
 - ۲) در هفته‌مرجع و یا هفته‌بعد از آن آماده برای کار باشند (برای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی آماده باشند).
 - ۳) در هفته‌مرجع و سه هفته قبل از آن جویای کار باشند (اقدامات مشخصی را به‌منظور جستجوی اشتغال مزدبگیری و یا خوداشتغالی به عمل آورده باشند).
- افرادی که به‌دلیل آغاز به کار در آینده و یا انتظار بازگشت به شغل قبلی جویای کار نبوده، ولی فاقد کار و آماده برای کار بوده‌اند نیز بیکار محسوب می‌شوند.

شاخص‌ها

نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت)

عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله و بیش‌تر) به جمعیت در سن کار، ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله و بیش‌تر)، ضربدر ۱۰۰.

$$\text{نرخ مشارکت اقتصادی} = \frac{\text{جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله یا بیش‌تر)}}{\text{جمعیت ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله یا بیش‌تر)}} \times 100$$

نرخ بیکاری

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضربدر ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۰-۲۴ ساله)

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۰-۲۴ ساله) به جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۰-۲۴ ساله)، ضربدر ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۰-۲۴ ساله)} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۰-۲۴ ساله)}}{\text{جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۰-۲۴ ساله)}} \times 100$$

سهم اشتغال ناقص

عبارت است از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص به جمعیت شاغل، ضربدر ۱۰۰.

$$\text{سهم اشتغال ناقص} = \frac{\text{جمعیت دارای اشتغال ناقص}}{\text{جمعیت شاغل}} \times 100$$

بر اساس اطلاعات بدست آمده از طرح آمارگیری نیروی کار، جمعیت کل کشور طی سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ ۳۱۲۹۶۴۵ نفر (۴,۶ درصد) افزایش یافته است. طی سالهای مذکور جمعیت زنان نیز که نیمی از کل جمعیت کشور را تشکیل می دهند، ۱۵۴۸۸۸۲ نفر (۴,۶ درصد) افزایش یافته است.

جدول ۱- برآورد جمعیت^۱ بر حسب جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

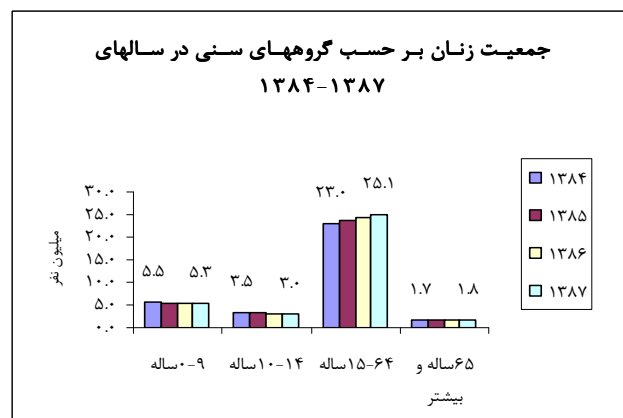
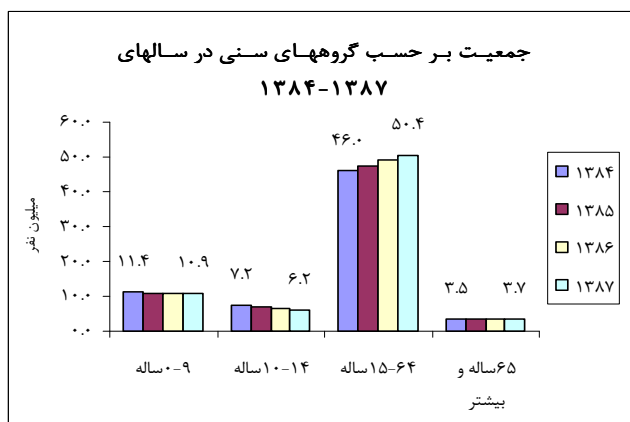
جنس	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷
مرد و زن	۶۸۱۱۹۰۵۹	۶۹۱۵۷۶۶۳	۷۰۲۰۲۴۱۷	۷۱۲۴۸۷۰۴
زن	۳۳۶۸۴۶۹۷	۳۴۱۸۰۰۹۶	۳۴۷۰۳۳۵۶	۳۵۲۳۳۵۷۹

۱. جمعیت شامل خانوارهای معمولی غیرساکن و مؤسسه ای (دستجمعی) می شود.

اما با تاملی به تغییرات جمعیت در گروههای سنی مختلف خواهیم دید جمعیت افراد کمتر از ۱۵ سال در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، ۷,۷ درصد کاهش و لی جمعیت ۶۴-۱۵ ساله که در واقع جمعیت در سن کار را نشان می دهد و همچنین جمعیت ۶۵ ساله و بیشتر بترتیب ۹,۶ و ۴,۶ درصد افزایش یافته است. عبارتی می توان گفت میانگین سنی جمعیت در سالهای مذکور افزایش یافته است. آمارهای مندرج در جدول ۲ نشان می دهد تغییرات برای زنان نیز به همین منوال بوده است. جمعیت دختران کمتر از ۱۵ سال در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، ۷,۷ درصد کاهش و لی تعداد زنان ۶۴-۱۵ ساله و همچنین ۶۵ ساله و بیشتر بترتیب ۹,۲ و ۷,۰ درصد افزایش یافته است.

جدول ۲- برآورد جمعیت بر حسب گروههای عمده سنی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

گروههای عمده سنی	۱۳۸۴		۱۳۸۵		۱۳۸۶		۱۳۸۷	
	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن
جمع	۶۸۱۱۹۰۵۹	۳۳۶۸۴۶۹۷	۶۹۱۵۷۶۶۳	۳۴۱۸۰۰۹۶	۷۰۲۰۲۴۱۷	۳۴۷۰۳۳۵۶	۷۱۲۴۸۷۰۴	۳۵۲۳۳۵۷۹
۰-۹ ساله	۱۱۳۵۵۹۵۲	۵۵۳۹۵۸۸	۱۱۰۱۵۳۰۶	۵۳۷۲۳۹۳	۱۰۹۴۷۷۷۷	۵۳۴۳۱۷۶	۱۰۹۴۸۵۲۷	۵۳۴۸۴۵۶
۱۰-۱۴ ساله	۷۲۳۵۷۶۷	۳۴۷۶۲۸۵	۶۹۱۲۶۲۱	۳۳۱۴۸۸۰	۶۵۷۳۱۸۰	۳۱۴۸۸۳۵	۶۲۰۹۲۹۳	۲۹۷۵۹۳۴
۱۵-۶۴ ساله	۴۶۰۰۲۳۱۱	۲۳۰۰۴۴۰۳	۴۷۶۰۳۸۵۰	۲۳۷۷۸۲۷۰	۴۹۰۱۶۵۷۹	۲۴۴۶۱۷۲۰	۵۰۴۰۲۴۳۸	۲۵۱۲۸۲۲۲
۶۵ ساله و بیشتر	۳۵۲۵۰۲۲	۱۶۶۴۴۱۵	۳۶۲۵۸۵۶	۱۷۱۴۵۲۴	۳۶۶۴۸۷۴	۱۷۴۹۶۲۰	۳۶۸۸۴۳۹	۱۷۸۰۹۶۲

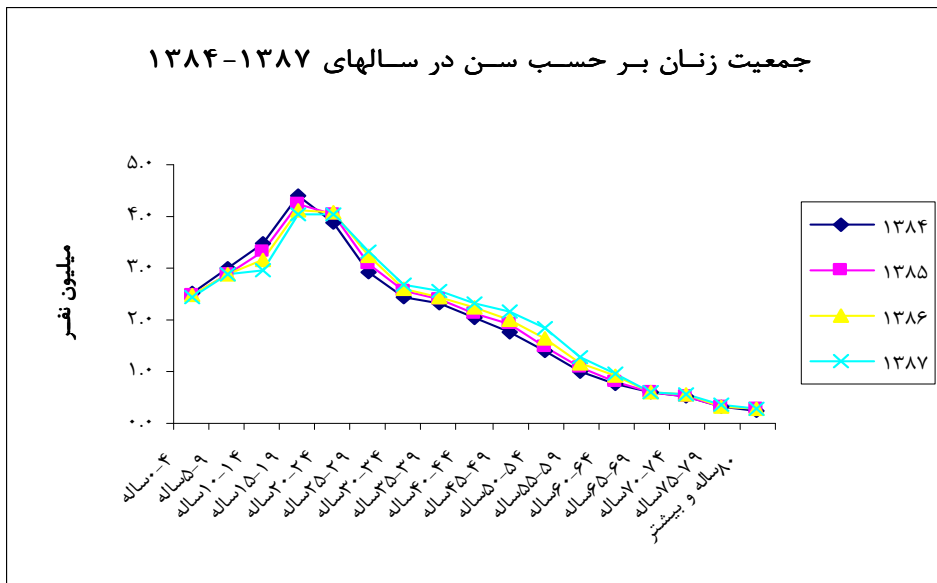
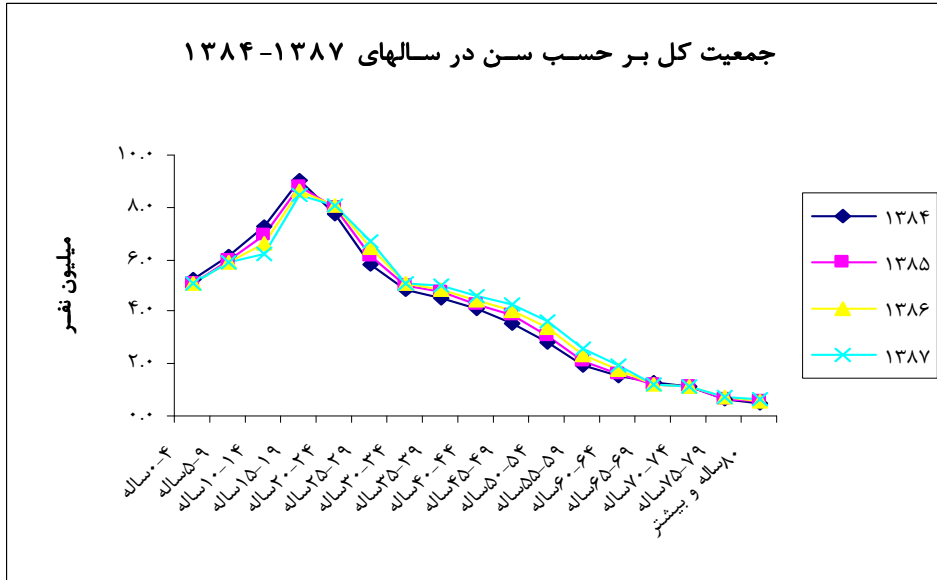

طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ در کل جامعه و بین زنان همواره جمعیت گروه سنی ۱۹-۱۵ ساله و ۲۴-۲۰ ساله نسبت به بقیه گروههای سنی بیشتر بوده است بطوریکه نسبت جوانان ۲۴-۱۵ ساله به کل جمعیت در بین زنان در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷ بترتیب ۲۴,۶، ۲۴,۲، ۲۳,۶ و ۲۲,۸ بوده است. جمعیت زنان کمتر از ۲۰ سال طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ دارای روندی کاهشی می باشد (۶,۷ درصد کاهش) و بالعکس جمعیت زنان ۶۴-۲۰ ساله طی سالهای مذکور روندی صعودی دارد (۱۳,۵ درصد افزایش).

جدول ۳ - جمعیت کشور بر حسب سن به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		سن
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۳۵۲۳۳۵۷۹	۷۱۲۴۸۷۰۴	۳۴۷۰۳۳۵۶	۷۰۲۰۲۴۱۷	۳۴۱۸۰۰۹۶	۶۹۱۵۷۶۶۳	۳۳۶۸۴۶۹۷	۶۸۱۱۹۰۵۹	جمع
۲۴۵۷۵۸۲	۵۰۴۵۴۳۷	۲۴۷۱۹۲۵	۵۰۴۹۳۵۸	۲۴۸۳۷۲۹	۵۰۶۳۲۱۲	۲۵۳۷۱۷۲	۵۲۱۰۹۰۹	۰-۴ ساله
۲۸۹۰۸۷۴	۵۹۰۳۰۹۰	۲۸۷۱۲۵۱	۵۸۹۸۴۱۹	۲۸۸۸۶۶۴	۵۹۵۲۰۹۴	۳۰۰۲۴۱۶	۶۱۴۵۰۴۳	۵-۹ ساله
۵۳۴۸۴۵۶	۱۰۹۴۸۵۲۷	۵۳۴۳۱۷۶	۱۰۹۴۷۷۷۷	۵۳۷۲۳۹۳	۱۱۰۱۵۳۰۶	۵۵۳۹۵۸۸	۱۱۳۵۵۹۵۲	۱۰-۹ ساله
۲۹۷۵۹۳۴	۶۲۰۹۲۹۳	۳۱۴۸۸۳۵	۶۵۷۳۱۸۰	۳۳۱۴۸۸۰	۶۹۱۲۶۲۱	۳۴۷۶۲۸۵	۷۲۳۵۷۶۷	۱۰-۱۴ ساله
۴۰۲۶۵۱۸	۸۴۵۰۲۴۰	۴۱۲۸۱۳۹	۸۶۰۰۳۳۲	۴۲۴۲۱۶۰	۸۸۲۱۲۶۵	۴۴۱۱۷۵۷	۹۰۱۸۷۳۵	۱۵-۱۹ ساله
۴۰۲۲۲۰۳	۸۰۷۲۶۲۲	۴۰۷۶۷۳۸	۸۰۷۰۵۹۰	۴۰۴۲۷۶۳	۷۹۵۲۸۸۸	۳۸۹۱۲۷۴	۷۷۰۱۸۲۷	۲۰-۲۴ ساله
۳۳۲۰۲۷۲	۶۶۷۶۱۲۵	۳۲۳۲۱۰۰	۶۴۳۸۴۲۱	۳۰۷۹۸۶۴	۶۱۳۰۲۷۶	۲۹۱۹۵۵۳	۵۸۲۵۷۶۵	۲۵-۲۹ ساله
۲۶۶۵۹۱۹	۵۱۱۹۴۲۲	۲۶۱۲۵۴۰	۵۰۷۹۴۷۹	۲۵۵۵۵۸۵	۴۹۶۳۸۶۲	۲۴۵۶۹۹۸	۴۸۵۵۷۲۵	۳۰-۳۴ ساله
۲۵۴۸۲۷۸	۴۹۹۴۸۳۱	۲۴۴۲۳۱۴	۴۸۶۱۰۹۵	۲۴۰۴۵۷۰	۴۷۵۸۴۹۹	۲۳۳۷۸۱۱	۴۵۴۴۲۰۰	۳۵-۳۹ ساله
۲۳۱۶۳۲۴	۴۶۰۶۷۸۲	۲۲۳۳۶۴۵	۴۴۳۲۹۱۶	۲۱۳۸۸۸۴	۴۲۹۶۹۵۸	۲۰۳۱۰۹۱	۴۱۳۴۶۲۷	۴۰-۴۴ ساله
۲۱۴۲۷۴۲	۴۳۱۱۷۹۰	۲۰۰۸۶۹۵	۴۰۶۷۸۹۹	۱۹۰۹۰۲۶	۳۸۷۵۸۶۵	۱۷۷۷۴۴۶	۳۵۸۰۵۳۵	۴۵-۴۹ ساله
۱۸۲۹۸۵۵	۳۶۳۷۹۰۷	۱۶۴۹۳۸۱	۳۳۵۳۵۵۸	۱۴۹۸۵۹۳	۳۰۸۵۰۸۲	۱۴۱۶۵۶۱	۲۸۴۴۰۲۰	۵۰-۵۴ ساله
۱۲۸۴۰۷۶	۲۶۰۱۵۳۲	۱۱۷۲۰۲۷	۲۳۲۸۴۷۳	۱۰۹۹۲۳۱	۲۱۱۵۳۶۵	۱۰۰۵۵۱۶	۱۹۵۷۳۵۰	۵۵-۵۹ ساله
۹۷۲۰۳۵	۱۹۳۱۱۸۷	۹۰۶۱۴۱	۱۷۸۳۸۱۶	۸۰۷۵۹۴	۱۶۰۳۷۹۰	۷۵۶۳۹۶	۱۵۳۹۵۲۷	۶۰-۶۴ ساله
۶۰۵۷۳۳	۱۲۰۰۴۴۳	۶۰۱۰۴۷	۱۲۰۸۹۲۰	۵۹۸۲۲۳	۱۲۴۶۱۳۰	۵۹۷۷۸۷	۱۲۵۱۸۰۷	۶۵-۶۹ ساله
۵۴۱۴۲۹	۱۱۲۵۹۸۶	۵۴۹۷۲۳	۱۱۶۰۶۷۱	۵۳۶۳۴۱	۱۱۳۲۱۱۵	۵۲۷۲۲۱	۱۱۰۹۰۸۷	۷۰-۷۴ ساله
۳۴۱۲۶۴	۷۴۵۱۸۷	۳۲۰۱۶۳	۷۰۳۶۸۷	۳۱۰۵۸۲	۶۶۸۲۶۴	۳۰۰۵۱۳	۶۶۱۵۳۷	۷۵-۷۹ ساله
۲۹۲۵۳۶	۶۱۶۸۲۳	۲۷۸۶۷۷	۵۹۱۵۹۶	۲۶۹۳۷۸	۵۷۹۳۴۷	۲۳۸۸۹۴	۵۰۲۵۹۱	۸۰ ساله و بیشتر
.	.	.	.	۲۳	۲۳	.	.	نامشخص

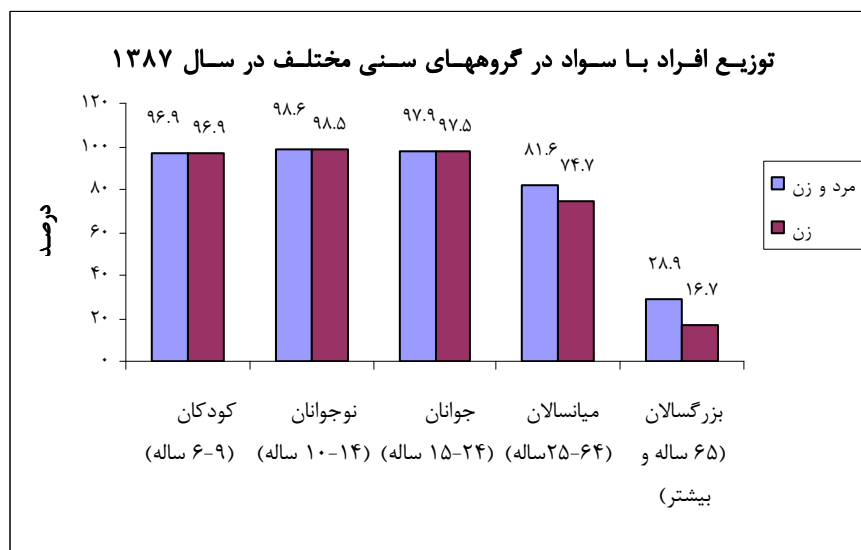

آمارهای مربوط به سهم با سواد جمعیت زنان در گروههای سنی مختلف (جدول ۴) نشان می دهد که در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷ در همه مقاطع سنی درصد افراد باسواد در بین زنان نسبت به کل جمعیت کمتر می باشد (به استثناء سالهای ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ که درصد کودکان باسواد مرد و زن یکسان بوده است) و این اختلاف در بین میانسالان و بزرگسالان بیشتر نمایان می باشد و نشان دهنده این واقعیت است که در دهه های اخیر حضور زنان در جامعه برای کسب تحصیل و دانش بیشتر شده است.

جدول ۴ - سهم جمعیت ۶ ساله و بیش تر باسواد بر حسب گروههای عمده سنی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		گروههای عمده سنی
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۸۱,۰	۸۵,۵	۸۱,۴	۸۵,۷	۸۱,۰	۸۵,۴	۸۰,۷	۸۵,۲	جمعیت ۶ ساله و بیشتر
۹۶,۹	۹۶,۹	۹۷,۹	۹۷,۹	۹۶,۷	۹۶,۹	۹۶,۱	۹۶,۳	کودکان (۶-۹ ساله)
۹۸,۵	۹۸,۶	۹۸,۸	۹۸,۸	۹۸,۴	۹۸,۶	۹۸,۳	۹۸,۵	نوجوانان (۱۰-۱۴ ساله)
۹۷,۵	۹۷,۹	۹۷,۵	۹۷,۹	۹۷,۰	۹۷,۶	۹۶,۸	۹۷,۵	جوانان (۱۵-۲۴ ساله)
۷۴,۷	۸۱,۶	۷۴,۴	۸۱,۴	۷۳,۵	۸۰,۷	۷۲,۴	۸۰,۱	میانسالان (۲۵-۶۴ ساله)
۱۶,۷	۲۸,۹	۱۷,۹	۲۹,۵	۱۵,۹	۲۸,۱	۱۴,۵	۲۷,۱	بزرگسالان (۶۵ ساله و بیشتر)

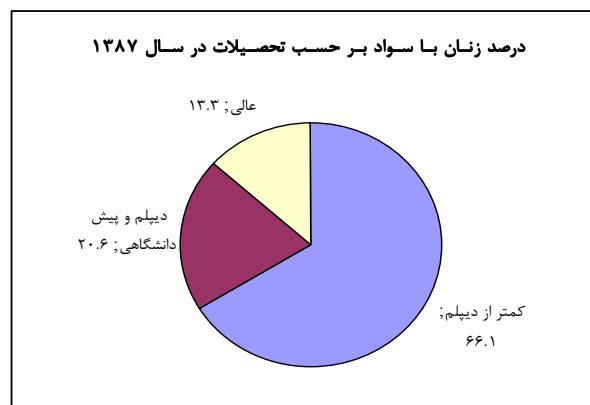
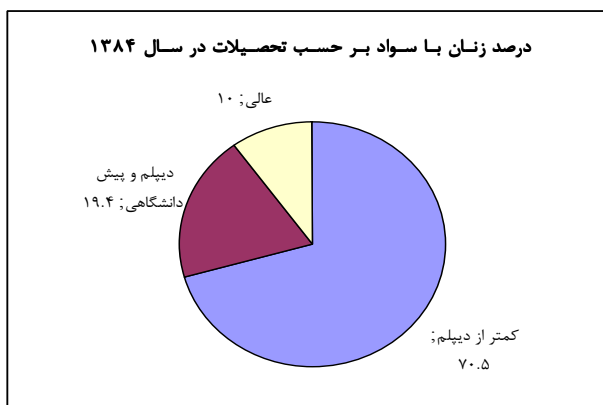
اشتغال زنان

توزیع نسبی افراد با سواد بر حسب سطح تحصیلات در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷ (جدول ۵) حاکی از آن است که هم در کل جمعیت و هم در بین زنان، درصد افراد دارای تحصیلات ابتدایی و راهنمایی بترتیب بیشترین مقدار را بخود اختصاص داده است. از طرفی طی سالهای مذکور درصد افراد دارای تحصیلات ابتدایی و راهنمایی و متوسطه رو به کاهش ولی درصد افراد دارای تحصیلات عالی رو به افزایش بوده است (درصد زنان دارای تحصیلات عالی از ۱۰،۰ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۱۳،۳ درصد در سال ۱۳۸۷ تغییر یافته است).

جدول ۶ که اطلاعات دانشجویان، پذیرفته شدگان و فارغ التحصیلان را طی سالهای تحصیلی ۸۴-۸۵ الی ۸۷-۸۸ نشان می دهد نیز حاکی از افزایش تعداد دانشجویان، پذیرفته شدگان و فارغ التحصیلان عالی در کل و در بین زنان می باشد. بگونه ای که تعداد دانشجویان زن طی سالهای مذکور ۴۷۶۸۹۱ نفر (۳۸،۷ درصد) افزایش یافته است و در همه سالهای تحصیلی مذکور تعداد دانشجویان زن همواره بیشتر از مردان بوده است. همچنین تعداد دانش آموزان زن طی سالهای ۸۴-۸۵ الی ۸۶-۸۷ به میزان ۱۵۲۳۸۸ نفر (۸۹ درصد) افزایش یافته است.

جدول ۵ - توزیع نسبی بر آورد با سوادان ۶ ساله و بیش تر بر حسب سطح تحصیلات در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		سطح تحصیلات
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع
۳۴،۵	۳۳،۹	۳۵،۰	۳۴،۵	۳۵،۵	۳۵،۰	۳۶،۴	۳۵،۸	ابتدایی
۲۰،۲	۲۲،۶	۲۰،۲	۲۲،۷	۲۰،۳	۲۲،۸	۲۰،۴	۲۲،۷	راهنمایی
۶،۹	۷،۰	۷،۲	۷،۳	۷،۴	۷،۴	۸،۵	۸،۶	متوسطه
۲۰،۶	۱۹،۷	۲۰،۵	۱۹،۶	۲۰،۶	۱۹،۶	۱۹،۴	۱۸،۵	دیپلم و پیش دانشگاهی
۱۳،۳	۱۳،۶	۱۲،۲	۱۲،۶	۱۱،۱	۱۱،۷	۱۰،۰	۱۰،۶	عالی
۴،۵	۳،۲	۵،۰	۳،۵	۵،۱	۳،۶	۵،۲	۳،۸	سواد آموزی و غیررسمی

جدول ۶ - تعداد کل دانشجویان، پذیرفته شدگان و دانش آموزان آموزش عالی به تفکیک جنس

سال ۸۷-۸۸		سال ۸۶-۸۷		سال ۸۵-۸۶		سال ۸۴-۸۵		
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۱۷۰۸۵۵۳	۳۳۴۹۷۴۱	۱۷۹۵۸۳۶	۳۳۹۱۸۵۲	۱۴۸۲۳۳۷	۲۸۲۸۵۱۱	۱۲۳۱۶۶۲	۲۳۸۸۵۶۹	دانشجویان
-	۹۵۲۴۶۶	-	۹۵۴۱۳۹	-	۷۹۷۵۹۲	۳۹۰۳۰۶	۷۱۲۵۵۰	پذیرفته شدگان
-	-	۲۲۳۶۸۷	۶۴۰۳۳۶	۱۴۹۴۶۹	۳۰۰۸۷۳	۱۷۱۲۹۹	۳۴۰۲۴۶	دانش آموزان

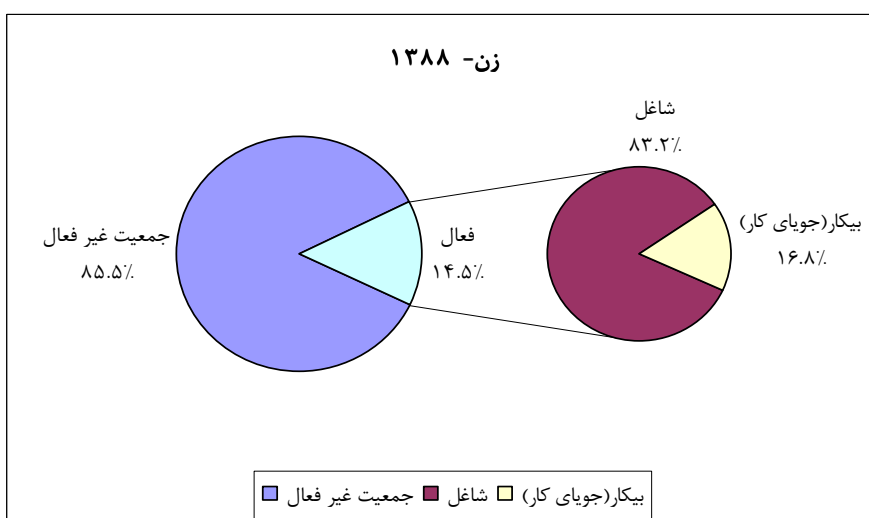
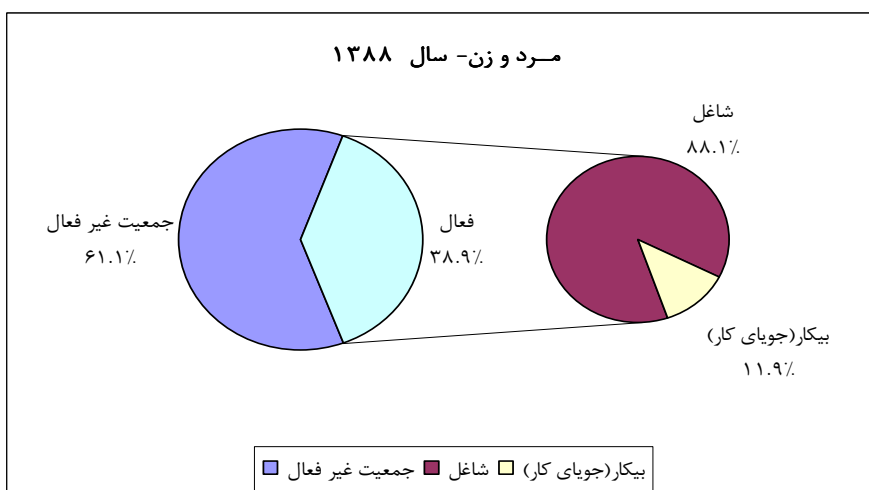
ماخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

علیرغم اینکه میزان مشارکت زنان در بازار کار پایین می باشد، زنان با موانع زیادی برای دستیابی به اشتغال مواجه هستند. جدول ۷ که توزیع نسبی جمعیت را بر حسب وضع فعالیت در کل جامعه و همچنین در بین زنان نشان می دهد، حاکی از آن است که جمعیت زنانی که از نظر اقتصادی فعال هستند بسیار کمتر از جمعیت فعال کل می باشد. سهم بیکاران زن از جمعیت فعال زن نیز بالاتر از کل می باشد. مقایسه آمارهای سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸ نشان می دهد که درصد زنان فعال طی سالهای مذکور روندی کاهشی داشته است و می توان گفت کاهش جمعیت فعال به دلیل روی آوردن بیشتر زنان برای ادامه تحصیل در مقاطع عالی می باشد. که این موضوع در نمودارهای قبل نیز نمایان می باشد.

جدول ۷ - توزیع نسبی برآورد جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب وضع فعالیت

۱۳۸۸		۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		وضع فعالیت
زن	کل	زن	کل	زن	کل	زن	کل	زن	کل	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع
۱۴,۵	۳۸,۹	۱۳,۶	۳۸,۰	۱۵,۶	۳۹,۸	۱۶,۴	۴۰,۴	۱۷,۰	۴۱,۰	جمعیت فعال
۸۳,۲	۸۸,۲	۸۳,۳	۸۹,۶	۸۴,۲	۸۹,۵	۸۳,۸	۸۸,۷	۸۲,۹	۸۸,۵	شاغل
۱۶,۸	۱۱,۹	۱۶,۷	۱۰,۴	۱۵,۸	۱۰,۵	۱۶,۲	۱۱,۳	۱۷,۱	۱۱,۵	بیکار(جویای کار)
۸۵,۵	۶۱,۱	۸۶,۴	۶۲,۰	۸۴,۴	۶۰,۲	۸۳,۶	۵۹,۶	۸۳,۰	۵۹,۰	جمعیت غیر فعال

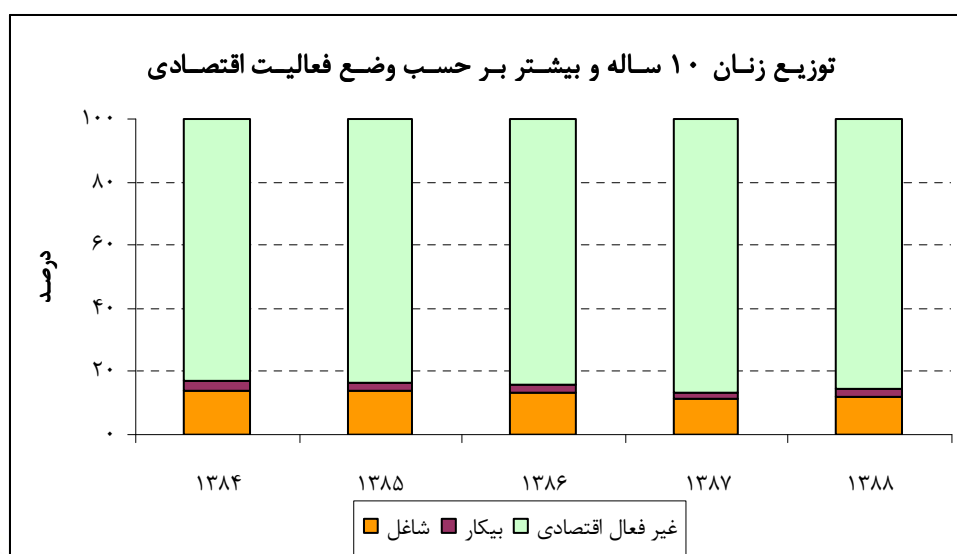

با وجود کم بودن جمعیت فعال زن آمارها نشان می دهند تعداد زنانی که از نظر اقتصادی فعال هستند طی دوره زمانی ۱۳۸۴-۱۳۸۸ به میزان ۳۷۲۳۶۲ نفر (۷,۸ درصد) کاهش داشته است و بیشترین میزان جمعیت زنان فعال اقتصادی طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸، مربوط به سال ۱۳۸۴ با میزان ۲۰,۵ درصد نسبت به کل جمعیت فعال اقتصادی ۱۰ساله و بیش تر می باشد.

اگر چه تعداد زنان بیکار طی سالهای مذکور کاهش یافته است اما کاهش در جمعیت زنان فعال عمدتا مربوط به کاهش در جمعیت زنان شاغل می باشد. بگونه ای که تعداد زنان شاغل ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۲۹۵۰۴۲ نفر (۷,۴) کاهش داشته است. کاهش در جمعیت زنان فعال با وجود افزایش جمعیت زنان بدلیل از دست دادن شغل یا ادامه تحصیل در شرایطی که فرصتهای شغلی مناسبی برای زنان وجود ندارد و بعبارتی جابجایی از جمعیت فعال اقتصادی به جمعیت غیر فعال اقتصادی می باشد. بطوریکه تعداد زنان غیرفعال اقتصادی ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۲۶۲۹۹۹۳ نفر (۱۱,۳ درصد) افزایش داشته است.

جدول ۸- جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب وضع فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

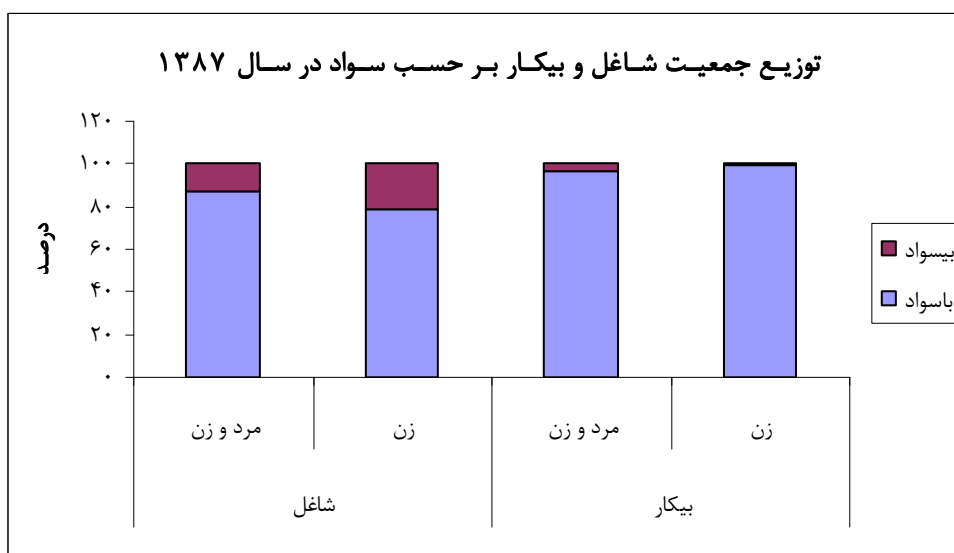
غیر فعال از نظر اقتصادی	فعال از نظر اقتصادی			جمع	وضع فعالیت اقتصادی	
	بیکار	شاغل	جمع		مرد و زن	جمع
۳۳۴۶۹۶۶۰	۲۶۷۴۸۶۶	۲۰۶۱۸۵۷۹	۲۳۲۹۳۴۴۶	۵۶۷۶۳۱۰۶	مرد و زن	۱۳۸۴
۲۳۳۶۴۳۴۸	۸۱۹۰۹۸	۳۹۶۱۶۶۱	۴۷۸۰۷۵۹	۲۸۱۴۵۱۰۸	زن	
۳۴۶۵۸۲۸۷	۲۶۴۲۶۴۸	۲۰۸۴۱۴۲۰	۲۳۴۸۴۰۶۸	۵۸۱۴۲۳۵۶	مرد و زن	۱۳۸۵
۲۴۰۷۳۳۸۰	۷۶۴۷۱۶	۳۹۶۹۶۰۶	۴۷۳۴۳۲۳	۲۸۸۰۷۷۰۳	زن	
۳۵۶۷۵۹۲۳	۲۴۸۶۲۳۸	۲۱۰۹۲۴۷۷	۲۳۵۷۸۷۱۵	۵۹۲۵۴۶۳۹	مرد و زن	۱۳۸۶
۲۴۷۷۵۵۷۱	۷۲۲۱۱۹	۳۸۶۲۴۸۸	۴۵۸۴۶۰۸	۲۹۳۶۰۱۷۹	زن	
۳۷۴۰۷۶۸۶	۲۳۹۲۱۷۹	۲۰۵۰۰۳۱۰	۲۲۸۹۲۴۸۹	۶۰۳۰۰۱۷۶	مرد و زن	۱۳۸۷
۲۵۸۲۶۹۱۹	۶۷۶۸۵۸	۳۳۸۱۳۴۴	۴۰۵۸۲۰۳	۲۹۸۸۵۱۲۲	زن	
۳۷۴۴۶۴۱۰	۲۸۳۹۹۷۳	۲۱۰۰۰۷۰۳	۲۳۸۴۰۶۷۶	۶۱۲۸۷۰۸۶	مرد و زن	۱۳۸۸
۲۵۹۹۴۳۴۱	۷۴۱۷۷۸	۳۶۶۶۶۱۹	۴۴۰۸۳۹۷	۳۰۴۰۲۷۳۸	زن	

جدول ۹ که سهم افراد باسواد در جمعیت شاغل و بیکار را نشان می دهد حاکی از آن است که در سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ همواره سهم افراد شاغل با سواد کمتر از سهم افراد بیکار باسواد می باشد و این اختلاف در بین زنان مقدار بیشتری دارد. این موضوع بیان کننده این واقعیت است که تعداد افراد بیسواد در بین شاغلان زن بیشتر از بیکاران است و زنان در واقع بیشتر به مشاغلی می پردازند که نیاز به داشتن سواد ندارد همچون کشاورزی و صنایع دستی .

جدول ۹ - توزیع نسبی برآورد باسوادی جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیش تر به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سال ۸۷		سال ۸۶		سال ۸۵		سال ۸۴		جمعیت فعال از لحاظ اقتصادی
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۸۲,۴	۸۸,۳	۸۱,۱	۸۸,۰	۸۱,۱	۸۷,۶	۸۰,۹	۸۷,۴	جمعیت فعال
۷۹,۱	۸۷,۳	۷۷,۸	۸۷,۰	۷۷,۶	۸۶,۵	۷۷,۲	۸۶,۲	شاغل
۹۹,۰	۹۶,۸	۹۸,۸	۹۶,۸	۹۹,۱	۹۶,۴	۹۸,۸	۹۶,۴	بیکار(جویای کار)

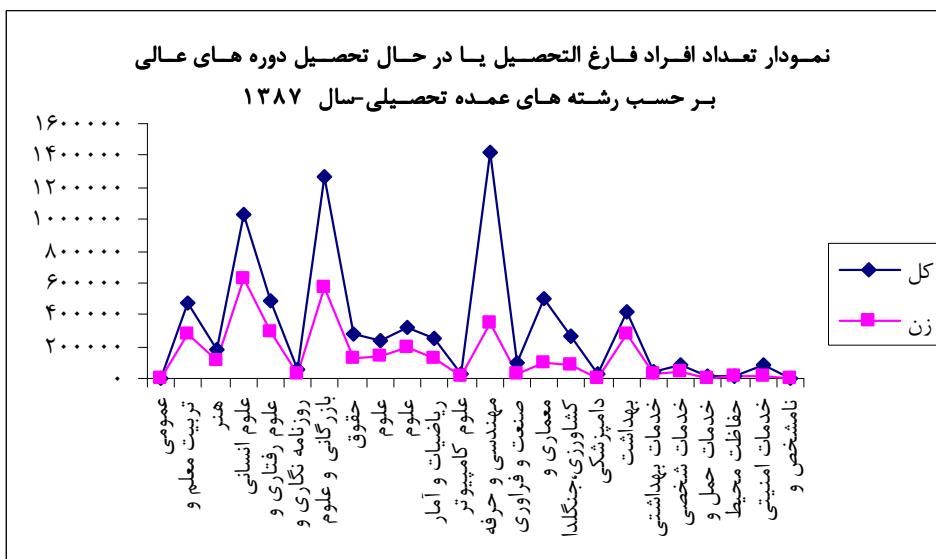
در بین کلیه افراد فارغ التحصیل یا درحال تحصیل دوره های عالی(جدول ۱۰)، افرادی که بترتیب در رشته های مهندسی، بازرگانی و علوم اداری و علوم انسانی تحصیل کرده اند(یا درحال تحصیل می باشند) بیشترین درصد(بترتیب ۱۸,۷، ۱۶,۸ و ۱۳,۶درصد) را نسبت به تحصیل کردگان بقیه رشته های تحصیلی بخود اختصاص داده اند

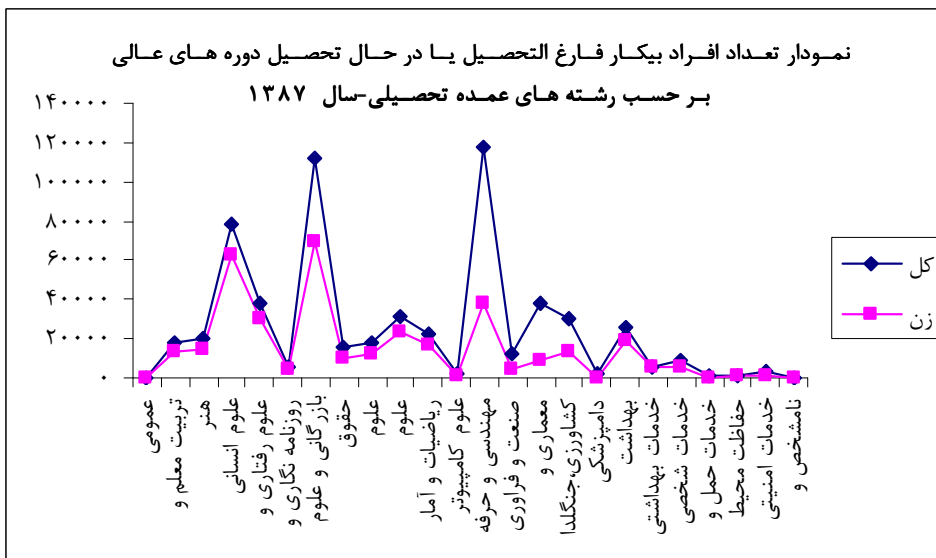
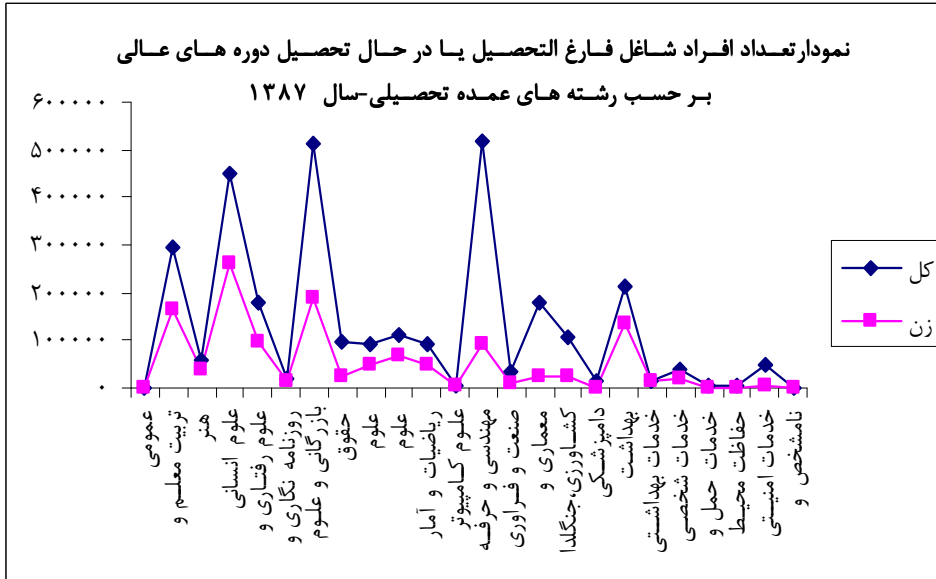
همچنین در بین زنان افرادی که بترتیب در رشته های علوم انسانی ، بازرگانی و علوم اداری و مهندسی تحصیل کرده اند(یا در حال تحصیل می باشند) بیشترین درصد(بترتیب ۱۸,۱، ۱۶,۶ و ۱۰,۰درصد) را بخود اختصاص داده اند. بیشترین تعداد شاغلان زن دارای تحصیلات دانشگاهی مربوط به رشته های علوم انسانی، بازرگانی و علوم اداری و تربیت معلم و علوم تربیتی می باشد. با توجه به بالا بودن تعداد زنان فارغ التحصیل رشته مهندسی این موضوع دلالت بر کم بودن فرصتهای شغلی مناسب برای فارغ التحصیلان این گروه می باشد. بیشترین تعداد بیکاران زن دارای تحصیلات دانشگاهی نیز مربوط به رشته های علوم انسانی، بازرگانی و علوم اداری و مهندسی و حرفه های مهندسی می باشد.

جدول ۱۰- جمعیت کل، شاغل و بیکار فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بر حسب گروههای عمده رشته تحصیلی در سال ۱۳۸۷

بیکار		شاغل		جمعیت		گروههای عمده رشته تحصیلی
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۳۵۳۸۹۸	۶۰۹۰۵۱	۱۲۸۰۴۶۶	۳۰۸۹۶۰۰	۳۴۷۸۶۱۹	۷۵۶۰۴۲۹	کل
.	عمومی
۱۳۰۸۹	۱۸۱۳۱	۱۶۵۸۴۵	۲۹۶۸۸۷	۲۷۶۱۰۵	۴۶۹۴۹۱	تربیت معلم و علوم تربیتی
۱۴۰۰۹	۲۰۱۶۲	۳۷۳۸۰	۵۶۴۷۶	۱۱۷۴۸۳	۱۸۰۴۲۸	هنر
۶۲۶۴۸	۷۸۸۳۸	۲۵۹۱۴۸	۴۴۸۴۵۷	۶۲۸۵۵۶	۱۰۲۷۲۰۳	علوم انسانی
۲۹۷۳۴	۳۸۶۳۷	۹۴۴۳۵	۱۸۰۶۲۲	۲۹۲۶۴۳	۴۸۱۱۱۹	علوم رفتاری و اجتماعی
۴۳۸۶	۵۳۰۶	۱۴۳۹۱	۱۹۱۱۱	۳۴۲۷۹	۴۹۴۶۵	روزنامه نگاری و اطلاع رسانی
۶۸۹۹۰	۱۱۲۲۸۰	۱۸۷۱۷۶	۵۱۵۰۱۵	۵۷۶۴۸۶	۱۲۶۷۳۵۵	بازرگانی و علوم اداری
۱۰۳۵۷	۱۵۶۷۳	۲۶۴۲۸	۹۷۳۵۷	۱۲۶۳۶۳	۲۷۸۶۴۴	حقوق
۱۲۶۷۵	۱۷۵۹۴	۴۸۱۳۳	۹۱۳۹۹	۱۴۴۱۴۷	۲۳۹۶۸۸	علوم حیاتی (زیستی)
۲۳۵۳۵	۳۱۲۵۴	۶۷۱۳۵	۱۰۸۹۹۱	۱۸۸۰۵۰	۳۲۵۶۵۶	علوم فیزیکی (طبیعی)
۱۶۶۹۳	۲۲۴۴۵	۴۹۱۷۸	۹۳۹۰۴	۱۳۰۲۵۶	۲۵۰۲۴۵	ریاضیات و آمار
۱۱۸۸	۲۳۲۹	۲۵۲۳	۴۷۸۱	۱۲۷۶۰	۲۸۱۸۹	علوم کامپیوتر
۳۷۶۶۷	۱۱۷۷۱۷	۹۴۱۶۷	۵۱۶۳۲۵	۳۴۷۰۷۱	۱۴۱۵۹۴۰	مهندسی و حرفه های مهندسی
۴۱۲۶	۱۲۷۱۲	۹۵۹۴	۳۶۱۱۴	۳۱۵۲۸	۹۶۲۰۰	صنعت و فراوری
۸۸۴۸	۳۷۹۱۵	۲۳۱۱۳	۱۷۷۹۸۳	۱۰۱۱۸۳	۵۰۲۳۷۳	معماری و ساختمان (سازی)
۱۳۱۴۱	۲۹۸۸۳	۲۳۸۶۴	۱۰۸۵۰۸	۸۶۸۸۳	۲۶۱۴۹۱	کشاورزی، جنگلداری و شیلات
۴۴۰	۲۴۵۱	۷۸۸	۱۵۰۹۷	۲۲۹۹	۲۷۶۵۷	دامپزشکی
۱۹۵۸۳	۲۵۴۶۹	۱۳۴۷۴۴	۲۱۳۹۹۴	۲۷۲۵۶۸	۴۱۵۸۵۴	بهداشت
۵۰۹۷	۵۵۴۰	۱۴۵۲۴	۱۵۶۰۷	۳۲۵۹۹	۴۱۳۳۵	خدمات بهداشتی
۵۲۷۹	۹۱۹۹	۱۸۸۷۰	۳۷۱۴۰	۴۸۶۲۴	۹۰۳۷۶	خدمات شخصی
.	۹۰۳	۱۵۷	۳۵۵۰	۱۵۷	۷۸۲۱	خدمات حمل و نقل
۷۱۲	۹۲۸	۲۳۵۰	۴۱۲۲	۷۸۲۲	۱۲۵۲۰	حفاظت محیط زیست
۱۶۶۹	۳۶۲۲	۶۰۱۵	۴۶۷۱۵	۱۸۵۱۱	۸۸۸۹۶	خدمات امنیتی
۲۳	۲۳	۴۹۸	۱۳۴۰	۱۲۲۴	۲۲۲۱	نامشخص و اظهار نشده

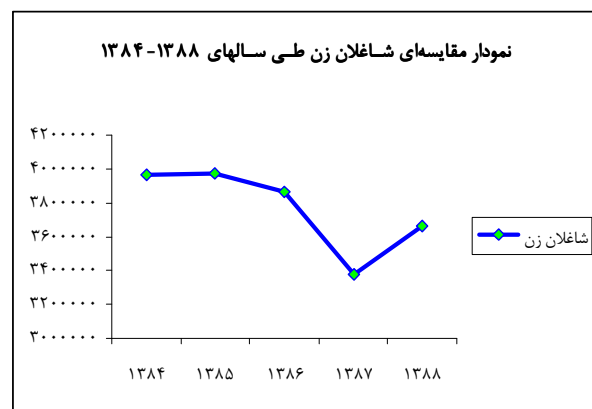
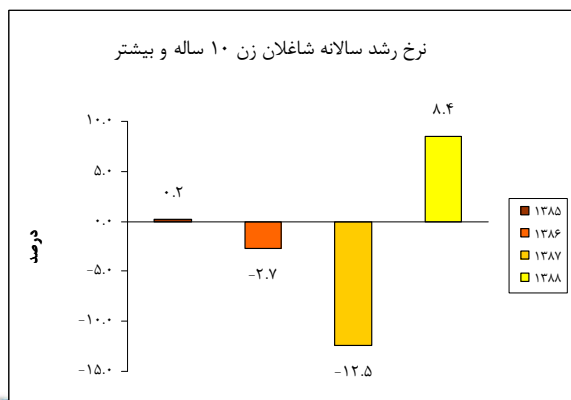
تحولات جمعیت فعال زنان

نسبت شاغلان زن به کل شاغلان در مقایسه با مردان دارای اختلاف چشمگیری می باشد بگونه ای که در سال ۱۳۸۸، ۱۷،۵ درصد از شاغلان را زنان و ۸۲،۵ درصد را مردان تشکیل داده اند. از طرفی شاغلان زن از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۷ کاهش ۱۲،۵ درصدی را نشان می دهد و این امر با توجه به کاهش حدود ۶۰۰۰۰ نفری (۲،۸ درصد) جمعیت شاغل از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۷ دور از انتظار نخواهد بود. به عبارت دیگر، کم شدن نرخ مشارکت زنان در گروه سنی ۱۵ تا ۲۹ سال (زنان جوان) در سال ۱۳۸۷ ناشی از کاهش جمعیت زنان شاغل نسبت به سالهای گذشته (۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶) است. شایان ذکر است که شاغلان زن در سال ۱۳۸۸ افزایش یافته ولی طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ رو به کاهش بوده است و این موضوع با افزایش ناگهانی جمعیت طی دهه ۱۳۶۰ که در حال حاضر در سن جوانی و کار بسر می برند، در تقابل است.

جدول ۱۱ - شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب گروه سنی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		سن
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۳۳۸۱۳۴۴	۲۰۵۰۰۳۱۰	۳۸۶۲۴۸۸	۲۱۰۹۲۴۷۷	۳۹۶۹۶۰۶	۲۰۸۴۱۴۲۰	۳۹۶۱۶۶۱	۲۰۶۱۸۵۷۹	جمع
۴۱۱۵۸	۱۵۳۴۷۲	۵۹۸۱۷	۱۹۵۴۱۹	۶۷۵۰۱	۲۳۰۱۶۶	۹۰۸۶۷	۳۲۸۱۳۱	۱۰-۱۴ ساله
۲۱۵۰۰۴	۱۱۸۰۵۶۲	۲۶۸۷۹۷	۱۳۵۵۹۰۲	۳۰۰۱۶۵	۱۵۰۳۷۲۹	۳۶۰۲۷۷	۱۶۸۱۲۶۵	۱۵-۱۹ ساله
۴۳۰۳۳۸	۲۵۳۴۹۷۹	۵۴۳۲۷۷	۲۷۳۳۶۲۷	۵۷۴۰۰۰	۲۷۶۶۸۸۳	۵۷۵۵۰۵	۲۸۰۴۱۹۱	۲۰-۲۴ ساله
۵۵۵۸۱۲	۳۱۰۶۵۳۸	۶۰۱۸۷۹	۳۱۲۲۷۸۹	۶۱۹۷۸۷	۳۰۲۸۸۰۰	۶۰۳۰۰۳	۲۹۲۱۷۹۴	۲۵-۲۹ ساله
۴۹۴۴۷۸	۲۶۵۰۱۹۵	۵۶۳۲۴۷	۲۷۴۸۴۲۲	۵۶۵۰۶۶	۲۶۹۲۷۳۲	۵۶۳۹۳۹	۲۶۹۷۹۵۶	۳۰-۳۴ ساله
۴۸۶۵۷۰	۲۷۰۳۵۹۳	۵۱۶۵۹۵	۲۷۰۹۵۹۶	۵۲۸۳۲۳	۲۶۴۸۷۸۸	۵۱۵۵۰۶	۲۵۲۲۹۰۱	۳۵-۳۹ ساله
۴۰۰۵۲۸	۲۴۳۸۲۴۵	۴۳۰۵۷۹	۲۳۹۹۴۴۴	۴۴۵۶۰۰	۲۳۷۶۱۵۲	۴۲۰۲۲۰	۲۳۰۷۳۵۷	۴۰-۴۴ ساله
۳۱۵۳۰۴	۲۱۴۴۳۰۸	۳۶۳۹۶۵	۲۱۳۷۰۸۰	۳۵۴۷۹۹	۲۰۴۳۷۶۰	۳۳۶۷۴۴	۱۹۰۵۳۹۸	۴۵-۴۹ ساله
۲۰۴۴۹۹	۱۵۱۳۱۸۹	۲۳۱۱۳۹	۱۵۱۳۷۷۶	۲۳۳۰۰۰	۱۴۱۸۶۴۱	۲۳۰۲۸۲	۱۳۲۳۷۸۹	۵۰-۵۴ ساله
۱۱۴۰۳۶	۸۹۹۹۵۴	۱۳۴۵۴۵	۸۸۹۸۶۳	۱۳۴۰۰۶	۸۱۷۲۶۷	۱۲۰۹۴۴	۷۷۷۳۵۳	۵۵-۵۹ ساله
۶۸۷۴۹	۵۲۵۳۸۶	۸۱۶۲۶	۵۵۷۳۴۲	۷۱۷۵۷	۵۲۲۶۳۹	۷۰۲۰۵	۵۳۸۸۰۰	۶۰-۶۴ ساله
۵۴۸۶۳	۶۴۹۸۸۳	۶۷۰۱۸	۷۲۹۲۱۴	۷۵۵۹۷	۷۹۱۸۵۹	۷۴۱۶۴	۸۰۹۶۳۹	۶۵ ساله و بیش تر

نمودار ذیل نیز روند تقریباً نزولی و نرخ رشد سالانه شاغلان زن را در مقابل نرخ رشد سالانه جمعیت زنان نشان می دهد. همچنین نرخ رشد طی سال های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ رقم (۱۴،۶-) درصد و تا سال ۱۳۸۸ (۷،۴-) درصد برای شاغلان زن بدست آمده است، این در حالی است که این رقم برای مردان (۲،۸+) و (۴،۱+) است.

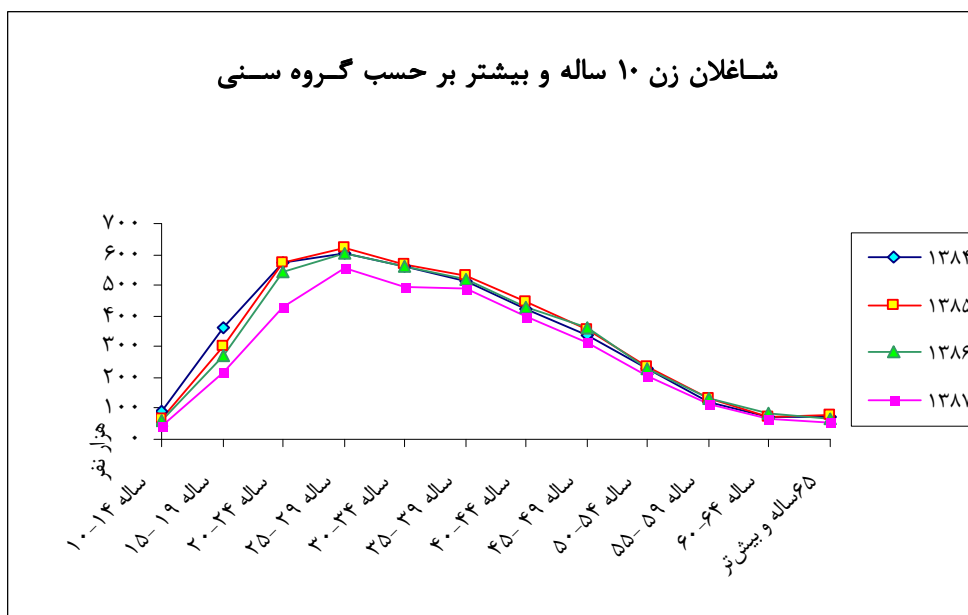
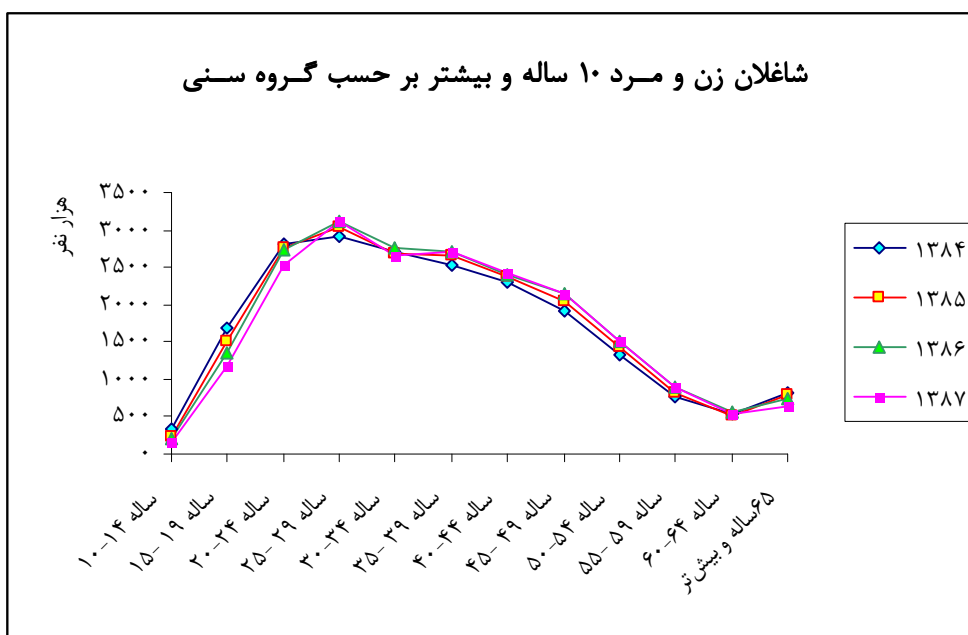

در سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷، نسبت شاغلان زن گروه سنی ۲۵-۲۹ سال به کل شاغلان زن به ترتیب با ۱۵،۶، ۱۵،۶ و ۱۶،۴ درصد است.

از مقایسه نمودار روند شاغلان کل و نمودار شاغلان زن، مشاهده می‌شود که سال ۱۳۸۷ از الگوی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ پیروی نمی‌کند و کاهش قابل ملاحظه‌ای در رده‌های سنی ۱۵ تا ۳۴ سال مشاهده می‌شود.

آنچه مورد اهمیت این است که با وجود افزایش جمعیت زنان در رده‌های سنی ۲۵ تا ۳۴ سال (جدول ۳)، کاهش شاغلان زن در این رده‌های سنی به چشم می‌خورد.

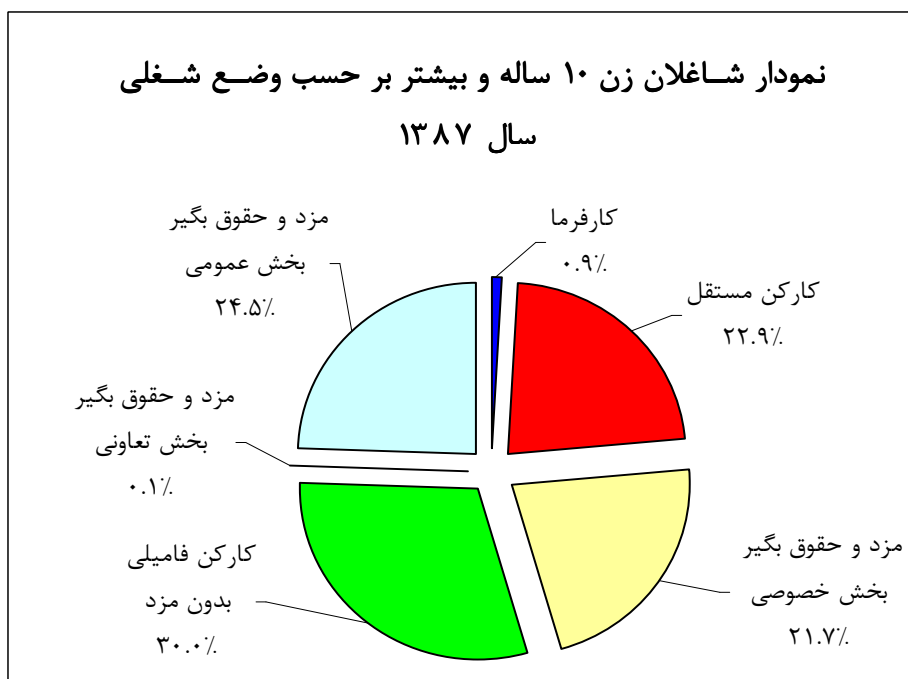
حال پرسشی که به ذهن متبادر می‌شود این است که "چرا با وجود افزایش جمعیت زنان طی سالهای ۸۴ تا ۸۷ با کاهش شاغلان زن و نرخ مشارکت آنها روبرو هستیم؟"

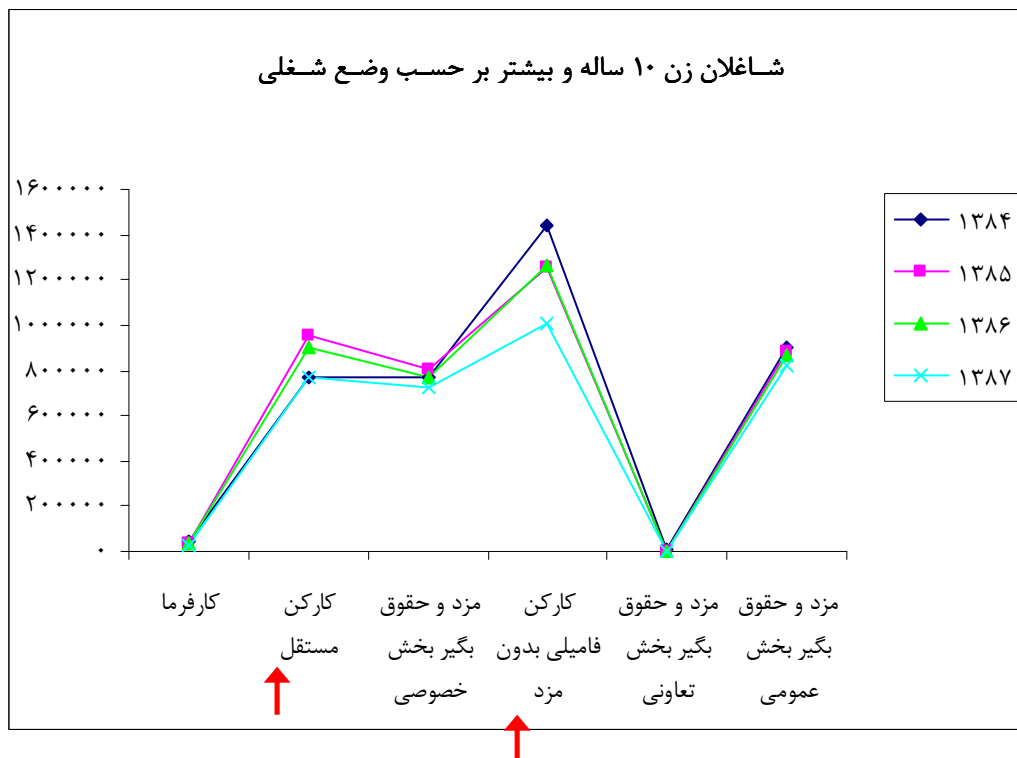

جدول ۱۲- شاغلان ۱۰ساله و بیش تر بر حسب وضع شغلی به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

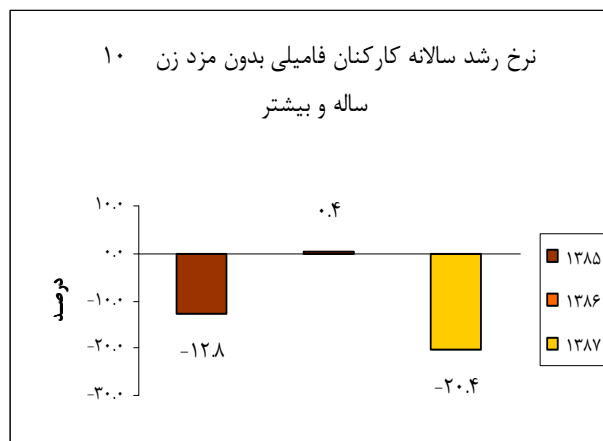
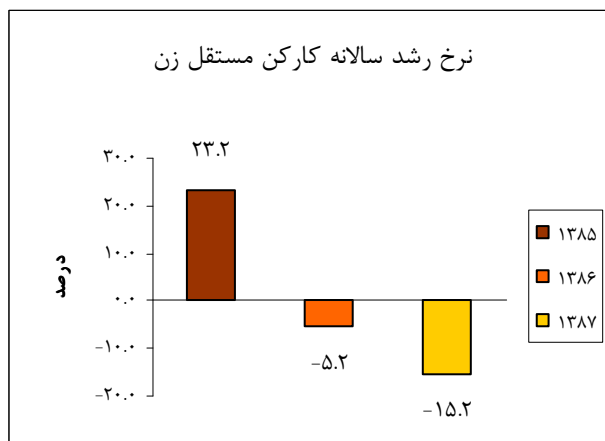
مزد و حقوق بگیر	بخش خصوصی						کل	سال
	مزد و حقوق بگیر بخش عمومی	کارکن فامیلی بدون مزد	مزد و حقوق بگیر	کارکن مستقل	کارفرما	جمع		
۹۰۱۴۶۰	۴۶۳۷	۱۴۴۰۷۱۸	۷۶۵۲۸۷	۷۷۳۱۴۹	۴۸۳۶۴	۳۰۳۲۱۵۶	۳۹۶۱۶۶۱	زن
۳۹۴۴۵۸۳	۳۷۴۳۱	۲۶۲۴۶۲۰	۶۴۳۹۳۱۵	۶۲۵۶۶۰۹	۱۲۳۲۹۶۲	۱۶۵۹۰۹۳۹	۲۰۶۱۸۵۷۹	مرد و زن
۸۸۳۵۶۴	۳۱۴۷	۱۲۵۶۱۵۴	۸۰۲۱۵۳	۹۵۲۷۵۰	۳۷۵۳۶	۳۰۵۱۷۴۲	۳۹۶۹۶۰۶	زن
۳۸۵۵۸۴۷	۳۴۷۴۰	۲۲۱۵۹۸۸	۶۷۷۷۶۶۷	۶۷۱۳۷۸۰	۱۱۶۲۵۱۵	۱۶۹۰۴۶۹۱	۲۰۸۴۱۴۲۰	مرد و زن
۸۶۲۶۴۳	۱۹۰۴	۱۲۶۱۰۳۵	۷۶۸۰۸۸	۹۰۳۶۲۵	۳۶۴۸۳	۲۹۷۱۱۳۷	۳۸۶۲۴۸۸	زن
۳۸۹۸۹۱۴	۳۲۳۵۲	۲۱۸۶۴۴۲	۶۹۳۵۲۹۴	۶۸۲۵۴۹۵	۱۱۴۵۴۶۱	۱۷۱۲۵۰۴۵	۲۱۰۹۲۴۷۷	مرد و زن
۸۱۸۶۵۰	۳۶۴۰	۱۰۰۴۱۷۲	۷۲۶۵۷۵	۷۶۵۹۲۱	۲۸۵۳۳	۲۵۲۸۸۴۳	۳۳۸۱۳۴۴	زن
۳۷۲۶۹۶۴	۲۸۳۳۲	۱۸۲۶۳۴۶	۷۰۵۷۸۱۴	۶۷۷۹۷۵۲	۹۹۶۰۵۶	۱۶۶۸۸۳۰۱	۲۰۵۰۰۳۱۰	مرد و زن

در حدود ۳۰ درصد شاغلان زن در سالهای ۸۷-۱۳۸۴ بعنوان کارکن فامیلی بدون مزد فعال هستند. بنابراین آنچه که اهمیت دارد این است که در هر سال حدود یک سوم شاغلان زن کل کشور در مشاغلی فعالیت می کنند که مزد دریافت نمی کنند.

با توجه به نمودار مقایسه‌ای وضع شغلی زنان طی چهار سال، مشاهده می‌شود که عمده تغییرات در دو گروه "کارکن فامیلی بدون مزد" و "کارکن مستقل" رخ داده است. که از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ "کارکن فامیلی بدون مزد" روند نزولی چشمگیری داشته است (۳۰٫۳ درصد) و زنان با وضع شغلی "کارکن مستقل" بعد از رشد طی سال ۱۳۸۵ مجدداً در سال ۱۳۸۷ به رقم سال ۱۳۸۴ نزدیک شده است.

بنابراین می‌توان چنین نتیجه گرفت که جمعیت زنان شاغل طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ در دو رده وضع شغلی کارکن مستقل و کارکنان فامیلی بدون مزد دستخوش تغییر شده و کاهش یافته است.

با توجه به جدول زیر، این روند نزولی برای شاغلین زن در هر سه عمده اقتصادی نیز مشاهده می‌شود. به عبارت دیگر کاهش شاغلان زن در بخش‌های صنعت و کشاورزی (به ترتیب ۱۷،۹- و ۱۸،۹- درصد) در سال ۱۳۸۷ نسبت به سالهای گذشته بیشتر مشاهده می‌شود.

از طرفی چون این کاهش بیشتر در وضع شغلی کارکن مستقل و فامیلی بدون مزد بوده است، می‌توان چنین نتیجه گرفت که تعداد کارکنان مستقلی که در صنعت مشغول به کار بوده اند (می‌توان از آن جمله صنایع دستی را نام برد که عمدتاً توسط زنان انجام می‌پذیرد) طی سالهای ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۷ کاهش یافته است.

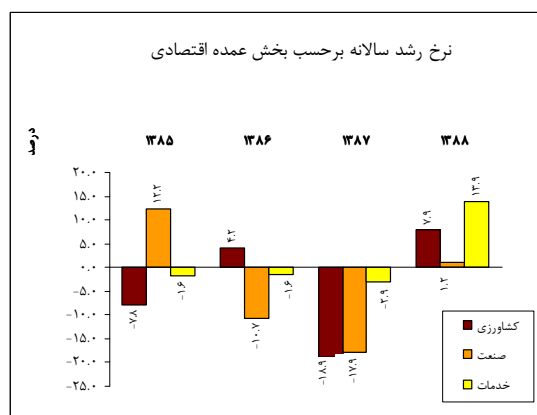
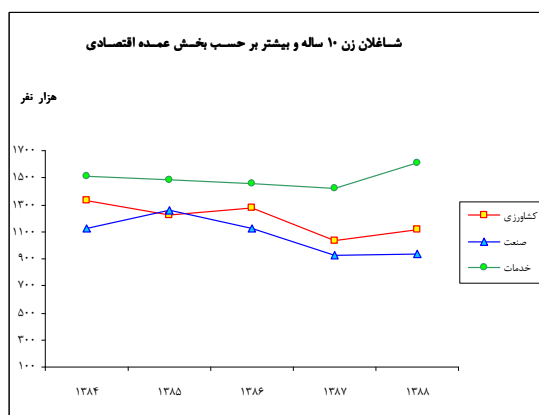
همچنین تعداد زنانی که به عنوان کارکنان فامیلی بدون مزد که عموماً در بخش کشاورزی مشغول به کار هستند، طی سالهای ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۷ کاهش یافته است.

این ادعا در جدول (۱۷) و نمودار مربوط به آن که گروه‌های عمده شغلی زنان شاغل را نمایش می‌دهد نیز تایید می‌گردد.

شایان ذکر است که شاغلان زن در سال ۸۸ به ترتیب در بخش‌های خدمات، کشاورزی و صنعت بیشترین افزایش را داشته است. با این وجود هنوز هم تعداد شاغلان زن در بخش‌های صنعت و کشاورزی در سال ۱۳۸۸ نسبت به سالهای ۱۳۸۴، ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ رشد منفی داشته است.

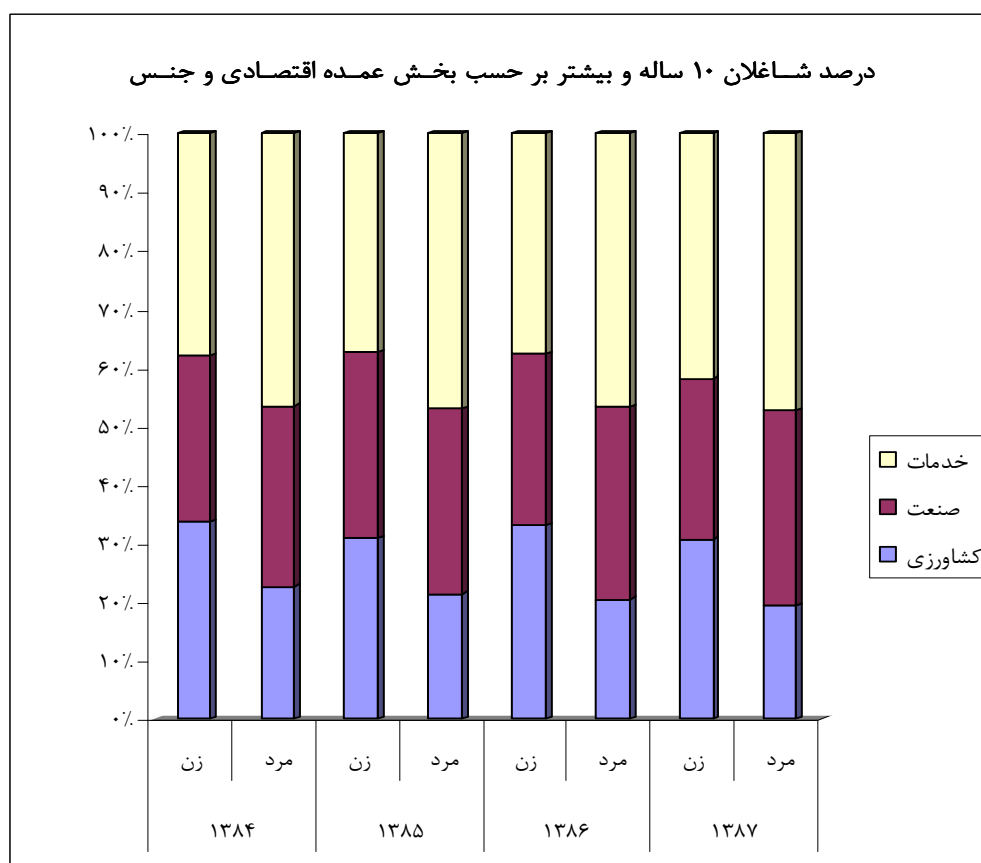
جدول ۱۳- شاغلان ۱۰ساله و بیش تر بر حسب بخش عمده اقتصادی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

خدمات	صنعت	کشاورزی	کل	سال	
				زن	مرد و زن
۱۵۰۷۳۸۲	۱۱۲۲۹۹۶	۱۳۳۰۰۱۲	۳۹۶۱۶۶۱	زن	۱۳۸۴
۹۲۵۷۶۱۲	۶۲۵۷۰۸۹	۵۰۹۹۹۶۶	۲۰۶۱۸۵۷۹	مرد و زن	
۱۴۱۲۵۵۶	۱۲۶۰۲۰۹	۱۲۲۵۶۴۶	۳۹۶۹۶۰۶	زن	۱۳۸۵
۹۴۰۴۱۶۶	۶۶۰۴۹۰۹	۴۸۲۷۱۸۸	۲۰۸۴۱۴۲۰	مرد و زن	
۱۴۵۹۵۵۶	۱۱۲۵۲۵۵	۱۲۷۷۴۶۱	۳۸۶۲۴۸۸	زن	۱۳۸۶
۹۵۱۹۸۳۱	۶۷۵۹۵۱۴	۴۸۰۹۵۵۲	۲۱۰۹۲۴۷۷	مرد و زن	
۱۴۱۷۳۵۲	۹۲۳۷۵۵	۱۰۳۶۳۷۲	۳۳۸۱۳۴۴	زن	۱۳۸۷
۹۵۲۸۲۰۱	۶۶۱۰۶۵۷	۴۳۴۴۳۸۰	۲۰۵۰۰۳۱۰	مرد و زن	

جدول ۱۴- درصد شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب بخش عمده اقتصادی و به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

جمع	خدمات	صنعت	کشاورزی	سال	
				زن	مرد
۱۰۰,۰	۳۸,۰	۲۸,۳	۳۳,۶	زن	۱۳۸۴
۱۰۰,۰	۴۶,۵	۳۰,۸	۲۲,۶	مرد	
۱۰۰,۰	۳۷,۳	۳۱,۷	۳۰,۹	زن	۱۳۸۵
۱۰۰,۰	۴۷,۰	۳۱,۷	۲۱,۳	مرد	
۱۰۰,۰	۳۷,۸	۲۹,۱	۳۳,۱	زن	۱۳۸۶
۱۰۰,۰	۴۶,۸	۳۲,۷	۲۰,۵	مرد	
۱۰۰,۰	۴۱,۹	۲۷,۴	۳۰,۶	زن	۱۳۸۷
۱۰۰,۰	۴۷,۴	۳۳,۳	۱۹,۳	مرد	

بر اساس نمودار فوق شاغلان زن نسبت به مردان بطور یکنواخت تری در سه بخش عمده اقتصادی کشاورزی، صنعت و خدمات پراکنده شده‌اند و شاغلان مرد با تفاوت چشمگیری به ترتیب در بخش خدمات، صنعت و کشاورزی مشغول به کار هستند.

از کل زنان شاغل در سال ۱۳۸۷، ۷۹,۱ درصد باسواد و ۲۰,۹ درصد بی‌سواد هستند.

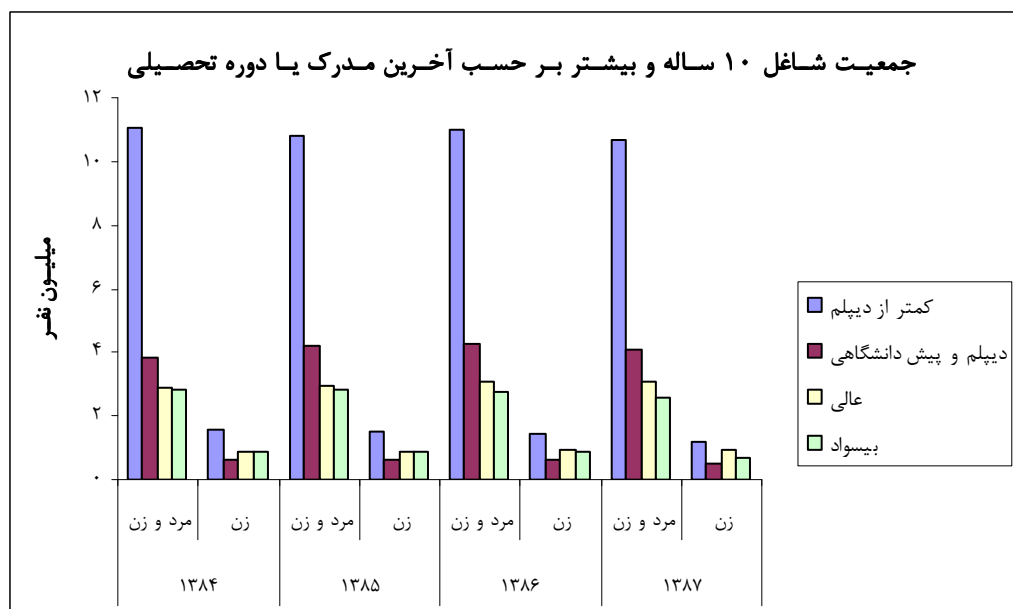
شاغلان زن دارای مدرک دیپلم و پیش دانشگاهی نیز طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ کمترین نسبت را از کل شاغلان زن به خود اختصاص داده‌اند.

روندی که برای کل شاغلین مشاهده می‌شود، برای زنان مشاهده نمی‌شود. به عبارت دیگر کمترین نسبت کل شاغلین را بیسوادان به خود اختصاص داده‌اند ولی برای زنان، دیپلم و پیش دانشگاهی کمترین نسبت را دارا می‌باشند.

جدول ۱۵- جمعیت شاغل ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب وضع سواد، آخرین مدرک یا دوره تحصیلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

بی سواد	باسواد				کل	سال	
	عالی	دیپلم و پیش دانشگاهی	کمتر از دیپلم	جمع		زن و مرد	زن
۲۸۴۲۸۱۷	۲۸۴۲۴۴۶	۳۸۲۴۸۸۱	۱۱۰۴۹۷۹۴	۱۷۷۷۵۶۹۲	۲۰۶۱۸۵۷۹	زن و مرد	۱۳۸۴
۹۰۲۱۵۳	۸۶۷۹۳۰	۶۰۰۵۹۷	۱۵۸۴۲۲۴	۳۰۵۹۵۰۷	۳۹۶۱۶۶۱	زن	
۲۸۲۰۶۱۲	۲۹۳۴۰۷۸	۴۲۰۲۳۶۰	۱۰۸۳۴۶۰۷	۱۸۰۲۰۸۰۸	۲۰۸۴۱۴۲۰	زن و مرد	۱۳۸۵
۸۸۷۵۱۱	۹۰۵۱۷۱	۶۵۹۶۵۰	۱۵۱۱۳۹۳	۳۰۸۲۰۹۵	۳۹۶۹۶۰۶	زن	
۲۷۴۹۷۹۰	۳۰۴۲۷۲۶	۴۲۵۷۴۶۸	۱۰۹۹۰۸۹۱	۱۸۳۴۲۶۸۶	۲۱۰۹۲۴۷۷	زن و مرد	۱۳۸۶
۸۵۸۱۳۰	۹۲۳۵۵۳	۶۰۱۵۰۳	۱۴۷۲۸۱۸	۳۰۰۴۳۵۸	۳۸۶۲۳۸۱	زن	
۲۶۰۲۳۹۰	۳۰۸۹۵۹۹	۴۱۰۰۷۱۱	۱۰۷۰۷۷۰۶	۱۷۸۹۸۰۱۹	۲۰۵۰۰۳۱۰	زن و مرد	۱۳۸۷
۷۰۷۲۳۱	۹۲۶۵۶۵	۵۳۳۹۴۶	۱۲۱۳۵۹۸	۲۶۷۴۱۱۳	۳۳۸۱۳۴۴	زن	

توضیح: تفاوت سرجمع ستونهای وضع سواد با ستون "کل" به دلیل نیاوردن آمار تحصیلات "حوزی" می‌باشد

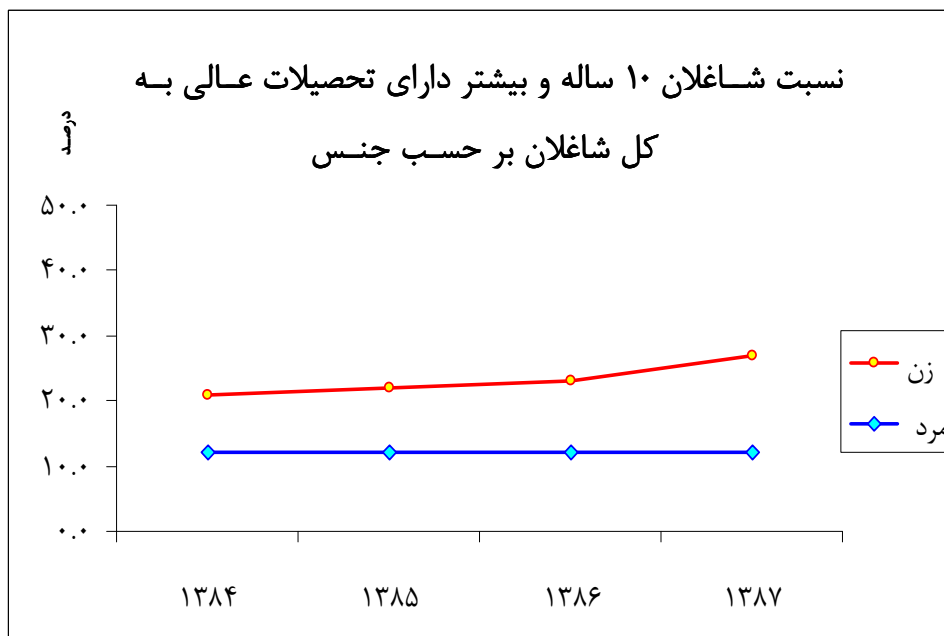

نسبت تحصیلکرده‌های زن از کل تحصیلکرده‌ها (نسبت شاغلان با تحصیلات عالی زن به کل شاغلان دارای تحصیلات عالی) طی سالهای مورد مطالعه بطور مشابه حدود ۳۰ درصد است و از طرفی نسبت شاغلان زن ۱۰ ساله و بیشتر به کل شاغلان به ترتیب ۱۹، ۱۸ و ۱۶ درصد در سالهای مورد بررسی است.

بنابراین می‌توان چنین نتیجه گرفت که سهم تحصیلکردگی^۳ زنان (نسبت شاغلان زن با تحصیلات عالی به کل شاغلان زن) در مقایسه با مردان بیشتر است. به عبارت دیگر جمعیت دارای تحصیلات عالی در شاغلان زن بیشتر از جمعیت دارای تحصیلات عالی در شاغلان مرد است. از سوی دیگر، با اینکه جمعیت شاغلان زن ۱۰ ساله و بیشتر طی سالهای مورد بررسی روند نزولی دارد ولی سهم تحصیلکردگی زنان رو به افزایش است. نمودار زیر گویای این امر می‌باشد.

جدول ۱۶- شاغلان ۱۰ ساله و بیش‌تر دارای تحصیلات عالی به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

تعداد	سال	
	۸۶۷۹۳۰	زن
۲۸۴۲۴۴۶	مرد و زن	
۹۰۵۱۷۱	زن	۱۳۸۵
۲۹۳۴۰۷۸	مرد و زن	
۹۲۳۵۵۳	زن	۱۳۸۶
۳۰۴۲۷۲۶	مرد و زن	
۹۲۶۵۶۷	زن	۱۳۸۷
۳۰۸۹۶۰۰	مرد و زن	

$$\text{سهم تحصیلکردگی} = \frac{\text{جمعیت شاغل با تحصیلات عالی}}{\text{جمعیت شاغل}}$$

۳

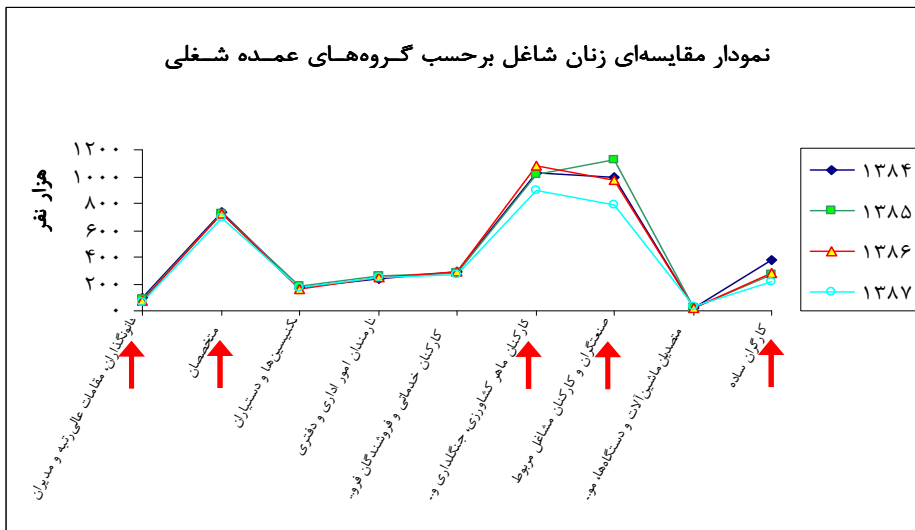
نمودار و جدول آمار زنان به تفکیک گروه های عمده شغلی نشانگر این واقعیت است که تغییرات عمده در گروه های "صنعتگران و مشاغل مربوط" و "کارکنان ماهر کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری" رخ داده است که این گروه عمدتاً در بخش های عمده اقتصادی صنعت و کشاورزی طبقه بندی می شوند.

نکته شایان ذکر این است که دو گروه "قانونگذاران، مقامات عالی رتبه و مدیران" و "کارگران ساده" نیز تغییرات درخور توجهی داشته اند. به عبارت دیگر، در گروه "قانونگذاران، مقامات عالی رتبه و مدیران" با نرخ رشد (۳۵,۹-) طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ از ۱۰۲۵۱۸ به ۶۵۷۵۸ نفر رسیده است و کارگران ساده با نرخ رشد (۴۴,۶-) از ۳۸۰۶۲۴ به ۲۱۰۹۲۱ نفر رسیده است.

جدول ۱۷- شاغلان ۱۰ساله و بیش تر به تفکیک جنس و گروه های عمده شغلی در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴

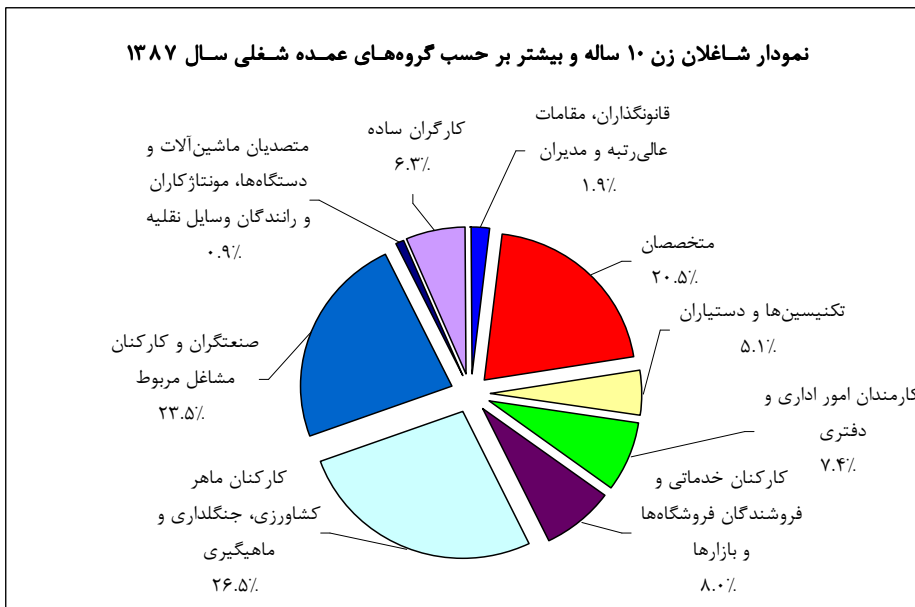
۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		
زن	مرد وزن	زن	مرد وزن	زن	مرد وزن	زن	مرد وزن	
۳۳۸۱۳۴۴	۲۰۵۰۰۳۱۰	۳۸۶۲۴۸۸	۲۱۰۹۲۴۷۷	۳۹۶۹۶۰۶	۲۰۸۴۱۴۲۰	۳۹۶۱۶۶۱	۲۰۶۱۸۵۷۹	جمع
۶۵۷۵۸	۴۹۷۱۶۷	۷۸۹۳۰	۵۹۳۱۳۳	۸۸۶۶۸	۶۰۸۵۵۶	۱۰۲۵۱۸	۶۳۶۶۶۱	قانونگذاران، مقامات عالی رتبه و مدیران
۶۹۱۳۶۲	۱۵۹۱۶۶۴	۷۲۲۹۵۷	۱۶۵۶۷۴۹	۷۲۲۸۴۴	۱۶۲۸۲۱۵	۷۳۲۷۷۱	۱۶۹۰۰۷۳	متخصصان
۱۷۰۶۹۸	۹۹۳۶۶۵	۱۶۶۱۳۱	۹۷۷۸۷۴	۱۸۰۶۵۲	۹۶۹۰۲۳	۱۷۱۶۰۱	۹۷۸۰۹۹	تکنیسین ها و دستیاران
۲۴۸۸۳۶	۹۷۳۸۸۲	۲۴۴۴۴۸	۱۰۰۹۰۳۶	۲۵۶۶۶۸	۱۰۰۳۰۶۸	۲۳۹۵۰۸	۹۱۳۸۸۹	کارمندان امور اداری و دفتری
۲۶۹۳۹۷	۲۶۲۴۹۹۱	۲۸۸۶۷۴	۲۶۸۹۰۲۹	۲۷۷۱۰۰	۲۶۳۵۷۹۳	۲۸۹۳۹۵	۲۵۷۹۰۸۴	کارکنان خدماتی و فروشندگان فروشگاهها و بازارها
۸۹۳۲۲۸	۳۶۵۳۷۷۲	۱۰۷۸۱۱۵	۳۹۹۵۴۰۴	۱۰۱۶۵۳۷	۳۹۶۶۹۸۴	۱۰۲۵۴۴۲	۴۰۶۴۳۷۶	کارکنان ماهر کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری
۷۹۱۳۲۴	۳۹۴۸۱۷۱	۹۷۲۷۷۹	۴۱۶۴۵۶۸	۱۱۲۳۴۰۶	۴۳۰۵۱۲۲	۹۹۱۴۷۱	۴۱۱۸۱۶۸	صنعتگران و کارکنان مشاغل مربوط
۳۱۷۸۴	۲۴۷۴۶۸۶	۲۴۸۷۱	۲۳۸۲۴۷۱	۲۴۵۶۹	۲۲۸۴۲۵۰	۲۲۷۵۷	۲۲۰۲۴۷۶	متصدیان ماشین آلات و دستگاهها، مونتاژکاران و رانندگان وسایل نقلیه
۲۱۰۹۲۱	۳۲۱۸۵۲۶	۲۸۰۹۸۸	۳۱۳۳۲۶۶	۲۷۳۶۷۴	۲۹۶۸۱۵۵	۳۸۰۶۲۴	۲۹۶۱۸۱۸	کارگران ساده

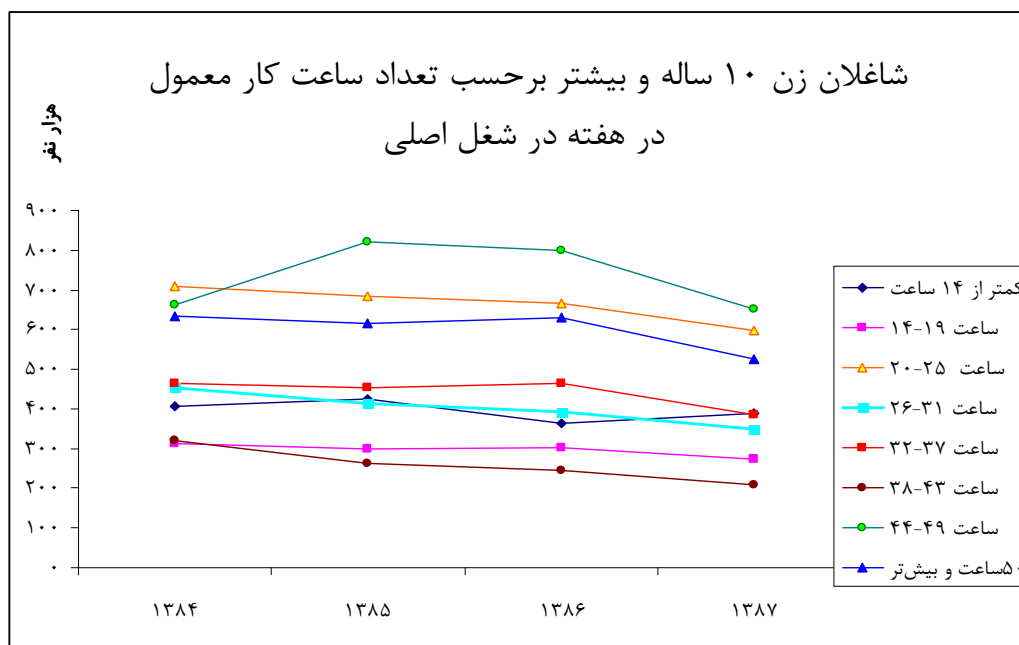
سوالات اساسی در این بخش به شرح ذیل می‌باشد.

- چرا با وجود تمایل به مشارکت زنان، در گروه شغلی قانونگذاران، مقامات عالی‌رتبه و مدیران، طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷ با روند نزولی و کاهش ۳۵,۹ آنان رو برو هستیم؟
- چرا با وجود سهم ۵۰ درصدی فارغ‌التحصیلان زنان و سهم تحصیلکردگی بالای زنان طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷، افزایشی در تعداد شاغلان زن بخصوص گروه شغلی "متخصصان" مشاهده نمی‌شود؟

جدول ۱۸- شاغلان ۱۰ساله و بیش تر به تفکیک جنس و تعداد ساعت کار معمول در هفته در شغل اصلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		تعداد ساعت کار معمول در هفته در شغل اصلی
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۳۳۸۱۳۴۴	۲۰۵۰۰۳۱۰	۳۸۶۲۴۸۸	۲۱۰۹۲۴۷۷	۳۹۶۹۶۰۶	۲۰۸۴۱۴۲۰	۳۹۶۱۶۶۱	۲۰۶۱۸۵۷۹	جمع
۳۸۸۲۸۴	۹۹۲۲۰۷	۳۶۴۸۹۷	۹۳۷۵۰۷	۴۲۴۴۷۳	۱۰۵۰۵۷۰	۴۰۷۰۳۱	۱۰۹۳۱۸۲	کمتر از ۱۴ ساعت
۲۷۳۸۴۰	۶۳۹۰۶۳	۳۰۱۱۰۱	۶۰۰۸۸۶	۲۹۸۰۲۱	۶۱۳۸۰۷	۳۱۲۱۷۲	۶۵۶۴۲۷	۱۴-۱۹ ساعت
۵۹۸۴۱۰	۱۴۳۲۹۲۱	۶۶۵۶۹۲	۱۴۲۰۲۵۵	۶۸۵۷۱۶	۱۴۹۸۷۶۲	۷۰۷۵۱۱	۱۵۲۹۸۹۳	۲۰-۲۵ ساعت
۳۴۷۷۵۴	۹۵۰۴۰۹	۳۹۲۲۱۷	۹۷۶۷۵۷	۴۱۲۵۷۸	۱۰۰۹۸۰۸	۴۵۵۰۵۰	۱۰۹۲۵۲۴	۲۶-۳۱ ساعت
۳۸۶۲۹۶	۱۲۷۹۰۸۳	۴۶۵۴۴۱	۱۳۲۸۸۳۶	۴۵۱۹۴۳	۱۳۵۰۲۶۶	۴۶۴۹۰۶	۱۳۵۷۴۵۴	۳۲-۳۷ ساعت
۲۰۹۹۵۷	۱۱۱۴۸۰۷	۲۴۳۰۰۴	۱۱۲۹۲۴۶	۲۶۲۹۹۱	۱۱۵۳۸۹۱	۳۱۸۶۳۵	۱۳۴۸۹۸۶	۳۸-۴۳ ساعت
۶۵۰۱۸۱	۵۳۵۵۷۰۴	۸۰۰۵۰۱	۵۴۳۸۸۹۰	۸۱۹۸۰۹	۵۱۵۶۹۳۳	۶۶۲۸۷۹	۴۵۳۸۶۸۹	۴۴-۴۹ ساعت
۵۲۶۶۱۹	۸۷۳۶۱۱۲	۶۲۹۶۳۲	۹۲۶۰۰۹۸	۶۱۴۰۷۲	۹۰۰۷۳۸۰	۶۳۳۴۷۴	۹۰۰۱۴۲۲	۵۰ ساعت و بیش تر

با توجه به نمودار، بطور نسبی زنان شاغل تمایل بیشتری دارند که یا بیش از ۴۴ ساعت (۴۴ تا ۴۹ ساعت و بیش از ۵۰ ساعت) کار کنند و یا بصورت نیمه وقت (۲۰ تا ۲۵ ساعت) مشغول به کار باشند.

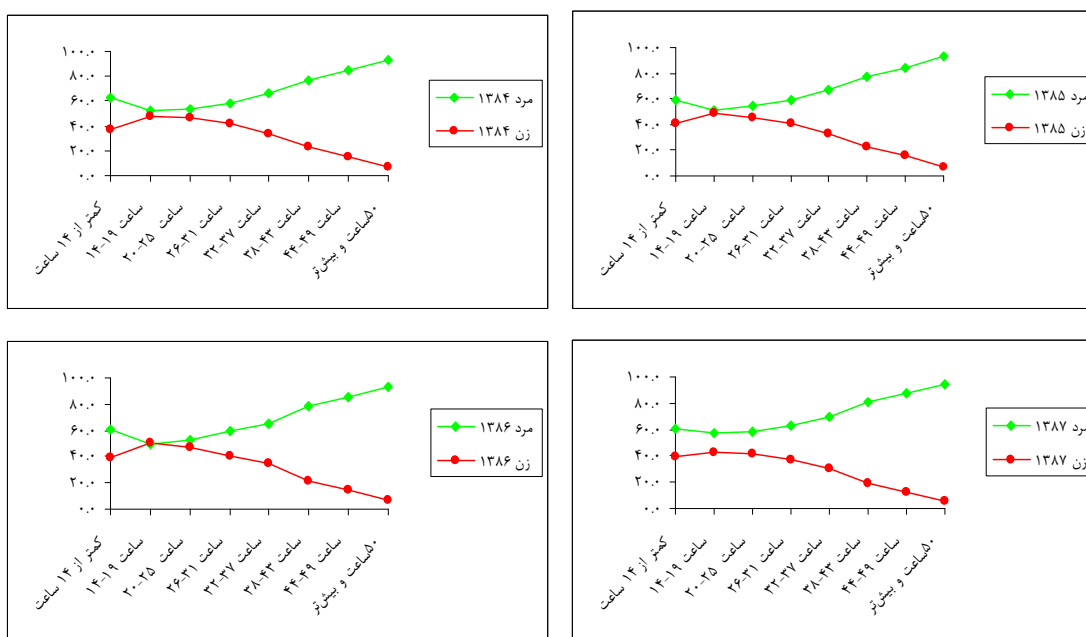

نمودارهای زیر نشان دهنده درصدهای مقایسه‌ای شاغلان زن و مرد است که طی سالهای مورد بررسی از یک الگوی شبیه به هم پیروی می‌کنند.

از سوی دیگر، درصد شاغلان زن ۱۰ ساله و بیشتری که تعداد ساعت کار معمول آنها در هفته بین ۴۴ تا ۴۹ ساعت است، نسبت به مردان رقم پایینی است و طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ به ترتیب ۱۴،۶، ۱۵،۹، ۱۴،۷ و ۱۲،۱ درصد از کل شاغلان (زن و مرد) می‌باشد. همچنین در سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ سهم زنان در رده‌های ۱۹-۱۴ و ۲۵-۲۰ ساعت، حدود ۵۰ درصد از کل شاغلان (زن و مرد) را به خود اختصاص داده‌اند. ولی در سال ۱۳۸۷ این نسبت تقریباً ۴۰ درصد است، بنابراین فاصله‌ی بیشتری بین دو خط روند زن و مرد در نمودار ایجاد شده است.

این بدین معنی است که در سال ۱۳۸۷ مجموعاً تعداد ساعات کار (معمول در هفته در شغل اصلی) زنان شاغل به مراتب کمتر از مردان شده و حتی در دو رده‌ی ۱۹-۱۴ و ۲۵-۲۰ که در سالهای ۸۴ تا ۸۶ به یک نسبت (تقریباً ۵۰ درصد) بین زنان و مردان تقسیم شده بود، به نسبت ۴۰ به ۶۰ (درصد) تغییر یافته است.

نمودارهای مقایسه‌ای درصد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس بر حسب تعداد ساعت کار معمول در هفته در شغل اصلی

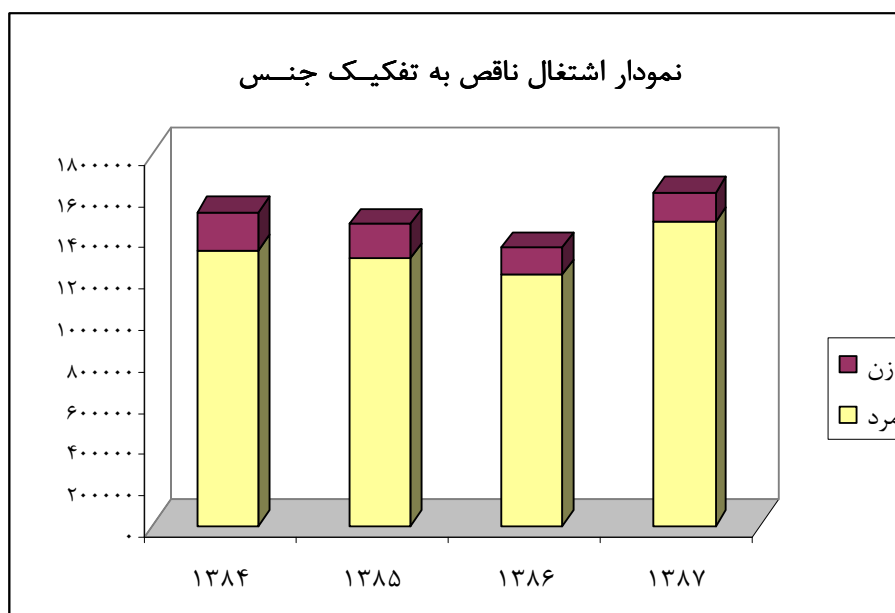

سهم اشتغال ناقص زنان (نسبت اشتغال ناقص زنان از اشتغال زنان) طی سالهای مورد بررسی به ترتیب ۴,۷، ۴,۱، ۳,۳ و ۴,۲ درصد است.

همچنین سهم اشتغال ناقص زنان از کل اشتغال ناقص به ترتیب ۱۲,۲، ۱۱,۳، ۹,۶ و ۸,۸ درصد می باشد و نشان دهنده روند نزولی آن است و همچنین بیانگر این امر است که زنان در مقایسه با مردان به مراتب تمایل کمتری به افزایش ساعات کاری خود دارند.

جدول ۱۹- شاغلان ۱۰ ساله و بیش تر دارای اشتغال ناقص به تفکیک جنس

تعداد	سال	
	۱۱۵۳۶۴	زن
۱۵۱۹۲۲۱	مرد و زن	
۱۶۴۶۲۳	زن	۱۳۸۵
۱۴۶۲۱۰۵	مرد و زن	
۱۲۹۲۴۹	زن	۱۳۸۶
۱۳۴۴۹۳۳	مرد و زن	
۱۴۲۲۱۷	زن	۱۳۸۷
۱۶۱۵۴۳۵	مرد و زن	

همانطور که از نمودار برمی آید تعداد افرادی که طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ تمایل به افزایش تعداد ساعات کاری خود داشته اند رو به کاهش بوده است ولی در سال های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ تعداد این افراد رشد داشته است. بنابراین در سال ۱۳۸۸ شاغلان بیشتری برای افزایش تعداد ساعات کاری خود تمایل نشان داده اند.

علت اینکه چرا زنان در مقایسه با مردان سهم اشتغال ناقص کمتری دارند، قویا ارتباط مستقیم با جنسیت و وظایف وابسته به جنسیت دارد. یکی از آن موارد تاهل زنان و وظایف خانه داری و فرزند پروری آنهاست که احتمالاً عمده دلیل کاهش انگیزه زنان برای افزایش ساعات کاری تاهل آنهاست.

برای بررسی دقیق این امر میتوان از اطلاعات تفصیلی موجود در بانک اطلاعاتی آمارگیری نیروی کار (که در نشریه سالانه آمارگیری نیروی کار منتشر نشده است) بهره برد.

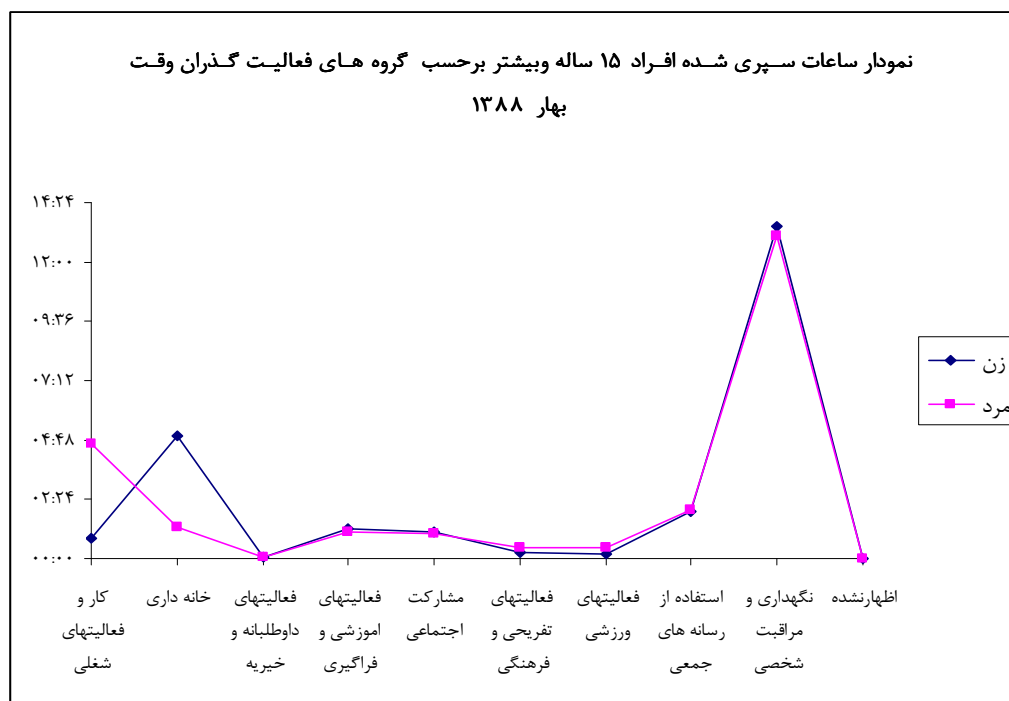
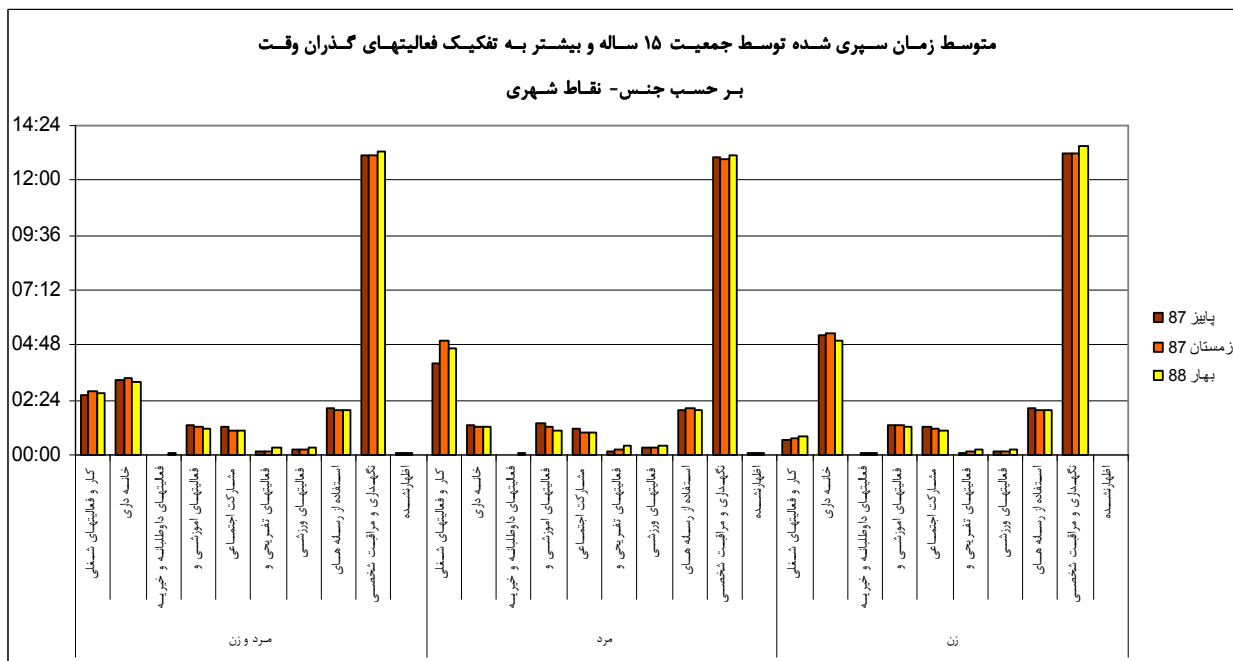
جدول ۲۰- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش تر بر حسب جنس و گروه های فعالیت گذران وقت (نقاط شهری)

بهار ۱۳۸۸			زمستان ۱۳۸۷			پاییز ۱۳۸۷			
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۰۰:۴۸	۰۴:۳۸	۰۲:۴۱	۰۰:۴۲	۰۴:۵۸	۰۲:۴۷	۰۰:۳۸	۰۴:۳۶	۰۲:۳۵	کار و فعالیتهای شغلی
۰۵:۰۰	۰۱:۱۶	۰۳:۱۰	۰۵:۱۹	۰۱:۱۴	۰۳:۲۰	۰۵:۱۴	۰۱:۱۸	۰۳:۱۷	خانه داری
۰۰:۰۳	۰۰:۰۴	۰۰:۰۳	۰۰:۰۳	۰۰:۰۲	۰۰:۰۲	۰۰:۰۲	۰۰:۰۲	۰۰:۰۲	فعالیتهای داوطلبانه و خیریه
۰۱:۱۲	۰۱:۰۵	۰۱:۰۹	۰۱:۱۸	۰۱:۱۲	۰۱:۱۵	۰۱:۲۱	۰۱:۲۲	۰۱:۲۱	فعالیتهای آموزشی و فراگیری
۰۱:۰۶	۰۱:۰۱	۰۱:۰۳	۰۱:۱۰	۰۰:۵۹	۰۱:۰۴	۰۱:۱۵	۰۱:۱۰	۰۱:۱۳	مشارکت اجتماعی
۰۰:۱۴	۰۰:۲۵	۰۰:۱۹	۰۰:۰۸	۰۰:۱۳	۰۰:۱۰	۰۰:۰۶	۰۰:۱۰	۰۰:۰۸	فعالیتهای تفریحی و فرهنگی
۰۰:۱۳	۰۰:۲۵	۰۰:۱۹	۰۰:۰۸	۰۰:۲۰	۰۰:۱۴	۰۰:۱۰	۰۰:۱۹	۰۰:۱۵	فعالیتهای ورزشی
۰۱:۵۶	۰۱:۵۹	۰۱:۵۸	۰۲:۰۰	۰۲:۰۱	۰۲:۰۰	۰۲:۰۴	۰۱:۵۹	۰۲:۰۲	استفاده از رسانه های جمعی
۱۳:۲۸	۱۳:۰۵	۱۳:۱۷	۱۳:۱۲	۱۲:۵۶	۱۳:۰۴	۱۳:۱۰	۱۳:۰۰	۱۳:۰۵	نگهداری و مراقبت شخصی
۰۰:۰۱	۰۰:۰۱	۰۰:۰۱	۰۰:۰۲	۰۰:۰۵	۰۰:۰۳	۰۰:۰۱	۰۰:۰۵	۰۰:۰۳	اظهارنشده

در بین زنان بعد از فعالیت "نگهداری و مراقبت شخصی"، متوسط بیش ترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به فعالیت "خانه داری" با ۵ ساعت و ۱۴ دقیقه در پاییز ۸۷ و افزایش ۵ دقیقه ای در زمستان ۸۷ و کاهش ۱۴ دقیقه ای در بهار ۸۸ نسبت به پاییز ۸۷ بوده است. همچنین گروه های "استفاده از رسانه های جمعی" با ۲ ساعت و ۴ دقیقه در پاییز ۸۷ و کاهش ۴ و ۸ دقیقه ای به ترتیب در زمستان ۸۷ و بهار ۸۸ نسبت به پاییز ۸۷ و "فعالیت های آموزشی و فراگیری" با ۱ ساعت و ۲۱ دقیقه در پاییز ۸۷ و کاهش ۳ و ۱۰ دقیقه ای به ترتیب در زمستان ۸۷ و بهار ۸۸ نسبت به پاییز ۸۷ دارای متوسط بیش ترین زمان صرف شده در شبانه روز می باشند.

متوسط زمان سپری شده در سه فصل یاد شده برای زنان در فعالیت "نگهداری و مراقبت شخصی"، ۱۰ دقیقه در پاییز و ۱۶ دقیقه در زمستان ۸۷ و ۲۳ دقیقه در بهار ۸۸ نسبت به مردان بیشتر بوده است. همچنین متوسط زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه "آموزشی و فراگیری"، ۶ دقیقه در زمستان ۸۷ و ۷ دقیقه در بهار ۸۸ و در گروه "مشارکت اجتماعی"، ۵ دقیقه در پاییز ۸۷، ۱۱ دقیقه در زمستان ۸۷ و ۵ دقیقه در بهار ۸۸ در زنان نسبت به مردان افزایش داشته است. متوسط زمان صرف شده در شبانه روز برای گروه "فعالیت های ورزشی"، ۹ دقیقه در پاییز ۸۷، ۱۲ دقیقه در زمستان ۸۷ و ۱۲ دقیقه در بهار ۸۸ و در "فعالیت تفریحی و فرهنگی"، ۴ دقیقه در پاییز ۸۷، ۵ دقیقه در زمستان ۸۷ و ۱۱ دقیقه در بهار ۸۸ در مردان نسبت به زنان بیشتر بوده است. همچنین با مقایسه زمانهای مشاهده شده برای مردان و زنان در سه فصل یاد شده می توان گفت که متوسط بیشترین زمان صرف شده بعد از "نگهداری و مراقبت شخصی" در مردان مربوط به "کار و فعالیتهای شغلی" و در زنان مربوط به فعالیت "خانه داری" می باشد. این الگو تقریباً در تمام فصول مشاهده می شود.

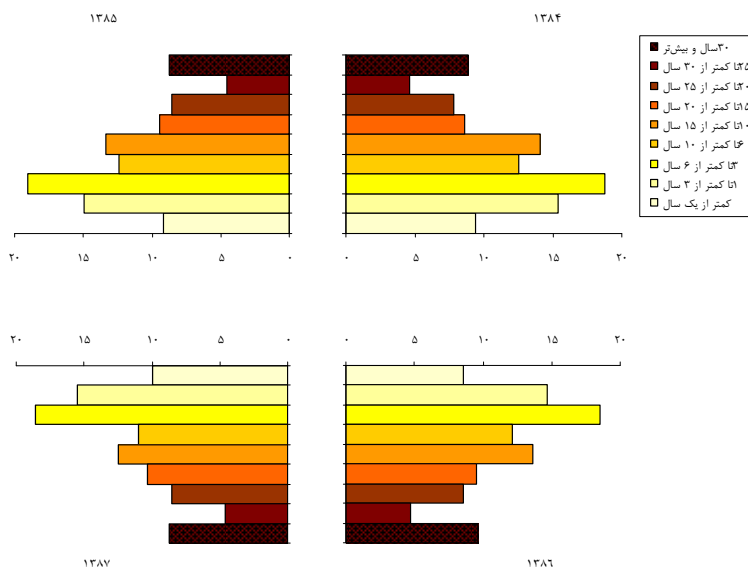

جدول ۲۱- توزیع نسبی برآورد شاغلان ۱۰ ساله و بیش‌تر بر حسب مدت اشتغال به تفکیک جنس

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		مدت اشتغال
زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع
۱۰۰	۹,۷	۸,۶	۹,۸	۹,۲	۱۰,۲	۹,۴	۱۱,۲	کمتر از یک سال
۱۵,۵	۱۶,۲	۱۴,۷	۱۵,۹	۱۴,۹	۱۶,۴	۱۵,۴	۱۶,۹	۱ تا کمتر از ۳ سال
۱۸,۶	۱۸,۰	۱۸,۵	۱۸,۷	۱۹,۰	۱۸,۶	۱۸,۸	۱۸,۲	۳ تا کمتر از ۶ سال
۱۱,۰	۱۱,۸	۱۲,۱	۱۲,۲	۱۲,۴	۱۲,۰	۱۲,۵	۱۱,۶	۶ تا کمتر از ۱۰ سال
۱۲,۵	۱۲,۴	۱۳,۶	۱۱,۹	۱۳,۴	۱۲,۰	۱۴,۱	۱۲,۱	۱۰ تا کمتر از ۱۵ سال
۱۰,۳	۹,۱	۹,۵	۹,۰	۹,۴	۸,۷	۸,۶	۸,۲	۱۵ تا کمتر از ۲۰ سال
۸,۵	۸,۵	۸,۶	۷,۸	۸,۶	۷,۸	۷,۸	۷,۶	۲۰ تا کمتر از ۲۵ سال
۴,۶	۵,۱	۴,۷	۵,۳	۴,۵	۵,۱	۴,۶	۴,۶	۲۵ تا کمتر از ۳۰ سال
۸,۷	۹,۲	۹,۶	۹,۴	۸,۷	۹,۳	۸,۹	۹,۵	۳۰ سال و بیش‌تر

نمودار مقایسه‌ای توزیع نسبی برآورد شاغلان زن مدت اشتغال

در هر سال، مدت اشتغال زنان در رده ۳ تا کمتر از ۶ سال بیشترین نسبت را از میان دیگر رده‌ها به خود اختصاص داده است. آنچه که بسیار اهمیت دارد زنانی است که مدت اشتغال آنها ۳۰ سال و بیشتر است و دلایل احتمالی آن به شرح ذیل می‌باشد.

- بخشی از زنان در این گروه ممکن است به دلایل مسائل اقتصادی مجبور به فعالیت حتی بیش از ۳۰ سال در شغل اصلی خود هستند.

- بخشی از این زنان ممکن است بدلیل اینکه کارفرما هستند تمایل به کار بیش از ۳۰ سال دارند.

- بخشی دیگر ممکن است بدلیل سن شان (که عموماً بیش از ۵۰ سال دارند) از حجم کارهای منزل و فرزندداری کاسته شده و زمان فراغت بیشتری دارند، از این رو علاقمند به گذارن وقت خود در محیط کار هستند.

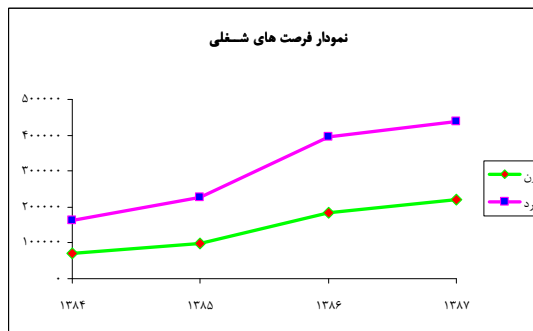
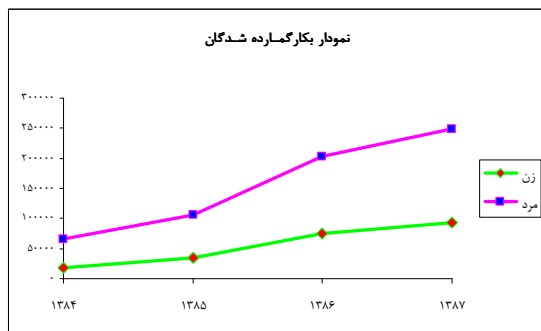
البته باید این امر را مد نظر قرار داد که دلایل فوق الذکر با توجه به جداول منتشر شده در آمارهای سالانه آمارگیری نیروی کار قابل بررسی نیست و ملزم به دسترسی تفصیلی تر جداول آماری نیروی کار می‌باشد.

با فرض اینکه این دسته از افراد از بازار کار خارج شوند، بخشی از بیکاران می‌توانند جایگزین آنها شوند که این رقم در سال ۱۳۸۷، ۲۹۴۱۷۷ نفر خواهد بود.

جدول ۲۲- توزیع فرصتهای شغلی و بکارگمارده شدگان مراکز خدمات اشتغال و کاریابی های غیر دولتی به تفکیک جنس

۱۳۸۷			۱۳۸۶			۱۳۸۵			۱۳۸۴			
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۹۲۷۱۷	۲۴۸۶۲۵	۳۴۱۳۴۲	۷۴۵۹۲	۲۰۲۹۵۳	۲۷۷۵۴۵	۳۵۳۵۴	۱۰۶۴۳۶	۱۴۱۷۹۰	۱۸۳۷۱	۶۵۱۴۰	۸۳۵۱۱	بکارگمارده شدگان
۲۲۲۲۱۰	۴۳۸۵۰۸	۶۶۰۷۱۸	۱۸۳۰۶۲	۳۹۵۰۰۷	۵۷۸۰۶۹	۹۹۲۸۲	۲۲۶۶۵۴	۳۲۵۹۳۶	۶۹۹۰۶	۱۶۱۵۳۴	۲۳۱۴۴۰	فرصتهای شغلی

با توجه به جدول و نمودار های فوق بهبود وضعیت بکارگمارده شدگان و همچنین افزایش تعداد فرصتهای شغلی طی سالهای مورد بررسی مشهود است. به عبارت دیگر وضعیت کاریابی های دولتی و مراکز خدمات اشتغال بطور کلی در معرفی جویندگان کار و نهایتا جذب آنها به فرصتهای شغلی ارائه شده از سوی بنگاهها رو به بهبود است. از سوی دیگر، فرصتهای شغلی اعلام شده از سوی بنگاهها، کمتر از ۷۰ درصد مربوط به مردان و بیش از ۳۰ درصد مربوط به فرصتهای شغلی زنان است. بنابراین طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷، فرصتهای شغلی مردان دو برابر زنان اعلام شده است.

به همین صورت، درخصوص بکارگمارده شدگان نیز بیش از ۷۰ درصد بکارگمارده شدگان مردان و کمتر از ۳۰ درصد آنها نیز زنان را تشکیل می دهند. بنابراین طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷، بکارگمارده شدگان مرد (از سوی کاریابی های دولتی و مراکز خدمات اشتغال) دو برابر زنان هستند.

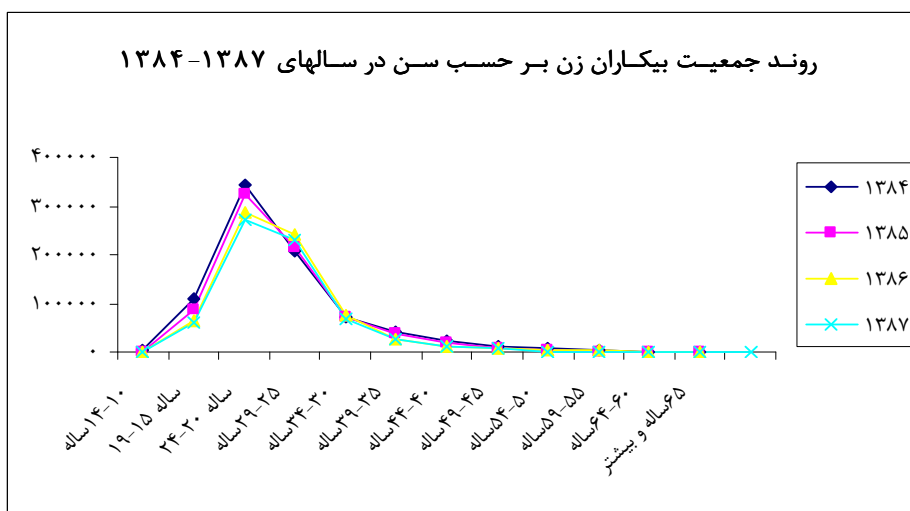
تعداد بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر طی دوره زمانی ۱۳۸۷-۱۳۸۴ به میزان ۲۸۲۶۸۷ نفر (۱۰,۶ درصد) کاهش داشته است. همچنین تعداد بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر طی دوره زمانی ۱۳۸۷-۱۳۸۴ به میزان ۱۴۲۲۴۰ نفر (۱۷,۴ درصد) کاهش پیدا کرده است.

مقایسه تعداد بیکاران بر حسب گروههای سنی در کل جامعه و در بین زنان نشان می دهد بیشترین تعداد بیکاران در کلیه سالها بترتیب مربوط به گروههای سنی ۲۰-۲۴ ساله و ۲۵-۲۹ ساله می باشد.

جدول ۲۳ - بیکاران ۱۰ساله و بیش تر بر حسب گروه سنی و به تفکیک جنس

سن	سال ۸۴		سال ۸۵		سال ۸۶		سال ۸۷	
	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	مرد و زن	مرد و زن
جمع	۸۱۹۰۹۸	۲۶۷۴۸۶۶	۷۶۴۷۱۶	۲۴۸۶۲۳۸	۷۲۲۱۱۹	۲۳۹۲۱۷۹	۶۷۶۸۵۸	۲۳۹۲۱۷۹
۱۰-۱۴ساله	۳۰۴۷	۱۶۰۵۷	۱۵۲۱	۸۶۳۵	۱۰۳۲	۹۴۵۳	۱۰۷۰	۹۴۵۳
۱۵-۱۹ساله	۱۰۹۰۲۴	۳۶۹۹۶۷	۸۵۰۶۰	۲۶۴۴۱۳	۶۵۵۵۲	۲۵۰۸۶۹	۵۹۵۷۳	۲۵۰۸۶۹
۲۰-۲۴ساله	۹۸۱۴۶۷	۹۹۳۲۵۴	۳۲۳۴۴۰	۹۰۹۷۰۳	۲۸۶۲۳۷	۸۵۹۲۵۳	۲۷۲۳۷۰	۸۵۹۲۵۳
۲۵-۲۹ساله	۲۰۵۹۱۱	۵۶۳۶۷۴	۶۰۲۵۲۸	۲۱۶۱۳۵	۲۴۰۹۷۶	۶۳۷۲۱۴	۲۲۸۳۵۸	۶۳۷۲۱۴
۳۰-۳۴ساله	۷۱۹۰۹	۲۲۹۶۲۷	۲۳۴۵۲۹	۲۴۵۳۰۸	۷۷۰۸۴	۲۲۳۹۷۶	۶۷۹۲۲	۲۲۳۹۷۶
۳۵-۳۹ساله	۴۲۸۱۵	۱۴۴۲۶۵	۱۵۴۱۷۲	۳۷۰۶۵	۱۳۹۷۰۹	۱۳۸۵۳۲	۲۷۷۰۶	۱۳۸۵۳۲
۴۰-۴۴ساله	۲۱۹۴۲	۱۰۸۸۶۰	۱۰۶۵۶۰	۱۷۷۴۳	۹۳۳۳۸	۹۵۴۴۳	۱۰۱۷۱	۹۵۴۴۳
۴۵-۴۹ساله	۱۰۰۵۰	۸۵۳۵۹	۸۸۰۶۷	۷۷۳۱	۷۸۶۹۸	۷۸۵۲۲	۶۱۱۷	۷۸۵۲۲
۵۰-۵۴ساله	۷۹۳۳	۸۲۱۳۰	۷۴۳۰۳	۴۳۸۲	۵۹۳۹۲	۵۰۲۰۳	۱۸۲۲	۵۰۲۰۳
۵۵-۵۹ساله	۲۲۹۸	۴۳۷۸۳	۳۰۲۲۶	۱۵۰۰	۳۳۰۴۹	۳۰۸۱۰	۱۵۸۷	۳۰۸۱۰
۶۰-۶۴ساله	۱۱۸۴	۲۰۶۰۴	۱۸۲۴۰	۱۲۲	۱۶۰۰۵	۱۱۵۶۴	۱۵۸	۱۱۵۶۴
۶۵ساله و بیشتر	۲۸۴	۱۷۲۸۱	۱۰۳۸۲	۷۵	۸۱۱۸	۶۳۳۶	۰	۶۳۳۶
نامشخص	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

با توجه به نمودار مقایسه‌ای بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب گروههای سنی ، مشاهده می شود که تغییرات تعداد بیکاران طی سالهای مذکور در دو رده سنی "۱۵ تا ۱۹ ساله" و "۲۰ تا ۲۴ ساله" (گروه سنی جوانان) بیشتر از سایرین بوده و همواره روند نزولی داشته است .

از آنجا که طول مدت بیکاری، مدت زمانی است که فرد بیکار و به دنبال کار می‌گردد، بیکاری کوتاه مدت نگرانی خاصی محسوب نمی‌گردد مخصوصاً وقتی که فرد تحت پوشش بیمه و حمایت‌هایی از این قبیل است. همچنین اگر بیکاری کوتاه مدت باعث شود کارجو کار مورد علاقه و دلخواه خود را بیابد، حتی این مدت زمان مطلوب هم می‌باشد. اما بیکاری طولانی مدت با خود تأثیرات نامطلوبی را به همراه دارد. مثلاً، از دست دادن عایدی و کاهش اشتغال‌پذیری کارجو. از اینرو بررسی روند تغییرات در جمعیت بیکارانی که مدت زمان بیکاری آنها بیش از ۱۲ ماه است دارای اهمیت می‌باشد.

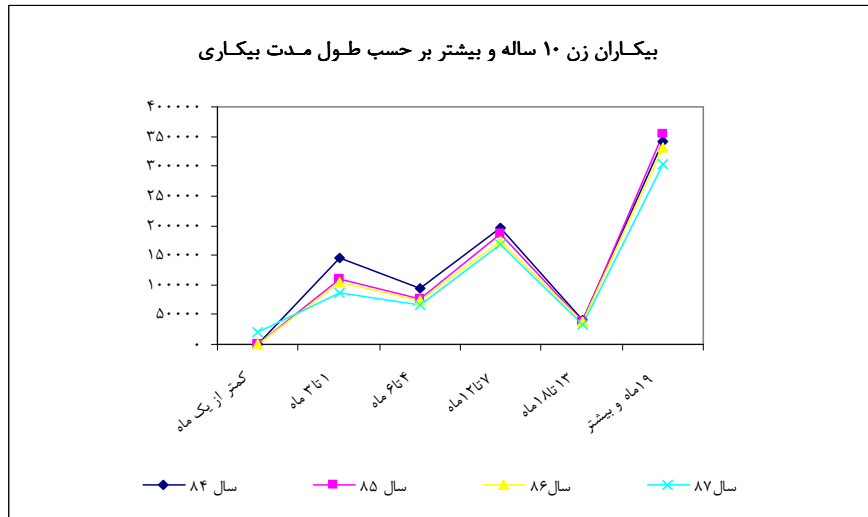
با توجه به جدول زیر در می‌یابیم تعداد بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر که مدت زمان بیکاری آنها از ۱۲ ماه بیشتر بوده است طی دوره زمانی ۸۷-۱۳۸۴ به میزان ۴۹۹۸۱ نفر (۵,۰۲ درصد) کاهش داشته است. تعداد بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر نیز که مدت زمان بیکاری آنها از ۱۲ ماه بیشتر بوده است، از ۳۸۱۹۴۰ نفر در سال ۱۳۸۴ به ۳۳۶۶۷۳ نفر در سال ۱۳۸۷ تغییر پیدا کرده و با کاهش تقریباً ۱۲ درصدی روبرو است.

طی سالهای مذکور با وجود روند کاهشی در تعداد بیکارانی که بیکاری طولانی مدت دارند، انباشتگی تعداد بیکارانی که دچار بیکاری طولانی مدت هستند (طول مدت بیکاری آنها ۱۲ ماه و بیشتر می‌باشد) در هر سال بیشتر شده و از میزان ۳۷,۲ درصد در سال ۸۴ به ۳۹,۵۱ درصد در سال ۸۷ رسیده است. سهم بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر که مدت زمان بیکاری آنها از ۱۲ ماه بیشتر بوده است نسبت به کل بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر در همان سال، از رقم ۴۶,۶ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۴۹,۷ درصد در سال ۱۳۸۷ رسیده است همچنین سهم بیکاران مرد ۱۰ ساله و بیشتر که دچار بیکاری طولانی مدت هستند نیز از ۳۳,۰۴ درصد در سال ۱۳۸۴ به رقمی برابر ۳۵,۴۷ درصد در سال ۱۳۸۷ رسیده است.

جدول ۲۴- بیکاران ۱۰ ساله و بیش‌تر به تفکیک طول مدت بیکاری در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

طول مدت بیکاری	جمع	کمتر از یک ماه	۱ تا ۳ ماه	۴ تا ۶ ماه	۷ تا ۱۲ ماه	۱۳ تا ۱۸ ماه	۱۹ ماه و بیش‌تر
۱۳۸۴	مرد و زن	۵۶۸۷	۷۴۰۲۶۲	۳۶۹۵۶۹	۵۶۳۹۵۱	۱۳۳۵۷۳	۸۶۱۶۰۸
	زن	۸۷۰	۱۴۵۰۵۷	۹۵۴۸۲	۱۹۵۶۴۰	۴۱۱۲۵	۳۴۰۸۱۵
۱۳۸۵	مرد و زن	۳۷۸۱	۶۸۳۰۴۱	۳۷۳۸۰۳	۵۷۰۰۲۰	۱۰۷۱۵۲	۹۰۴۰۵۲
	زن	۵۳	۱۰۹۷۸۴	۷۷۵۲۰	۱۸۶۵۰۰	۳۷۵۵۲	۳۵۲۹۷۹
۱۳۸۶	مرد و زن	۱۱۵۹	۶۶۳۶۹۰	۳۳۶۳۴۲	۵۱۶۵۶۲	۱۰۲۶۴۳	۸۶۵۶۴۰
	زن	۶۳۵	۱۰۵۳۱۹	۷۳۴۲۸	۱۷۲۶۴۶	۳۸۰۵۵	۳۳۲۰۳۳
۱۳۸۷	مرد و زن	۷۹۶۶۱	۵۵۶۶۷۸	۳۱۱۵۶۵	۴۹۸۹۱۶	۱۰۸۵۷۳	۸۳۶۶۲۷
	زن	۱۹۴۹۰	۸۵۴۰۹	۶۷۳۲۹	۱۶۷۷۹۷	۳۴۳۳۸	۳۰۲۳۳۵

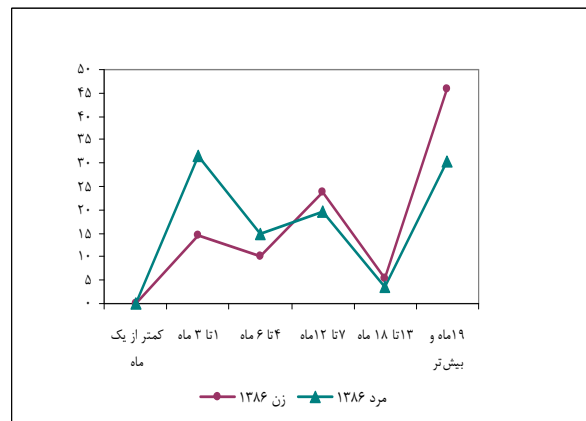
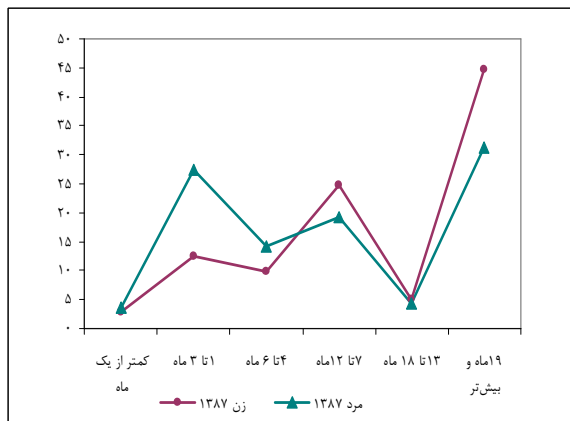
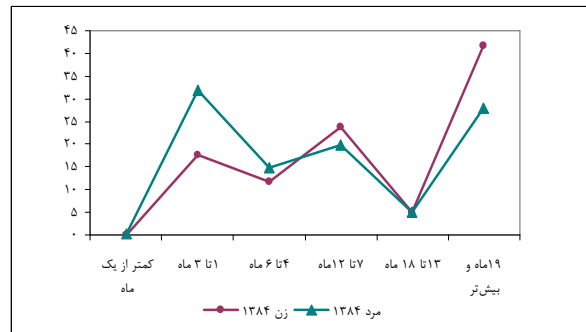
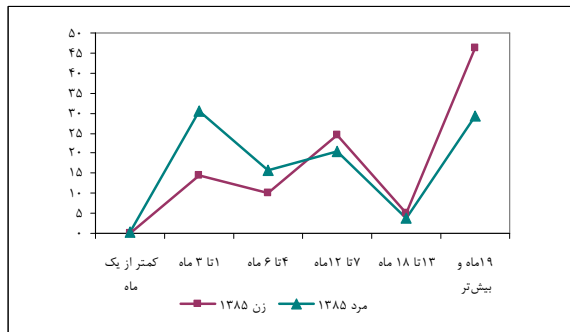

نمودارهای زیر نشان دهنده درصدی مقایسه‌ای بیکاران زن و مرد ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب طول مدت بیکاری است که طی سالهای مورد بررسی از یک الگوی شبیه به هم پیروی می‌کنند.

فاصله جنسیتی بین درصد بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر که طول مدت بیکاری آنها ۱ تا ۳ ماه است طی سالهای مذکور همواره بیشترین مقدار را دارد. شاید بتوان گفت مردان به سبب دارا بودن مسئولیتهای خانوادگی مجبور به بازگشت سریع به بازار کار می‌باشند. بنابراین انباشتگی تعداد بیکاران مرد طی دوره ۱ تا ۳ ماه فاصله قابل توجهی با مقدار مشابه زنان داشته است.

به بیان دیگر هر چه طول مدت بیکاری بیشتر می‌شود فاصله جنسیتی کمتر شده بطوریکه در مدت بیکاری ۱۳ تا ۱۸ ماه این فاصله به صورت چشمگیری کاهش می‌یابد. همچنین از مدت بیکاری ۷ ماه و بیشتر همواره زنان از مردان پیشی گرفته‌اند.

مقایسه روشهای جستجوی کار در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ حاکی از آن است که همواره پرس و جواز دوستان و آشنایان در بین سایر روشها بیشترین میزان را بخود اختصاص داده است ولیکن طی سالهای مذکور روندی نزولی داشته و از ۳۴,۱۱ درصد در سال ۱۳۸۴، به ۳۳ درصد در سال ۱۳۸۷ رسیده است. درمقابل تعداد ثبت نام یا پیگیری در مؤسسات کاریابی غیر دولتی برای یافتن کار بین بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر طی سالهای مذکور به میزان ۲۴۵۴۴ نفر (۱۲,۹ درصد) افزایش داشته است. این تغییرات با افزایش تعداد جویندگان کار از طریق کاریابیهای غیر دولتی و مراکز خدمات اشتغال ارسالی از استانها قابل تبیین است، که البته به نظر می رسد این افزایش تنها مربوط به کاریابیهای غیر دولتی می باشد.

همچنین طبق اطلاعات مندرج در جدول ۲۵ مشاهده می شود که استفاده از روش ثبت نام یا پیگیری در مراکز خدمات اشتغال وزارت کار برای بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر طی سالهای ۸۷-۱۳۸۴ به میزان ۳۸۳۵۴ نفر (۱۴,۵ درصد) کاهش داشته است. که این کاهش به دلیل تعطیلی برخی از مراکز خدمات اشتغال در طی این دوره می باشد.

جدول ۲۵- بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر بر حسب روش های جستجوی کار در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴

روشهای جستجوی کار	ثبت نام یا پیگیری در مراکز خدمات اشتغال وزارت کار	ثبت نام یا پیگیری در مؤسسات کاریابی غیر دولتی	تماس با کارفرما (صاحب کار)	پرس و جواز دوستان و آشنایان	برای شروع فعالیت خود اشتغالی	جستجوی منابع مالی و امکانات	تقاضای جواز کسب یا پروانه کار	مطالعه آگهی های استخدامی یا درج آگهی در روزنامهها یا	سایر	اقدامی انجام نشده است	جمع		
												مرد و زن	زن
۱۳۸۴	مرد و زن	۷۱۰۵۵۳	۵۳۰۷۰۴	۱۰۳۱۲۸۰	۲۳۱۱۶۴۶	۴۷۳۶۵۵	۱۱۷۶۲۳	۹۹۳۱۱۰	۸۳۵۲۹	۱۲۲۱۱۲	۶۳۷۴۲۱۲	مرد و زن	۱۳۸۴
	زن	۲۶۵۲۵۳	۱۹۰۴۳۳	۲۳۲۹۲۳	۶۸۷۴۳۶	۱۳۰۰۵۳	۳۷۵۳۶	۴۲۰۴۴۷	۲۹۱۶۰	۲۲۱۴۳	۲۰۱۵۳۸۴	زن	۱۳۸۵
۱۳۸۵	مرد و زن	۷۳۸۸۵۵	۶۷۶۰۴۲	۱۱۲۸۲۴۹	۲۳۶۰۰۸۱	۴۹۲۴۰۰	۱۲۰۷۸۵	۱۰۹۸۹۰۱	۸۳۹۴۷	۹۵۷۵۴	۶۷۹۵۰۱۴	مرد و زن	۱۳۸۵
	زن	۲۶۷۰۵۲	۲۳۷۵۱۶	۲۳۸۳۰۹	۶۶۹۹۴۰	۱۱۵۲۸۳	۳۱۲۱۲	۴۴۳۵۲۹	۲۸۷۳۲	۱۵۲۸۹	۲۰۴۶۸۶۲	زن	۱۳۸۶
۱۳۸۶	مرد و زن	۷۲۴۷۸۶	۷۲۹۰۲۷	۱۰۵۴۷۵۵	۲۱۹۴۶۳۶	۴۵۹۷۶۰	۱۰۹۰۱۷	۱۰۰۳۰۴۰	۸۸۰۰۳	۹۶۶۶۳	۶۴۵۹۶۸۷	مرد و زن	۱۳۸۶
	زن	۲۸۰۸۲۹	۲۷۳۱۵۴	۲۲۰۸۴۹	۶۱۱۱۷۷	۱۱۴۲۴۳	۲۹۱۸۳	۴۱۱۰۸۰	۳۳۶۱۳	۲۲۱۰۴	۱۹۹۶۲۳۲	زن	۱۳۸۷
۱۳۸۷	مرد و زن	۶۲۵۰۴۹	۶۳۶۱۷۷	۸۷۹۸۹۵	۲۰۶۸۲۴۹	۳۶۵۳۴۶	۱۰۱۴۰۰	۱۰۰۰۵۹۸	۹۰۷۰۷	۷۴۴	۵۷۶۸۱۶۵	مرد و زن	۱۳۸۷
	زن	۲۲۶۸۹۹	۲۱۴۹۷۷	۱۸۷۱۱۴	۵۶۵۷۶۱	۸۲۹۴۸	۲۶۵۱۷	۳۸۵۵۷۵	۲۴۷۰۱	۰	۱۷۱۴۴۹۲	زن	۱۳۸۷

جدول ۲۶- تعداد جویندگان کار از طریق مراکز خدمات اشتغال و کارباییهای غیر دولتی

تعداد زنان جوینده کار از طریق مراکز خدمات اشتغال و کارباییهای غیر دولتی طی سالهای ۸۴ تا ۸۷ رشد چشمگیری

جویندگان کار	سال ۸۴			سال ۸۵			سال ۸۶			سال ۸۷		
	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۵۳۷۹۸۴	۳۵۷۱۸۷	۱۸۰۲۷۵	۸۱۷۰۱۹	۵۵۲۹۶۶	۲۶۴۰۵۳	۱۰۱۷۰۸۶	۶۸۳۴۲۱	۳۳۳۶۶۵	۱۱۰۶۷۳۷	۷۲۶۶۵۲	۳۸۰۰۸۵
مراکز خدمات اشتغال	۲۹۸۲۲۰	۱۹۸۷۷۷	۹۸۹۲۱	۷۲۸۷۹	۵۱۴۳۲	۲۱۴۴۷	۹۶۰۳۰	۶۶۵۸۵	۲۹۴۴۵	۶۲۵۸۹	۴۲۵۹۹	۱۹۹۹۰
کارباییهای غیر دولتی	۲۳۹۷۶۴	۱۵۸۴۱۰	۸۱۳۵۴	۷۴۴۱۴۰	۵۰۱۵۳۴	۲۴۲۶۰۶	۹۲۱۰۵۶	۶۱۶۸۳۶	۳۰۴۲۲۰	۱۰۴۴۱۴۹	۶۸۴۰۵۴	۳۶۰۰۹۵

داشته و در سال ۸۷ نسبت به سال ۸۴ به میزان ۱۹۹۸۱ نفر (۱۱۰ درصد) افزایش داشته است. البته این افزایش ناشی از گرایش زنان به یافتن کار از طریق کارباییهای غیر دولتی می باشد که طی سالهای مذکور به میزان ۲۷۸۷۴۱ نفر رشد داشته است. کاهش جویندگان کار از طریق مراکز خدمات اشتغال به دلیل تعطیلی برخی مراکز می باشد.

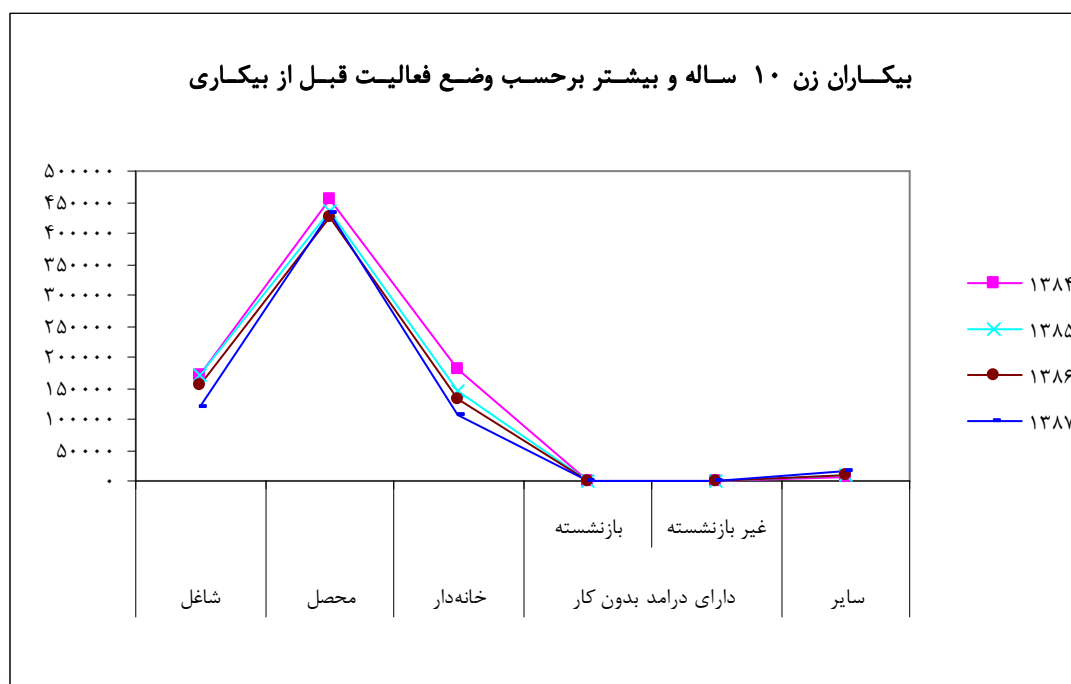
در بین بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر، تعداد بیکاران قبلاً شاغل در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۵۱۷۷۰ نفر (۳۰٫۱ درصد) کاهش داشته است. در سال ۱۳۸۴ به میزان ۲۰ درصد از زنان بیکار ۱۰ ساله و بیشتر شاغل و در سال ۱۳۸۷ این مقدار به میزان ۱۷٫۸ درصد، رسیده است.

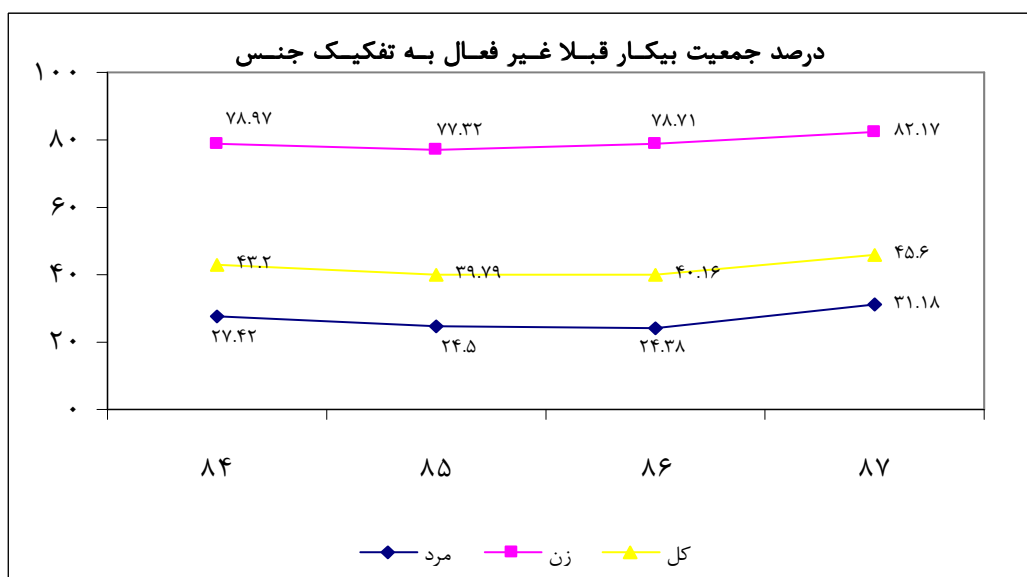
برای حالات مختلف وضع فعالیت قبل از بیکاری در سال ۱۳۸۷ به ترتیب ۶۳٫۷ درصد زنان قبلاً محصل، ۱۶٫۰۰ درصد قبلاً خانه دار، ۰٫۰۲ درصد قبلاً دارای درآمد بدون کار (غیر بازنشسته) و ۲۵ درصد دارای سایر وضعیتهای فعالیت قبل از بیکاری بوده اند.

جدول ۲۷- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب وضع فعالیت قبل از بیکاری در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سال	کل	شاغل	محصل	خانه دار	دارای درآمد بدون کار		سایر
					بازنشسته	غیر بازنشسته	
۱۳۸۴	مرد و زن	۱۵۱۸۵۱۲	۸۳۳۸۱۴	۱۸۳۸۴۸	۲۳۳۹۶	۱۰۹۸۰	۱۰۳۶۳۴
	زن	۸۱۹۰۹۸	۱۷۲۰۳۱	۱۸۲۱۵۱	۶۸۳	۳۴۱	۷۹۴۵
۱۳۸۵	مرد و زن	۱۵۸۸۸۶۲	۷۷۷۷۵۷	۱۴۶۷۷۹	۱۵۱۳۷	۹۴۹۴	۱۰۲۲۲۷
	زن	۷۶۴۷۱۶	۱۷۲۵۷۵	۱۴۳۵۶۵	۰	۴۰۲	۱۰۹۳۲
۱۳۸۶	مرد و زن	۱۴۸۶۷۹۲	۷۴۲۳۳۹	۱۳۵۲۵۸	۱۱۷۴۲	۸۳۰۷	۱۰۰۷۶۵
	زن	۷۲۲۱۱۹	۱۵۳۷۳۹	۱۳۲۹۰۲	۲۸۱	۲۱۸	۹۴۷۲
۱۳۸۷	مرد و زن	۱۳۰۰۸۲۱	۸۰۸۱۹۴	۱۱۱۹۳۳	۵۵۲۴	۴۶۴۲	۱۶۰۶۳۴
	زن	۶۷۶۸۵۸	۱۲۰۲۶۱	۱۰۸۰۵۲	۰	۱۳۶	۱۶۸۲۰

نمودارهای زیر نشان می دهد که در بین حالات مختلف وضع فعالیت، غالباً زنان پس از فارغ التحصیلی و قبل از اینکه وارد بازار کار شوند دچار بیکاری می شوند در حالیکه مردان بیشتر از وضعیت شاغل به وضعیت بیکار انتقال یافته اند.

همانطور که از نمودار فوق پیداست ، طی سالهای ۸۴ تا ۸۸ همواره درصد زنان غیر فعال که به جمعیت بیکار انتقال یافته اند بیشتر از درصد مردان می باشد. جمعیت غیر فعال که وارد جمعیت فعال شده اند برای زنان در سال ۱۳۸۷ به میزان ۸۲،۱۷ درصد و برای مردان ۳۱،۱۸ درصد و برای بیکاران کل ۴۵،۶ درصد می باشد.

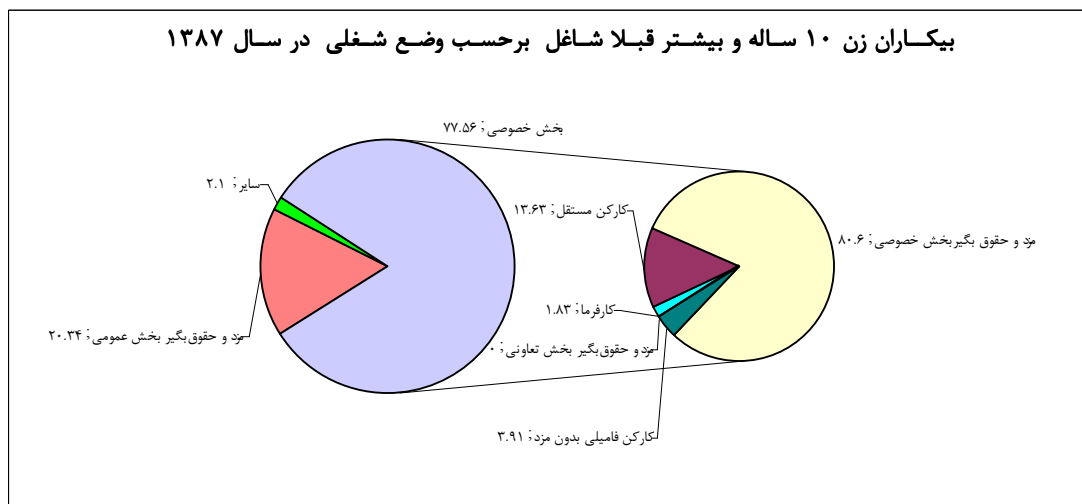
طبق جدول زیر می توان گفت ، تعداد بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل در بخش خصوصی طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷ کاهش معادل با ۴۳۰۱۶ نفر (۳۱,۶ درصد) داشته است . در بخش مزد و حقوق بگیر بخش عمومی نیز تعداد بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل با کاهش تقریباً ۲۰ درصدی مواجه می باشد.

در سال ۱۳۸۷ از کل جمعیت بیکار زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل ، ۷۷,۶ درصد در بخش خصوصی (۱,۸۳ درصد کارفرما ، ۱۳,۶۳ درصد کارکن مستقل ، ۸۰,۶۱ درصد مزد و حقوق بگیر ، ۳,۹۲ درصد کارکن فامیلی بدون مزد) ، ۲۰,۳ درصد مزد و حقوق بگیر در بخش عمومی می باشند و ۲,۱ درصد مربوط به بخش سایر می باشد.

جدول ۲۸- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل به تفکیک وضع شغلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سایر (۱)	مزد و حقوق بگیر بخش عمومی	بخش خصوصی					جمع	وضع شغلی		
		مزد و حقوق بگیر بخش تعاونی	کارکن فامیلی بدون مزد	مزد و حقوق بگیر	کارکن مستقل	کارفرما				
۱۰۳۲۰	۴۲۳۰۸۶	۳۶۶۸	۴۹۵۱۴	۸۰۷۵۹۵	۱۹۵۵۰۳	۲۸۷۸۰	۱۰۸۵۰۶۲	۱۵۱۸۵۱۲	مرد و زن	۱۳۸۴
۵۱۷۹	۳۰۵۶۱	۱۲۷۷	۶۶۷۸	۱۰۴۸۱۶	۲۳۰۵۲	۴۶۵	۱۳۶۲۹۰	۱۷۲۰۳۱	زن	
۱۰۹۳۷	۴۳۸۷۷۸	۲۸۵۳	۵۹۰۰۹	۸۴۴۸۹۹	۱۹۸۷۳۳	۳۳۳۱۵	۱۱۳۸۸۱۰	۱۵۸۸۸۶۲	مرد و زن	۱۳۸۵
۶۰۴۶	۳۷۱۴۷	۶۲۴	۵۸۸۱	۱۰۲۶۹۱	۱۸۵۱۴	۱۶۷۰	۱۲۹۳۸۲	۱۷۲۵۷۵	زن	
۹۸۴۲	۴۱۳۰۸۵	۱۱۶۸	۴۶۳۵۰	۷۹۰۷۶۷	۱۹۸۶۹۱	۲۶۷۱۱	۱۰۶۳۶۸۸	۱۴۸۶۷۹۲	مرد و زن	۱۳۸۶
۵۰۰۳	۲۶۷۵۱	۶۲	۶۵۷۵	۹۴۴۹۴	۱۹۳۱۴	۱۵۳۷	۱۲۱۹۸۴	۱۵۳۷۳۹	زن	
۵۷۶۵	۳۵۰۰۱۶	۱۳۹۲	۲۸۷۴۸	۷۳۰۸۱۴	۱۶۰۶۱۴	۲۳۲۲۸	۹۴۴۷۹۸	۱۳۰۰۸۲۱	مرد و زن	۱۳۸۷
۲۵۲۴	۲۴۴۶۲	۰	۳۶۵۳	۷۵۱۸۸	۱۲۷۱۸	۱۷۱۳	۹۳۲۷۴	۱۲۰۲۶۱	زن	

(۱) سطر سایر شامل کارآموزان نیز می باشد.

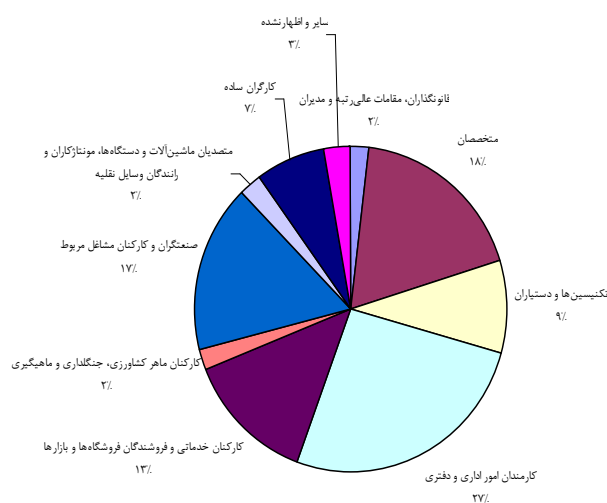

جدول ۲۹ که بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل را به تفکیک گروه‌های عمده شغلی نشان می‌دهد حاکی از این واقعیت است که تعداد بیکاران زن قبلاً شاغل طی سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ کاهش یافته و بالغ بر ۵۱۷۷۰ نفر (۳۰,۱ درصد) داشته است. همچنین در سال ۱۳۸۷ کسانی که قبلاً در گروه عمده شغلی کارمندان امور اداری و دفتری اشتغال داشته اند با ۲۶,۱ درصد نسبت به کل بیشترین درصد را به خود اختصاص داده اند.

جدول ۲۹- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل به تفکیک گروه‌های عمده شغلی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		گروه‌های عمده شغلی
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۱۲۰۲۶۱	۱۳۰۰۸۲۱	۱۵۳۷۳۹	۱۴۸۶۷۹۲	۱۷۲۵۷۵	۱۵۸۸۸۶۲	۱۷۲۰۳۱	۱۵۱۸۵۱۲	جمع
۲۲۸۹	۱۴۸۷۳	۲۸۹۴	۱۹۱۶۹	۳۷۱۶	۲۲۰۶۲	۴۲۱۶	۲۴۲۳۱	قانونگذاران، مقامات عالی رتبه و مدیران
۲۲۱۰۹	۴۴۵۴۴	۳۴۴۲۷	۶۲۵۶۷	۳۸۵۳۲	۶۸۸۹۲	۳۱۷۳۵	۶۰۴۸۶	متخصصان
۱۰۸۸۴	۴۹۴۰۵	۱۶۶۸۳	۶۶۴۱۲	۱۹۶۳۶	۶۸۴۱۷	۱۶۸۰۸	۶۷۵۸۶	تکنیسین‌ها و دستیاران
۳۱۳۷۷	۶۱۲۹۹	۳۲۳۱۱	۶۹۶۶۷	۳۹۹۴۸	۷۸۶۸۷	۳۵۰۷۹	۷۱۶۷۷	کارمندان امور اداری و دفتری
۱۶۱۱۰	۱۲۵۶۲۱	۲۱۴۷۶	۱۴۱۱۹۲	۲۲۲۵۲	۱۴۸۹۴۲	۲۴۴۸۳	۱۴۵۲۲۶	کارکنان خدماتی و فروشندگان، فروشگاه‌ها و
۲۴۷۰	۳۹۶۴۳	۴۲۷۴	۵۶۷۳۰	۲۹۷۷	۶۸۱۴۷	۲۱۰۷	۶۱۷۶۲	کارکنان ماهر کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری
۲۰۲۴۲	۲۶۳۷۹۹	۲۷۰۹۹	۲۹۲۲۲۰	۲۷۱۰۲	۳۴۶۲۳۵	۳۴۸۲۸	۳۴۸۷۴۸	صنعتگران و کارکنان مشاغل مربوط
۲۷۸۸	۱۳۱۴۳۷	۳۴۲۴	۱۵۷۰۳۸	۴۱۲۲	۱۵۰۰۳۴	۶۵۳۵	۱۵۳۶۷۲	متصدیان ماشین‌آلات و دستگاه‌ها، مونتاژکاران و
۸۵۷۰	۲۹۳۸۹۵	۱۰۴۴۵	۳۱۴۹۹۱	۱۳۱۱۵	۳۲۹۴۲۰	۱۴۸۴۷	۲۹۹۶۶۷	کارگران ساده
۳۴۱۸	۲۷۶۳۰۱	۷۰۱	۳۰۶۸۰۱	۱۱۷۱	۳۰۸۰۲۳	۱۳۸۹	۲۸۵۴۵۵	سایر و اظهارنشده

بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب گروه‌های عمده شغلی در سال ۱۳۸۷

از جدول زیر می توان نتیجه گرفت که تعداد بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل طی سالهای ۸۷-۱۳۸۴ در گروههای عمده فعالیت اقتصادی ماهیگیری با ۱۶۴ نفر (۲,۴۰ درصد)، تامین برق، گاز و آب با ۳۶۹ نفر (۶۲,۶۴ درصد)، هتل و رستوران با ۸۵۲ نفر (۸۸,۰۲ درصد)، حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات با ۱۴۱۸ نفر (۴۵,۲۰ درصد)، واسطه‌گری‌های مالی با ۶۲۶ نفر (۵۷,۲ درصد)، اداره امور عمومی، دفاع و تأمین اجتماعی با ۱۷۶۵ (۱۹,۹ درصد) افزایش داشته و در سایر گروهها کاهش داشته است.

به عبارت دیگر شانس از دست دادن شغل در گروههای عمده فعالیت اقتصادی فوق برای زنان بیشتر از سایر گروهها می باشد. همچنین می توان دید، در سال ۱۳۸۷ سهم اشتغال در گروه صنعت (ساخت) برای بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل نسبت به کل بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل، بیشتر از سهم سایر گروههای عمده فعالیت اقتصادی و به میزان ۲۴,۷ درصد می باشد.

جدول ۳۰- بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر قبلاً شاغل به تفکیک گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سال ۱۳۸۷		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۴		گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۱۲۰۲۶۱	۱۳۰۰۸۲۱	۱۵۳۷۳۹	۱۴۸۶۷۹۲	۱۷۲۵۷۵	۱۵۸۸۸۶۲	۱۷۲۰۳۱	۱۵۱۸۵۱۲	جمع
۵۷۶۶	۸۲۲۹۶	۹۰۶۴	۱۰۷۰۱۲	۷۱۰۶	۱۳۲۸۳۵	۶۸۲۹	۱۱۵۱۲۵	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۱۹۹	۱۷۸۳	۱۲۳	۴۰۴۳	۶۷	۲۶۲۸	۳۵	۳۷۵۰	ماهیگیری
.	۶۱۳۷	۳۵	۷۶۰۸	۸۳	۹۱۲۵	.	۱۰۶۸۶	استخراج معادن
۲۹۶۶۷	۲۲۷۷۹۶	۴۲۲۱۳	۲۵۰۸۲۳	۵۲۲۹۲	۳۱۳۶۴۳	۵۷۱۲۹	۳۰۲۰۸۰	صنعت (ساخت)
۹۵۸	۶۱۶۹	۵۰۰	۷۶۲۴	۱۲۰۲	۱۱۰۲۱	۵۸۹	۱۲۰۳۳	تأمین برق، گاز و آب
۳۳۲۸	۳۰۲۴۲۴	۲۸۸۵	۳۱۶۸۶۵	۳۳۶۶	۳۳۰۹۱۵	۳۴۹۶	۳۰۹۹۳۰	ساختمان
۱۰۵۱۶	۱۳۶۰۹۷	۱۵۴۱۰	۱۵۹۸۷۱	۱۶۵۹۴	۱۷۱۲۰۴	۱۵۱۸۵	۱۵۷۰۹۱	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری، موتو، سسکت
۱۸۲۰	۲۱۷۰۰	۱۶۰۲	۲۱۲۷۲	۱۱۴۰	۱۸۴۷۹	۹۶۸	۱۷۱۲۵	هتل و رستوران
۴۵۵۵	۹۴۶۱۵	۶۱۱۴	۱۲۴۳۷۳	۵۴۰۰	۱۰۸۳۳۰	۳۱۳۷	۱۰۵۶۵۲	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۱۷۲۰	۵۹۵۲	۲۱۸۱	۷۰۹۶	۲۷۲۵	۸۱۳۶	۱۰۹۴	۸۴۷۴	واسطه‌گری‌های مالی
۱۰۵۹۳	۳۹۵۰۸	۱۱۷۱۵	۳۵۹۱۴	۱۱۹۴۵	۳۷۴۳۹	۱۲۴۲۸	۳۸۳۹۸	مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کار و کسب
۱۰۶۳۹	۳۰۱۰۲۳	۱۳۲۴۶	۳۵۴۰۴۸	۱۰۹۲۵	۳۴۷۰۱۵	۸۸۷۴	۳۲۷۹۲۹	اداره امور عمومی، دفاع و تأمین اجتماعی اجباری
۱۹۴۰۸	۳۰۱۶۵	۲۲۶۳۵	۳۵۲۹۴	۲۷۱۴۳	۴۱۵۰۰	۲۶۰۸۳	۴۳۲۲۰	آموزش
۱۰۶۵۹	۱۷۵۷۲	۱۳۷۲۵	۲۲۴۴۷	۱۸۵۶۷	۲۶۷۰۱	۱۹۶۲۱	۲۹۰۹۷	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۹۴۰۱	۲۵۱۹۳	۱۰۲۵۹	۲۹۰۴۹	۱۱۹۱۳	۲۶۴۷۴	۱۴۴۳۹	۳۴۰۷۱	سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی
۸۶۸	۹۹۴	۱۳۹۷	۱۸۵۴	۱۷۸۱	۲۱۱۷	۲۰۸۹	۳۴۸۲	خانوارهای معمولی دارای مستخدم
.	۳۲۰	۱۵۰	۱۵۰	.	.	۲۹	۲۹	سازمان‌ها و هیئت‌های برون‌مرزی
.	.	۴۷۶	۱۱۲۹	۲۶۵	۸۶۶	.	۱۲۹	دفاتر و ادارات مرکزی

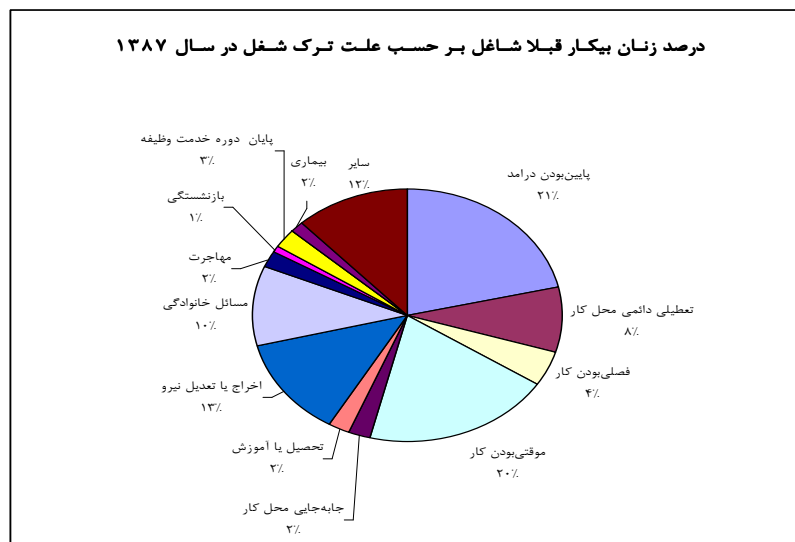

جدول ۳۱ نشان می دهد که بیشترین علت ترک شغل در بین بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر قبلاً شاغل در سال ۱۳۸۷، پایین بودن درآمد با ۲۱٫۵ درصد نسبت به کل می باشد. همچنین کمترین میزان به دلیل بازنشستگی با ۰٫۷ درصد ذکر شده است.

جدول ۳۱- بیکاران ۱۰ ساله و بیش تر قبلاً شاغل به تفکیک علت ترک شغل در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سال ۱۳۸۷		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۴		علت ترک شغل
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۱۲۰۲۶۱	۱۳۰۰۸۲۱	۱۵۳۲۳۹	۱۴۸۶۷۹۲	۱۷۲۵۷۵	۱۵۸۸۸۶۲	۱۷۲۰۳۱	۱۵۱۸۵۱۲	جمع
۲۵۸۸۳	۱۷۹۳۸۴	۳۰۸۲۶	۱۸۸۰۵۷	۳۳۶۴۳	۲۰۲۰۷۶	۳۱۲۷۳	۱۹۵۶۵۹	پایین بودن درآمد
۱۰۰۰۶	۶۹۵۵۹	۱۰۸۳۹	۷۳۸۳۶	۹۲۲۳	۸۳۸۵۰	۱۲۵۳۱	۸۳۸۸۲	تعطیلی دائمی محل کار
۵۳۱۲	۷۳۷۲۱	۶۵۳۳	۹۹۰۴۱	۳۹۰۳	۱۱۱۶۵۵	۷۸۵۶	۹۸۰۱۷	فصلی بودن کار
۲۳۵۶۱	۲۹۰۹۴۳	۳۱۱۵۱	۳۱۰۷۲۵	۳۵۷۱۸	۳۴۱۳۸۳	۳۰۲۸۳	۳۰۳۰۲۵	موقتی بودن کار
۲۶۱۴	۹۶۵۰	۱۶۶۸	۷۷۱۷	۲۰۴۲	۸۰۴۸	۳۵۴۴	۹۲۹۰	جابه جایی محل کار
۲۷۱۶	۷۶۴۰	۲۵۴۱	۸۵۳۴	۱۲۶۶	۷۶۳۲	۴۰۲۲	۱۱۶۰۹	تحصیل یا آموزش
۱۵۲۶۷	۱۴۴۷۸۳	۱۶۸۰۱	۱۶۳۶۹۱	۲۵۴۱۴	۱۸۵۳۱۸	۲۲۸۱۱	۱۷۱۹۶۷	اخراج یا تعدیل نیرو
۱۲۵۲۵	۴۴۲۴۳	۲۶۷۱۳	۶۶۵۹۵	۳۰۸۲۲	۷۱۰۰۰	۲۳۶۷۷	۵۸۰۰۱	مسائل خانوادگی
۲۴۴۶	۶۴۱۴	۳۸۸۷	۹۰۹۹	۲۸۲۹	۸۶۶۱	۴۴۶۶	۱۱۰۹۶	مهاجرت
۸۲۰	۱۷۸۸۰	۵۵۰	۳۸۰۳۲	۹۵۴	۴۴۵۵۵	۳۶۶۲	۶۹۶۵۸	بازنشستگی
۳۰۴۷	۲۶۹۹۶۷	۹۹	۳۰۰۳۷۵	۰	۲۹۶۴۳۱	۰	۲۶۹۷۲۲	به پایان رسیدن دوره خدمت موظفه
۰	۲۰۵۱	*	*	*	*	*	*	کهنولت سن
۱۸۲۴	۳۴۲۲۵	*	*	*	*	*	*	بیماری
۱۴۲۳۳	۱۵۰۰۷۵	۲۲۱۲۶	۲۲۰۹۹۴	۲۶۵۳۱	۲۲۷۸۴۸	۲۷۸۰۴	۲۳۶۳۷۰	سایر

* در سالهای ۱۳۸۴، ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ اطلاعاتی موجود نمی باشد.

جدول زیر نشان می دهد که تعداد جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر غیر شاغل بدون جستجوی کار طی سالهای ۸۷-۱۳۸۴ افزایشی بالغ بر ۳۹۰۰۱۴۸ نفر (۱۱,۶۳ درصد) داشته است که در این میان همواره سهم زنان بیشتر از مردان بوده است. در سال ۱۳۸۷ از جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر غیر شاغل بدون جستجوی کار ۶۹ درصد زن و ۳۱ درصد مرد می باشند.

در بین زنان طی سالهای ۸۴ تا ۸۷، این تعداد، افزایشی برابر با ۲۴۶۵۱۸۳ نفر (۱۰,۶ درصد) را نشان می دهد. در بین علت های مختلف عدم جستجوی کار بیان شده از سوی زنان غیر شاغل ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۱۳۸۷، ۶۵ درصد آنها، بیشترین علت عدم جستجوی کار را مسئولیت های شخصی یا خانوادگی ذکر کرده اند. همچنین تنها ۰,۲ درصد در انتظار پاسخ کارفرما یا در انتظار اعلام نتایج آزمون استخدامی بوده اند.

همچنین در این میان "دلسرد شدن از جستجوی کار و ناامید شدن از پیدا کردن کار" طی سالهای ۸۴ تا ۸۷ در بین کل جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر غیر شاغل افزایش ۱۹ درصدی را تجربه نموده که در گروه مردان این افزایش به ۳۸ درصد نیز رسیده است در حالیکه زنان با کاهش ۲,۲۴ درصدی روپرو هستند.

جدول ۳۲- جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر غیر شاغل بدون جستجوی کار به تفکیک علت عدم جستجوی کار در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سال ۱۳۸۷		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۴		علت عدم جستجوی کار
زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	
۲۵۸۳۱۶۱۲	۳۷۴۴۷۴۴۳	۲۴۷۹۲۷۱۴	۳۵۷۵۸۷۷۴	۲۴۰۷۷۷۸۱	۳۴۷۲۳۷۳۸	۲۳۳۶۶۴۲۹	۳۳۵۴۷۲۹۵	جمع
۱۲۵۹۴	۱۴۹۸۷۲	۱۰۳۶۶	۱۲۱۹۲۰	۱۲۲۶۷	۱۰۵۵۱۴	۱۷۴۱۹	۱۲۹۷۸۲	آغاز به کار در آینده (انتظار برای شروع کار جدید)
۵۰۹۰	۱۶۴۵۷	۲۰۸۷۰	۶۹۳۹۰	۳۱۱۷	۸۱۱۷	۴۶۱۲	۱۲۱۸۱	در انتظار پاسخ کارفرما یا در انتظار اعلام نتایج آزمون استخدامی
۱۴۹۴۶	۵۸۱۱۳	۵۴۵۱	۱۶۹۷۷	۹۹۰۰	۳۱۳۵۹	۱۴۶۱۲	۴۲۹۹۹	در انتظار به ثمر رسیدن اقدامات انجام شده برای پیدا کردن کار
۱۴۷۳۰۸	۳۸۱۹۲۴	۱۹۰۸۸	۵۸۶۷۹	۱۱۰۴۱۴	۲۶۰۰۳۷	۱۵۰۶۹۱	۳۲۰۹۰۳	دلسرد شدن از جستجوی کار، ناامید شدن از پیدا کردن کار
۱۶۷۲۹	۵۸۴۸۳	۱۱۷۵۶۰	۲۷۴۲۹۶	۱۴۵۴۷	۶۹۷۱۹	۱۶۲۷۴	۷۸۴۴۴	در انتظار بازگشت به شغل قبلی
۵۶۶۶۹	۱۳۳۶۱۲	۱۰۶۴۲۸	۲۲۱۵۶۲	۸۵۶۷۱	۱۸۱۳۴۲	۸۵۲۳۶	۱۶۵۰۵۰	در انتظار فصل کاری
۱۰۲۵۹۱	۲۲۰۸۳۶	۱۷۳۶۲۰	۳۰۲۷۶۱	۲۴۸۹۱۸	۴۰۴۴۴۲	۲۰۴۰۸۷	۳۶۴۶۴۴	عدم آگاهی از روش های جستجوی کار
۶۶۳۸۶۲	۱۸۲۵۸۹۰	۸۰۸۸۰۸	۱۹۳۸۶۷۲	۸۶۰۵۶۹	۲۰۷۶۴۹۲	۹۹۸۷۲۹	۲۳۱۰۰۶۷	بیماری، ناتوانی جسمی موقت، بارداری
۶۴۳۱۷۴۹	۱۳۱۴۱۷۵۶	۶۴۷۵۷۸۳	۱۳۲۰۴۹۱۷	۶۲۸۸۱۹۷	۱۲۸۴۸۳۶۶	۶۳۳۳۷۶۴	۱۲۷۶۷۹۲۵	اشتغال به تحصیل یا آموزش
۱۶۷۸۰۹۴۸	۱۶۹۷۶۰۰۷	۱۵۶۴۵۷۰۸	۱۵۸۶۸۳۱۰	۱۴۹۲۰۳۹۵	۱۵۱۴۷۲۴۷	۱۴۰۲۱۵۴۳	۱۴۲۰۳۰۴۹	مسئولیت های شخصی یا خانوادگی
۷۱۱۱۲۵	۲۲۵۳۷۲۷	۶۳۱۱۶۳	۱۶۲۰۴۳۷	۷۱۱۹۱۱	۱۵۱۴۴۲۹	۷۶۵۹۶۶	۱۴۰۸۴۴۳	بی نیاز بودن از انجام کار
۸۸۷۹۹۶	۲۲۳۰۷۶۱	۷۷۷۸۶۳	۲۰۶۰۸۴۹	۸۱۱۸۷۰	۲۰۷۶۶۶۹	۷۵۳۴۹۰	۱۷۴۳۸۰۳	سایر

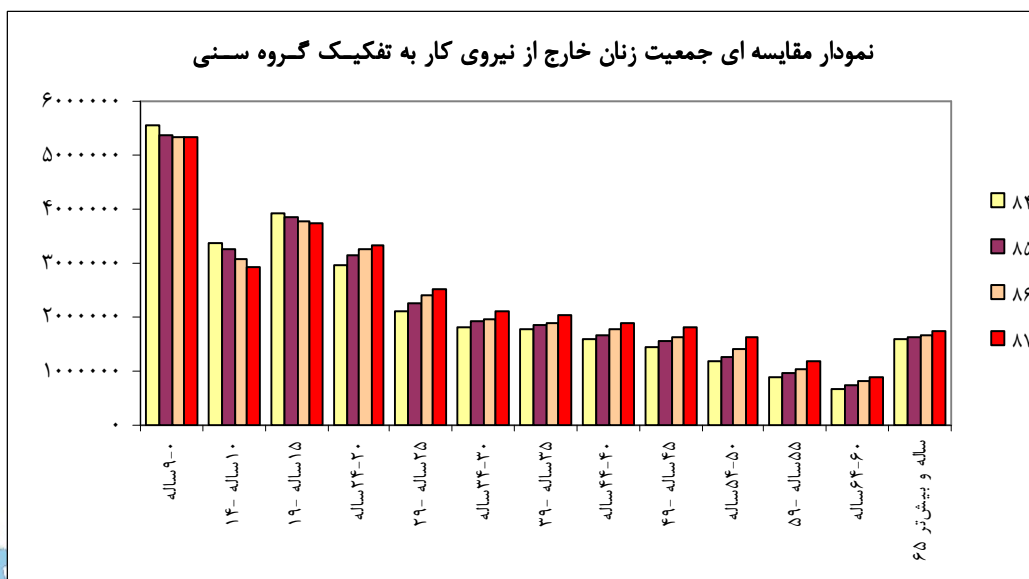

جدول ۳۳ که نشان دهنده جمعیت خارج از نیروی کار به تفکیک سن می باشد، بیان کننده این موضوع است که طی سالهای ۸۷-۱۳۸۴ جمعیت خارج از نیروی کار زنان به میزان ۲۲۷۱۴۳۸ (۷,۹ درصد) افزایش داشته است. همچنین در سال ۱۳۸۷، ۶۴,۵ درصد جمعیت خارج از نیروی کار را زنان تشکیل داده اند.

جدول ۳۳- جمعیت خارج از نیروی کار به تفکیک سن در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷

سن	سال ۱۳۸۴		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۷	
	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن
جمع	۴۴۸۲۵۶۱۳	۲۸۹۰۳۹۳۷	۴۵۶۷۳۵۹۵	۲۹۴۴۵۷۷۳	۴۶۶۲۳۷۰۱	۳۰۱۱۸۷۴۸	۴۸۳۵۶۲۱۴	۳۱۱۷۵۳۷۵
۰-۹ ساله	۱۱۳۵۵۹۵۳	۵۵۳۹۵۸۸	۱۱۰۱۵۳۰۷	۵۳۷۲۳۹۳	۱۰۹۴۷۷۷۷	۵۳۴۳۱۷۷	۱۰۹۴۸۵۲۸	۵۳۴۸۴۵۶
۱۰ ساله و بیشتر	۳۳۴۶۹۶۶۰	۲۳۳۶۴۳۴۸	۳۴۶۵۸۲۸۷	۲۴۰۷۳۳۸۰	۳۵۶۷۵۹۲۳	۲۴۷۷۵۵۷۱	۳۷۴۰۷۶۸۶	۲۵۸۲۶۹۱۹
۱۰-۱۴ ساله	۶۸۹۱۵۷۸	۳۳۸۲۳۷۱	۶۶۶۹۹۰۶	۳۲۴۵۸۵۷	۶۳۶۹۱۲۵	۳۰۸۷۹۸۵	۶۰۴۶۳۶۷	۲۹۳۳۷۰۶
۱۵-۱۹ ساله	۶۹۶۷۵۰۲	۳۹۴۲۴۵۴	۶۹۸۷۹۱۵	۳۸۵۶۹۳۴	۶۹۸۰۰۱۶	۳۷۹۳۷۹۰	۷۰۱۸۸۰۸	۳۷۵۱۹۳۹
۲۰-۲۴ ساله	۳۹۰۴۳۸۱	۲۹۷۳۰۷۳	۴۲۰۴۵۳۷	۳۱۴۵۳۲۲	۴۴۲۷۲۵۸	۳۲۴۷۲۲۳	۴۶۷۸۳۸۹	۳۳۱۹۴۹۵
۲۵-۲۹ ساله	۲۳۴۰۲۹۶	۲۱۱۰۶۳۸	۲۴۹۸۹۶۸	۲۲۴۳۹۴۱	۲۶۸۵۷۶۷	۲۳۸۹۲۴۴	۲۹۳۲۳۷۲	۲۵۳۶۱۰۰
۳۰-۳۴ ساله	۱۹۲۸۱۴۰	۱۸۲۱۱۵۰	۲۰۳۶۵۹۹	۱۹۲۰۵۸۰	۲۰۸۵۷۴۸	۱۹۷۲۲۰۷	۲۲۴۵۲۵۱	۲۱۰۳۵۱۸
۳۵-۳۹ ساله	۱۸۷۷۰۳۳	۱۷۷۹۴۸۹	۱۹۵۵۵۳۸	۱۸۳۹۱۸۱	۲۰۱۱۷۸۹	۱۸۹۹۶۷۷	۲۱۵۲۷۰۶	۲۰۳۴۰۰۰
۴۰-۴۴ ساله	۱۷۱۸۴۱۰	۱۵۸۸۹۲۸	۱۸۱۴۲۴۵	۱۶۷۵۵۴۰	۱۹۴۰۱۳۳	۱۷۹۰۸۴۲	۲۰۷۳۰۹۴	۱۹۰۵۶۲۴
۴۵-۴۹ ساله	۱۵۸۹۷۷۸	۱۴۳۰۶۵۱	۱۷۴۴۰۳۶	۱۵۴۶۴۹۴	۱۸۵۲۱۲۱	۱۶۳۷۵۴۶	۲۰۸۸۹۵۹	۱۸۲۱۳۱۹
۵۰-۵۴ ساله	۱۴۳۸۱۰۰	۱۱۷۸۳۴۵	۱۵۹۲۱۳۷	۱۲۶۱۲۱۰	۱۷۸۰۳۹۰	۱۴۱۴۷۸۰	۲۰۷۴۵۱۴	۱۶۲۳۵۳۲
۵۵-۵۹ ساله	۱۱۳۶۲۱۳	۸۸۲۲۷۳	۱۲۶۷۸۷۱	۹۶۳۷۲۴	۱۴۰۵۵۶۰	۱۰۳۵۵۲۸	۱۶۷۰۷۶۶	۱۱۶۸۴۵۳
۶۰-۶۴ ساله	۹۸۰۱۲۲	۶۸۵۰۰۵	۱۰۶۲۹۱۰	۷۳۵۷۱۵	۱۲۱۰۴۶۸	۸۲۴۱۴۲	۱۳۹۴۲۳۶	۹۰۳۱۲۷
۶۵ ساله و بیشتر	۲۶۹۸۱۰۳	۱۵۸۹۹۶۷	۲۸۲۳۶۳۸	۱۶۳۸۸۷۷	۲۹۲۷۵۴۲	۱۶۸۲۶۰۳	۳۰۳۲۲۲۰	۱۷۲۶۱۰۰

بعد از رده سنی ۰ تا ۱۹ ساله که بیشتر کودکان و محصلان را تشکیل می دهد، بیشترین جمعیت خارج از نیروی کار مربوط به گروه سنی ۲۰ تا ۲۴ سال و پس از آن ۲۵ تا ۲۹ ساله (گروه سنی جوانان) می باشد. همچنین طی سالهای ۸۴ تا ۸۷ حجم جمعیت غیر فعال در سال ۸۷ نسبت به دیگر سالها از رده سنی ۲۰ سال و بیشتر همواره بیشترین مقدار بوده است.

شاخصهای عمده نیروی کار زنان

جدول ۳۴ و ۳۵ که نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری را برحسب جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ نشان می دهد حاکی از آن است که نرخ مشارکت اقتصادی زنان در کلیه فصول در سالهای مختلف همواره از نرخ مشارکت اقتصادی مردان بسیار کمتر می باشد. و در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ در کلیه فصول روندی کاهشی داشته است (جز در بهار ۱۳۸۵) اما در سال ۱۳۸۸ بجز در فصل زمستان در بقیه فصول سال نرخ مشارکت اقتصادی نسبت به سال ۱۳۸۷ افزایش یافته است.

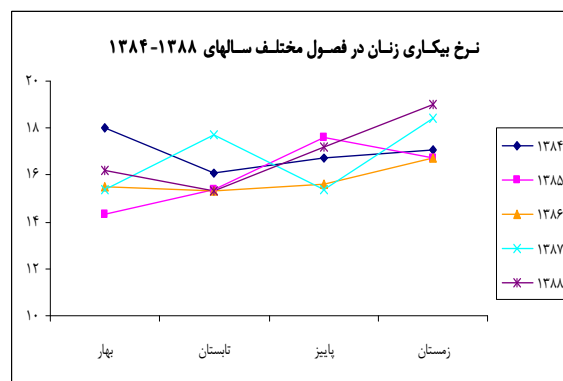
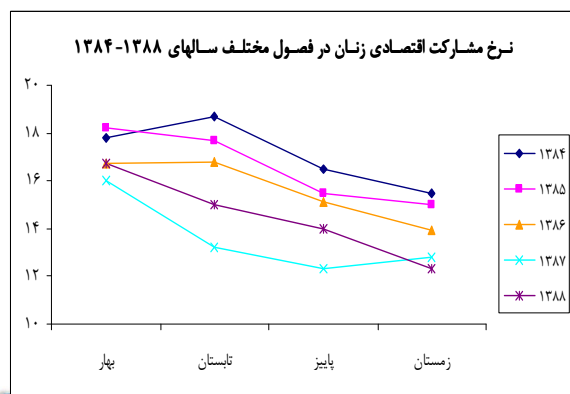
همچنین با وجود پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان نرخ بیکاری آنها از نرخ بیکاری مردان بیشتر می باشد. نرخ بیکاری زنان در سالهای مختلف از الگوی واحدی تبعیت نمی کند اما در کل می توان گفت بالاترین نرخ بیکاری معمولا مربوط به فصل زمستان می باشد.

جدول ۳۴- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	زمستان			پاییز			تابستان			بهار			
	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	
۱۳۸۴	۱۵,۵	۶۳,۵	۳۹,۸	۱۶,۵	۶۴,۶	۴۰,۸	۱۸,۷	۶۶,۴	۴۲,۸	۱۷,۸	۶۵,۰	۴۱,۷	۱۳۸۴
۱۳۸۵	۱۵,۰	۶۲,۸	۳۹,۲	۱۵,۵	۶۳,۹	۳۹,۹	۱۷,۷	۶۵,۷	۴۲,۰	۱۸,۲	۶۴,۲	۴۱,۴	۱۳۸۵
۱۳۸۶	۱۳,۹	۶۱,۴	۳۷,۸	۱۵,۱	۶۳,۵	۳۹,۵	۱۶,۸	۶۵,۴	۴۱,۵	۱۶,۷	۶۳,۹	۴۰,۵	۱۳۸۶
۱۳۸۷	۱۲,۸	۶۱,۱	۳۷,۲	۱۲,۳	۶۰,۹	۳۶,۹	۱۳,۲	۶۲,۳	۳۸,۰	۱۶,۰	۶۳,۳	۳۹,۹	۱۳۸۷
۱۳۸۸	۱۲,۳	۶۰,۹	۳۶,۸	۱۴,۰	۶۲,۵	۳۸,۵	۱۵,۰	۶۴,۰	۳۹,۷	۱۶,۷	۶۳,۹	۴۰,۵	۱۳۸۸

جدول ۳۵- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	زمستان			پاییز			تابستان			بهار			
	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	
۱۳۸۴	۱۷,۱	۱۱,۰	۱۲,۱	۱۶,۷	۹,۴	۱۰,۹	۱۶,۱	۹,۵	۱۰,۹	۱۸,۰	۱۰,۳	۱۱,۹	۱۳۸۴
۱۳۸۵	۱۶,۷	۱۱,۰	۱۲,۱	۱۷,۶	۱۰,۲	۱۱,۶	۱۵,۴	۸,۸	۱۰,۲	۱۴,۳	۱۰,۱	۱۱,۰	۱۳۸۵
۱۳۸۶	۱۶,۷	۱۰,۸	۱۱,۹	۱۵,۶	۸,۴	۹,۸	۱۵,۳	۸,۵	۹,۹	۱۵,۵	۹,۴	۱۰,۷	۱۳۸۶
۱۳۸۷	۱۸,۴	۱۱,۳	۱۲,۵	۱۵,۴	۸,۳	۹,۵	۱۷,۷	۸,۶	۱۰,۲	۱۵,۴	۸,۲	۹,۶	۱۳۸۷
۱۳۸۸	۱۹,۰	۱۳,۲	۱۴,۱	۱۷,۲	۱۰,۰	۱۱,۳	۱۵,۳	۱۰,۴	۱۱,۳	۱۶,۲	۹,۸	۱۱,۱	۱۳۸۸

نسبت اشتغال بر حسب جنس که در جدول ۳۶ منعکس شده است، نشان دهنده اندک بودن نسبت زنان شاغل به کل زنان می باشد. این نسبت در سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸ در فصول بهار و تابستان بیشتر از پاییز و زمستان بوده است و همواره در فصل زمستان به حداقل خود رسیده است. از این جدول و همچنین جداول ۳۵ و ۳۶ که سهم اشتغال در بخشهای عمده اقتصادی را برای مردان و زنان نشان می دهند می توان استنباط کرد که سهم عمده اشتغال زنان مربوط به بخش خدمات می باشد.

جدول ۳۶- نسبت اشتغال در جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
۱۳۸۴	۳۶,۷	۵۸,۳	۱۴,۶	۳۸,۲	۶۰,۱	۱۵,۷	۳۶,۴	۵۸,۶	۱۳,۷	۳۴,۹	۵۶,۶	۱۲,۸
۱۳۸۵	۳۶,۹	۵۷,۸	۱۵,۶	۳۷,۷	۵۹,۹	۱۴,۹	۳۵,۳	۵۷,۳	۱۲,۸	۳۴,۴	۵۵,۹	۱۲,۵
۱۳۸۶	۳۶,۲	۵۷,۹	۱۴,۱	۳۷,۴	۵۹,۸	۱۴,۲	۳۵,۷	۵۸,۲	۱۲,۷	۳۳,۳	۵۴,۷	۱۱,۶
۱۳۸۷	۳۶,۰	۵۸,۱	۱۳,۵	۳۴,۱	۵۷,۰	۱۰,۸	۳۳,۳	۵۵,۹	۱۰,۴	۳۲,۵	۵۴,۲	۱۰,۵
۱۳۸۸	۳۶,۰	۵۷,۷	۱۳,۹	۳۵,۲	۵۷,۴	۱۲,۷	۳۴,۱	۵۶,۲	۱۱,۶	۳۴,۳	۵۶,۰	۱۲,۱

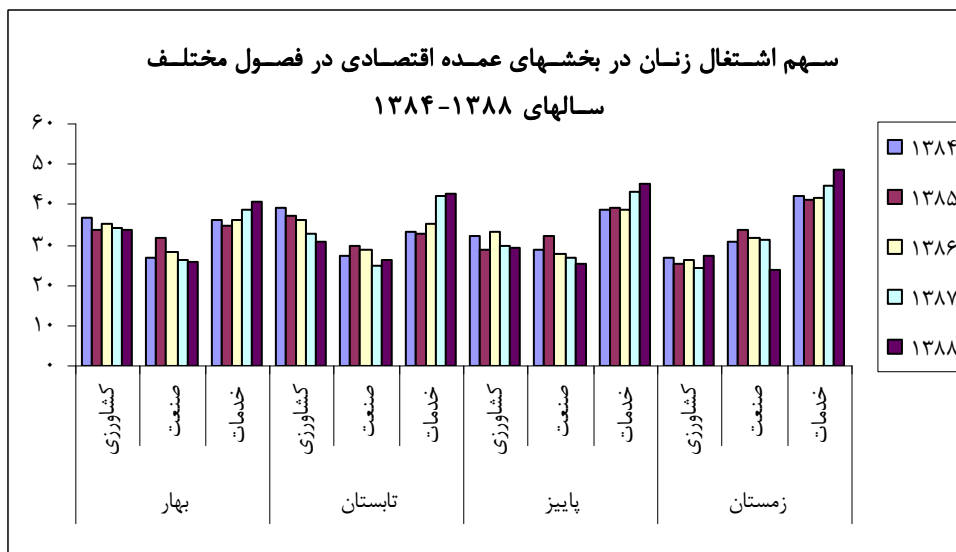
جدول ۳۷- سهم اشتغال مردان در بخشهای عمده اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات
۱۳۸۴	۲۴,۴	۲۹,۹	۴۵,۶	۲۵,۱	۲۹,۸	۴۵,۲	۲۱,۶	۳۱,۷	۴۶,۷	۱۹,۹	۳۲,۱	۴۸,۰
۱۳۸۵	۲۲,۷	۳۰,۸	۴۶,۵	۲۳,۹	۳۰,۹	۴۵,۲	۱۹,۹	۳۲,۸	۴۷,۳	۱۹,۵	۳۲,۴	۴۸,۱
۱۳۸۶	۲۱,۹	۳۱,۶	۴۶,۵	۲۲,۷	۳۲,۲	۴۵,۱	۱۹,۳	۳۴,۶	۴۶,۱	۱۸,۱	۳۲,۴	۴۹,۵
۱۳۸۷	۲۱,۳	۳۱,۶	۴۶,۸	۳۳,۲	۴۶,۴	۸۳,۴	۱۸,۱	۳۴,۵	۴۷,۴	۱۷,۴	۳۳,۶	۴۹,۰
۱۳۸۸	۲۰,۳	۳۲,۱	۴۷,۶	۲۰,۰	۳۳,۰	۴۷,۰	۱۷,۹	۳۲,۸	۴۹,۲	۱۶,۹	۳۴,۶	۴۸,۵

جدول ۳۸- سهم اشتغال زنان در بخشهای عمده اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات
۱۳۸۴	۳۶,۹	۲۶,۸	۳۶,۳	۳۹,۲	۲۷,۴	۳۳,۳	۳۲,۲	۲۸,۸	۳۸,۹	۲۶,۹	۳۰,۹	۴۲,۲
۱۳۸۵	۳۳,۷	۳۱,۷	۳۴,۶	۳۷,۱	۳۰,۰	۳۲,۹	۲۸,۶	۳۲,۳	۳۹,۰	۲۵,۴	۳۳,۵	۴۱,۱
۱۳۸۶	۳۵,۴	۲۸,۴	۳۶,۲	۳۶,۱	۲۸,۸	۳۵,۱	۳۳,۲	۲۸,۰	۳۸,۸	۲۶,۵	۳۱,۷	۴۱,۸
۱۳۸۷	۳۴,۴	۲۶,۴	۳۸,۸	۲۵,۰	۴۲,۱	۷۴,۹	۲۹,۸	۲۷,۰	۴۳,۲	۲۴,۴	۳۱,۱	۴۴,۵
۱۳۸۸	۳۳,۵	۲۵,۹	۴۰,۶	۳۰,۸	۲۶,۵	۴۲,۷	۲۹,۳	۲۵,۳	۴۵,۳	۲۷,۴	۲۳,۹	۴۸,۸

جدول ۳۹ و ۴۰ که سهم اشتغال مردان و زنان در بخشهای عمومی و خصوصی را نشان می دهد حاکی از آن است که سهم اشتغال زنان در بخش خصوصی کمتر از سهم اشتغال مردان در این بخش می باشد.

جدول ۳۹- سهم اشتغال مردان در بخشهای خصوصی و عمومی به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	بهار		تابستان		پاییز		زمستان		
	عمومی	خصوصی	عمومی	خصوصی	عمومی	خصوصی	عمومی	خصوصی	
۱۳۸۴	۸۰,۷	۱۸,۸	۸۱,۹	۱۷,۶	۸۱,۳	۱۸,۲	۸۱,۰	۱۸,۵	
۱۳۸۵	۸۱,۶	۱۷,۸	۸۲,۹	۱۶,۶	۸۲,۰	۱۷,۶	۸۱,۳	۱۸,۳	
۱۳۸۶	۸۲,۰	۱۷,۶	۸۲,۸	۱۶,۹	۸۲,۱	۱۷,۵	۸۱,۱	۱۸,۵	
۱۳۸۷	۷۷,۴	۲۲,۶	۸۳,۴	۱۶,۶	۸۳,۱	۱۶,۹	۸۲,۵	۱۷,۵	
۱۳۸۸	۸۲,۳	۱۷,۷	۸۳,۱	۱۶,۹	۸۳,۳	۱۶,۷	-	-	

جدول ۴۰- سهم اشتغال زنان در بخشهای خصوصی و عمومی به تفکیک جنس در فصول مختلف سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

	بهار		تابستان		پاییز		زمستان		
	عمومی	خصوصی	عمومی	خصوصی	عمومی	خصوصی	عمومی	خصوصی	
۱۳۸۴	۷۷,۳	۲۱,۸	۷۹,۰	۲۰,۳	۷۵,۸	۲۳,۴	۷۴,۶	۲۴,۵	
۱۳۸۵	۷۸,۸	۲۰,۳	۷۹,۱	۲۰,۲	۷۶,۱	۲۲,۷	۷۴,۵	۲۴,۷	
۱۳۸۶	۷۸,۱	۲۱,۱	۷۸,۸	۲۰,۶	۷۶,۲	۲۳,۰	۷۳,۸	۲۵,۲	
۱۳۸۷	۸۲,۸	۱۷,۲	۷۴,۹	۲۵,۱	۷۴,۴	۲۵,۶	۷۴,۷	۲۵,۳	
۱۳۸۸	۷۷,۰	۲۳,۰	۷۵,۶	۲۴,۴	۷۵,۸	۲۴,۲	-	-	

طبق نتایج حاصل از جدول ۴۱ شاهد افزایش نرخ بیکاری کل برای مردان و زنان طی سالهای ۸۸-۱۳۸۴ از ۱۱,۵ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۱۱,۹ درصد در سال ۱۳۸۸ می باشیم. اما نرخ بیکاری زنان ۱۰ ساله و بیشتر طی دوره مذکور از ۱۷,۱ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۱۶,۸ درصد در سال ۱۳۸۸ کاهش داشته است.

نرخ مشارکت اقتصادی برای مردان و زنان ۱۰ ساله و بیشتر از ۴۱ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۳۸,۹ درصد در سال ۱۳۸۸ کاهش یافته است. این روند کاهشی برای زنان نیز وجود داشته است، بطوریکه نرخ مشارکت اقتصادی زنان از ۱۷,۰ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۱۴,۵ درصد در سال ۱۳۸۸ رسیده است

همچنین طبق نتایج حاصل از جدول می توان دید، بیشترین و کمترین سهم اشتغال زنان در بخش کشاورزی بترتیب مربوط به سالهای ۱۳۸۴ (۳۳,۶ درصد) و ۱۳۸۸ (۳۰,۵ درصد) می باشد. در بخش صنعت نیز بیشترین و کمترین سهم اشتغال زنان بترتیب مربوط به سالهای ۱۳۸۵ (۳۱,۷ درصد) و ۱۳۸۸ (۲۵,۵ درصد) می باشد.

در بخش خدمات نیز بیشترین و کمترین سهم اشتغال زنان بترتیب مربوط به سالهای ۱۳۸۸ (۴۴,۰ درصد) و ۱۳۸۴ (۳۷,۳ درصد) می باشد.

کمترین سهم اشتغال زنان در بخش خصوصی مربوط به سال ۱۳۸۷ (۷۵,۵ درصد) و بیشترین مقدار مربوط به سال ۱۳۸۶ (۷۶,۹ درصد) بوده است. همچنین کمترین سهم اشتغال زنان در بخش عمومی مربوط به سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ (۲۲,۳ درصد) و بیشترین مقدار مربوط به سال ۱۳۸۴ (۲۲,۸ درصد) بوده است.

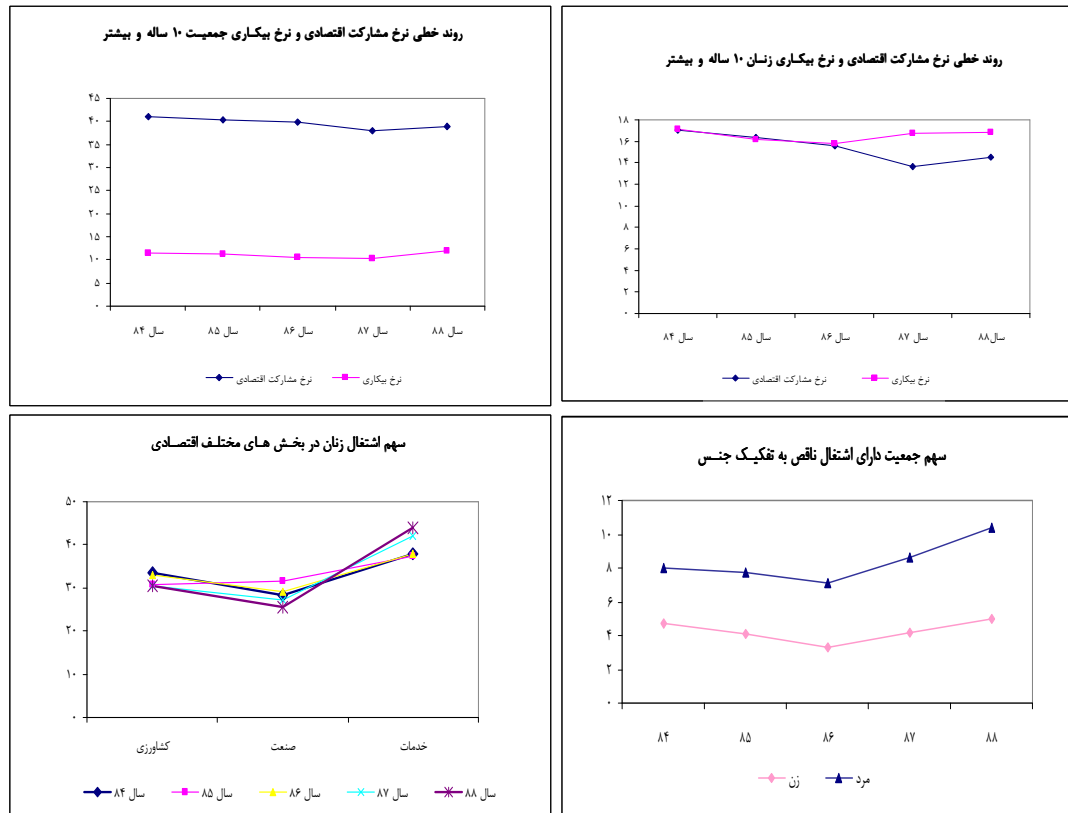
جدول ۴۱- شاخص‌های عمده نیروی کار در جمعیت ۱۰ ساله و بیش‌تر در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

سال ۱۳۸۸		سال ۱۳۸۷		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۴		شاخص‌های عمده نیروی کار
زن	کل	زن	کل	زن	کل	زن	کل	زن	کل	
۱۴,۵	۳۸,۹	۱۳,۶	۳۸,۰	۱۵,۶	۳۹,۸	۱۶,۴	۴۰,۴	۱۷,۰	۴۱,۰	نرخ مشارکت اقتصادی
۸۳,۲	۸۸,۱	۸۳,۳	۸۹,۶	۸۴,۲	۸۹,۵	۸۳,۸	۸۸,۷	۸۲,۹	۸۸,۵	نرخ اشتغال
-	-	۳,۵	۷,۱	۲,۸	۵,۷	۳,۵	۶,۲	۳,۹	۶,۵	نرخ جمعیت دارای اشتغال ناقص
۱۶,۸	۱۱,۹	۱۶,۷	۱۰,۴	۱۵,۸	۱۰,۵	۱۶,۲	۱۱,۳	۱۷,۱	۱۱,۵	نرخ بیکاری
۱۲,۱	۳۴,۳	۱۱,۳	۳۴,۰	۱۳,۲	۳۵,۶	۱۳,۸	۳۵,۸	۱۴,۱	۳۶,۳	نسبت اشتغال
۵,۰	۹,۵	۴,۲	۷,۹	۳,۳	۶,۴	۴,۱	۷,۰	۴,۷	۷,۴	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص
-	-	۱۶,۱	۴۳,۹	۱۷,۱	۴۵,۶	۱۶,۵	۴۵,۲	۱۷,۶	۴۶,۶	سهم شاغلین با ساعت کار معمول بیش از ۴۹ ساعت
-	-	۲,۶	۳,۰	۱,۸	۲,۴	۲,۳	۲,۷	۲,۶	۳,۰	نرخ مقدار اشتغال ناقص
۳۰,۵	۳۰,۵	۲۰,۸	۳۰,۶	۲۱,۲	۳۳,۱	۲۲,۸	۳۰,۹	۲۳,۲	۳۳,۶	سهم اشتغال در بخش
۲۵,۵	۲۵,۵	۳۱,۸	۲۷,۳	۳۲,۲	۲۹,۱	۳۲,۰	۳۱,۷	۳۱,۷	۲۸,۳	
۴۴,۰	۴۴,۰	۴۷,۴	۴۱,۹	۴۶,۵	۳۷,۸	۴۵,۱	۳۷,۳	۴۵,۱	۳۸,۰	
-	-	-	۷۵,۵	۸۱,۷	۷۶,۹	۸۱,۰	۷۶,۸	۸۰,۹	۷۶,۴	سهم اشتغال در بخش
-	-	-	۲۴,۵	۱۸,۳	۲۲,۳	۱۸,۵	۲۲,۳	۱۸,۵	۲۲,۸	

نمودارهای زیر نشان می دهند همواره سهم اشتغال زنان در بخش خدمات از سایر بخشها بیشتر است. در این میان سال ۱۳۸۸ شدیداً دستخوش تغییر بوده است. در این سال حجم زیاد جمعیت زنان به فعالیت در بخش خدمات نسبت به بخش صنعت کاملاً مشهود می باشد.

سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص مردان طی سالهای مذکور همواره بیشتر از زنان بوده است به این معنا که مردانی که بطور معمول کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار می کنند تمایل بیشتری به انجام کار اضافی دارند.

با توجه به جداول ۴۲ و ۴۳ که نرخ بیکاری و نرخ مشارکت اقتصادی زنان ۱۰ ساله و بیشتر را به تفکیک استان نشان می دهد، می توان گفت طی سالهای ۸۵-۱۳۸۴ استان آذربایجان شرقی، استان خراسان رضوی و در سال ۱۳۸۷ استان آذربایجان غربی کمترین نرخ بیکاری زنان را به خود اختصاص داده اند. و استان کهگیلویه و بویر احمد طی سالهای ۸۷-۱۳۸۴ همواره بیشترین نرخ بیکاری زنان را داشته است. همچنین از روی نمودار مربوطه (صفحه ۵۹) می توان دید نرخ بیکاری زنان ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۱۳۸۷ در استانهای کهگیلویه و بویر احمد، لرستان، چهارمحال و بختیاری، ایلام، فارس، خوزستان، سمنان، گیلان، تهران، مرکزی، قم، مازندران، کرمانشاه و کرمان بیشتر از نرخ بیکاری کل کشور می باشد.

نرخ مشارکت اقتصادی زنان ۱۰ ساله و بیشتر در کل کشور طی سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴ همواره روند نزولی دارد. همچنین مشاهده می شود که، در سال ۱۳۸۴ استان قم (۹,۰ درصد) و استان اردبیل (۲۵,۲ درصد)، در سال ۱۳۸۵ استان هرمزگان (۸,۵ درصد) و استان خراسان جنوبی (۲۹,۸ درصد)، در سال ۱۳۸۶ استان مرکزی (۸,۷ درصد) و استانهای اردبیل و خراسان جنوبی (۲۶,۰ درصد) و در سال ۱۳۸۷ استان سیستان و بلوچستان (۸,۰ درصد) و استان زنجان (۲۱,۶ درصد)، به ترتیب کمترین و بیشترین نرخ مشارکت اقتصادی زنان را به خود اختصاص داده اند. همچنین از روی نمودار مربوطه (صفحه ۵۹) مشاهده می شود که در سال ۱۳۸۷ نرخ مشارکت اقتصادی زنان ۱۰ ساله و بیشتر در استانهای چهارمحال و بختیاری، یزد، بوشهر، تهران، کرمان، خوزستان، لرستان، مازندران، قم، کرمانشاه، قزوین، فارس، سمنان، هرمزگان، سیستان و بلوچستان و مرکزی کمتر از نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور می باشد.

جدول ۴۲- نرخ بیکاری زنان ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک استان در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴

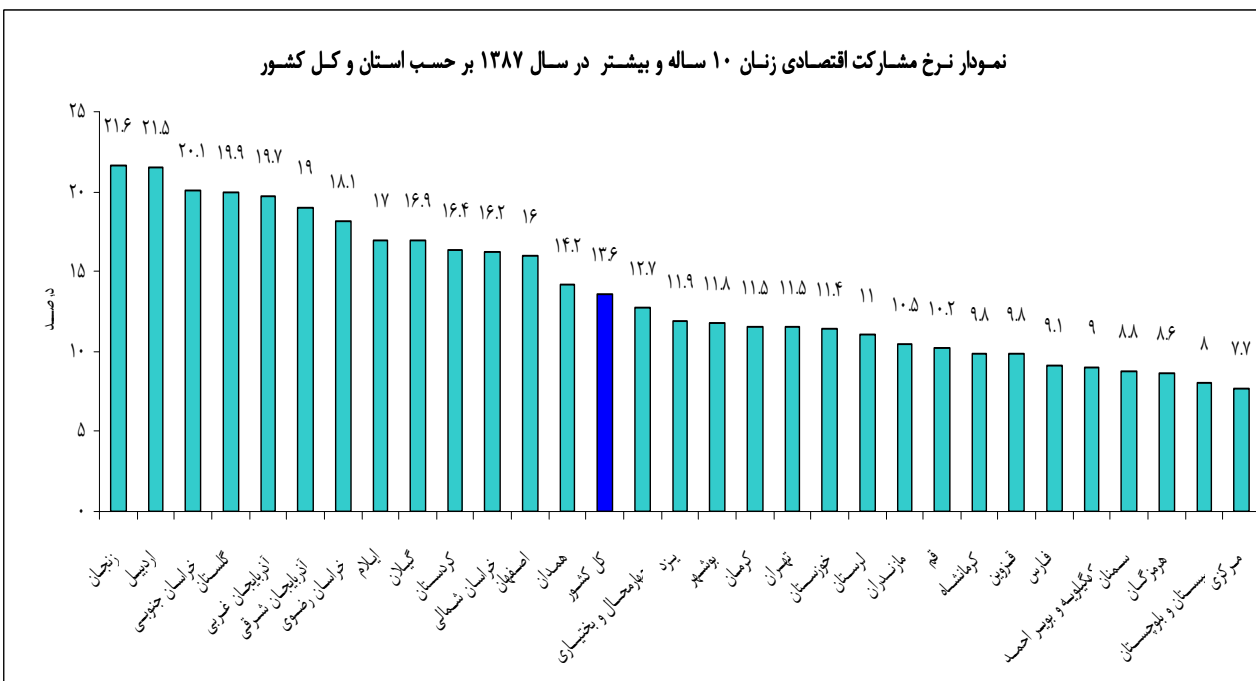
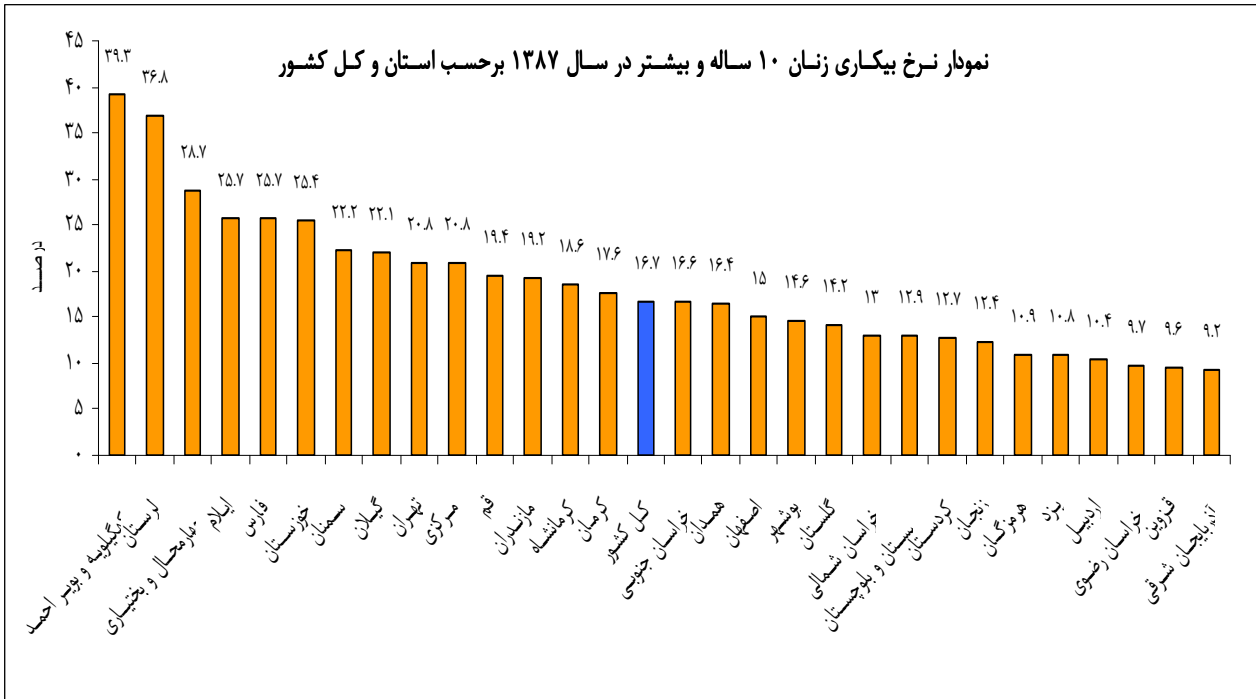
۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	استان
۱۶,۷	۱۵,۸	۱۶,۲	۱۷,۵	کل کشور
۹,۲	۹,۸	۵,۴	۴,۷	آذربایجان شرقی
۹,۱	۸,۷	۷,۳	۷,۳	آذربایجان غربی
۱۰,۴	۱۲,۹	۱۱,۴	۱۲,۵	اردبیل
۱۵,۰	۱۷,۷	۱۶,۰	۲۰,۰	اصفهان
۲۵,۷	۲۰,۷	۱۸,۸	۱۹,۰	ایلام
۱۴,۶	۱۱,۷	۱۴,۵	۲۲,۶	بوشهر
۲۰,۸	۲۱,۶	۲۴,۰	۲۵,۶	تهران
۲۸,۷	۱۹,۸	۱۶,۴	۱۲,۷	چهارمحال و بختیاری
۱۶,۶	۱۷,۴	۱۴,۹	۱۴,۳	خراسان جنوبی
۹,۷	۷,۳	۱۲,۲	۱۲,۲	خراسان رضوی
۱۳,۰	۱۳,۱	۱۳,۸	۹,۷	خراسان شمالی
۲۵,۴	۱۹,۷	۲۳,۱	۱۸,۲	خوزستان
۱۲,۴	۱۱,۳	۱۴,۷	۱۶,۲	زنجان
۲۲,۲	۲۰,۴	۲۰,۶	۲۴,۳	سمنان
۱۲,۹	۷,۷	۸,۰	۶,۵	سیستان و بلوچستان
۲۵,۷	۲۱,۵	۲۰,۶	۱۸,۸	فارس
۹,۶	۱۳,۸	۱۲,۵	۱۴,۳	قزوین
۱۹,۴	۱۶,۶	۱۳,۶	۱۳,۹	قم
۱۲,۷	۷,۸	۱۰,۲	۱۲,۲	کردستان
۱۷,۶	۲۱,۱	۲۴,۳	۳۱,۴	کرمان
۱۸,۶	۱۸,۹	۲۲,۵	۲۱,۲	کرمانشاه
۳۹,۳	۳۴,۲	۲۴,۶	۳۲,۱	کهگیلویه و بویر احمد
۱۴,۲	۱۳,۹	۱۲,۱	۱۱,۸	گلستان
۲۲,۱	۱۸,۳	۱۷,۹	۲۴,۴	گیلان
۳۶,۸	۳۴,۲	۲۳,۶	۲۲,۳	لرستان
۱۹,۲	۱۶,۹	۱۷,۲	۲۰,۸	مازندران
۲۰,۸	۱۶,۵	۱۹,۸	۱۹,۸	مرکزی
۱۰,۹	۹,۱	۸,۴	۱۲,۹	هرمزگان
۱۶,۴	۱۶,۴	۱۳,۹	۱۴,۰	همدان
۱۰,۸	۱۴,۷	۱۲,۷	۱۱,۹	یزد

جدول ۴۳- نرخ مشارکت اقتصادی زنان ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک استان در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۸۴

استان	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷
کل کشور	۱۷,۰	۱۶,۴	۱۵,۶	۱۳,۶
آذربایجان شرقی	۲۴,۷	۲۶,۸	۲۲,۹	۱۹,۰
آذربایجان غربی	۱۸,۲	۱۷,۵	۲۰,۴	۱۹,۷
اردبیل	۲۵,۲	۲۳,۶	۲۶,۰	۲۱,۵
اصفهان	۲۰,۲	۱۹,۱	۱۷,۸	۱۶,۰
ایلام	۱۶,۹	۱۸,۲	۲۱,۷	۱۷,۰
بوشهر	۹,۵	۱۰,۷	۱۰,۵	۱۱,۸
تهران	۱۴,۱	۱۳,۵	۱۲,۳	۱۱,۵
چهارمحال و بختیاری	۱۲,۱	۱۲,۰	۱۱,۸	۱۲,۷
خراسان جنوبی	۲۲,۴	۲۹,۸	۲۶,۰	۲۰,۱
خراسان رضوی	۲۰,۸	۱۶,۹	۲۰,۳	۱۸,۱
خراسان شمالی	۱۹,۸	۱۴,۸	۱۷,۱	۱۶,۲
خوزستان	۱۰,۶	۱۰,۷	۱۲,۳	۱۱,۴
زنجان	۲۳,۵	۲۵,۷	۲۵,۰	۲۱,۶
سمنان	۱۱,۳	۱۰,۱	۸,۸	۸,۸
سیستان و بلوچستان	۲۲,۲	۲۱,۴	۱۶,۱	۸,۰
فارس	۱۳,۴	۱۳,۴	۱۰,۷	۹,۱
قزوین	۱۷,۶	۱۲,۶	۱۱,۸	۹,۸
قم	۹,۰	۸,۸	۱۱,۲	۱۰,۲
کردستان	۱۳,۰	۱۴,۴	۱۴,۱	۱۶,۴
کرمان	۱۷,۱	۲۰,۶	۱۵,۳	۱۱,۵
کرمانشاه	۱۲,۰	۱۳,۵	۱۱,۶	۹,۸
کهگیلویه و بویر احمد	۱۷,۷	۱۳,۹	۱۲,۸	۹,۰
گلستان	۲۴,۶	۲۱,۷	۲۰,۰	۱۹,۹
گیلان	۲۰,۸	۲۲,۳	۱۹,۹	۱۶,۹
لرستان	۱۷,۱	۱۳,۳	۱۳,۰	۱۱,۰
مازندران	۱۷,۵	۱۷,۰	۱۶,۰	۱۰,۵
مرکزی	۱۳,۷	۱۲,۵	۸,۷	۷,۷
هرمزگان	۱۱,۹	۸,۵	۱۰,۴	۸,۶
همدان	۱۵,۹	۱۷,۷	۱۵,۹	۱۴,۲
یزد	۲۱,۳	۲۰,۳	۱۸,۴	۱۱,۹

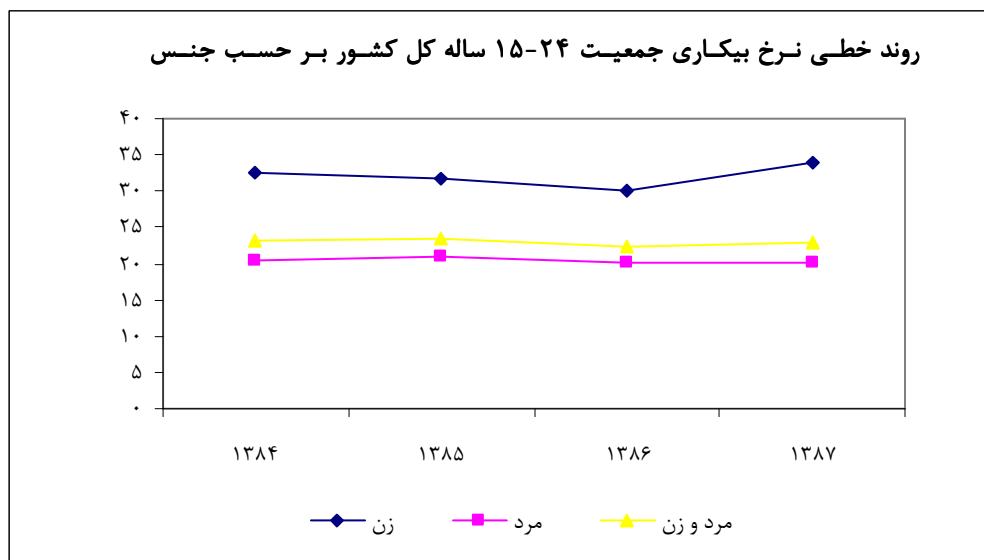

طبق نتایج حاصل از جدول ۴۴ می توان دید که نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله برای مردان و زنان در کل کشور طی سالهای ۱۳۸۴-۸۷ به میزان ۰,۳ درصد کاهش داشته و از رقم ۲۳,۳ درصد در سال ۱۳۸۴ به رقمی معادل با ۲۳,۰ درصد در سال ۱۳۸۷ رسیده است. این تغییرات برای جمعیت زنان ۱۵-۲۴ ساله طی سالهای مذکور توام با افزایش بوده و از رقم ۳۲,۶ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۳۴,۰ درصد در سال ۱۳۸۷ رسیده است.

جدول ۴۴- نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله کل کشور در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸

۱۳۸۸		۱۳۸۷		۱۳۸۶		۱۳۸۵		۱۳۸۴		نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله
مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن	زن	مرد و زن		
۲۴,۷	۳۲,۴	۲۳,۰	۳۴,۰	۲۲,۳	۳۰,۲	۲۳,۵	۳۱,۸	۲۳,۳	۳۲,۶	

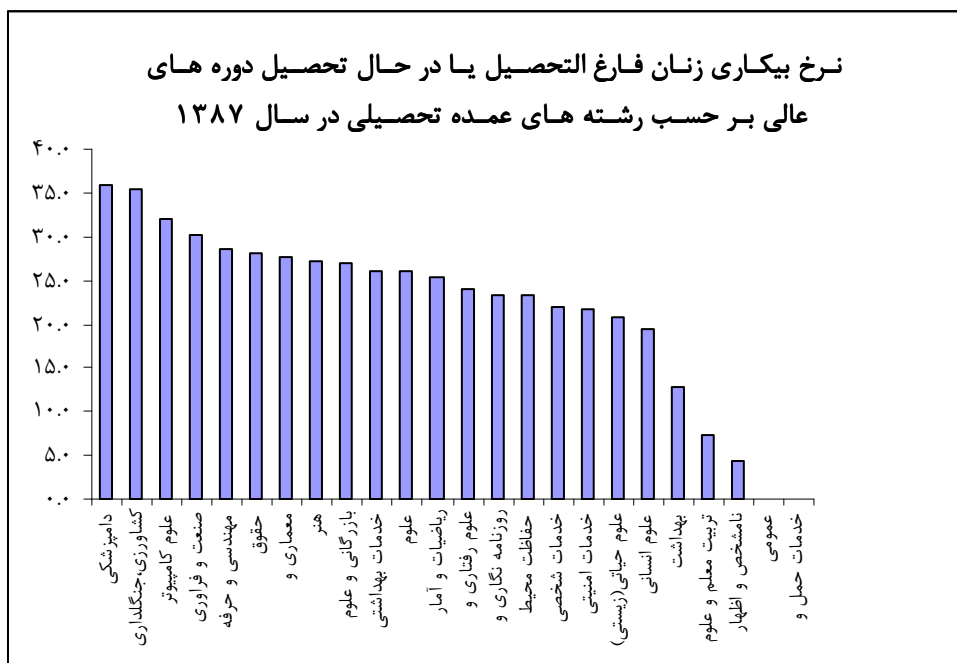
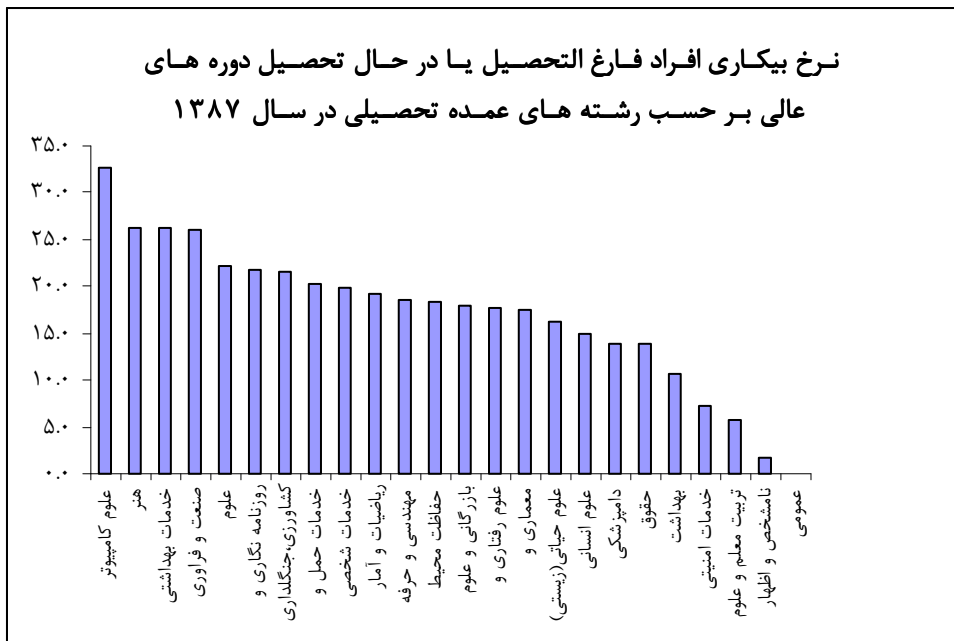

بیشترین نرخ بیکاری زنان فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بترتیب مربوط به رشته های دامپزشکی (۳۵,۸ درصد)، کشاورزی، جنگلداری و شیلات (۳۵,۵ درصد) و علوم کامپیوتر (۳۲,۰ درصد) می باشد. از طرفی بجز افراد تحصیلکرده یا در حال تحصیل رشته های خدمات بهداشتی و علوم کامپیوتر نرخ بیکاری زنان در بقیه رشته های تحصیلی بالاتر از نرخ بیکاری کل می باشد. و می توان گفت مشکل بیکاری تحصیلکردگان رشته علوم کامپیوتر هم مربوط به مردان و هم زنان دارای تحصیلات عالی می باشد.

جدول ۴۵- نرخ بیکاری افراد فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره های عالی بر حسب گروههای عمده رشته تحصیلی در سال ۱۳۸۷

نرخ بیکاری		گروههای عمده رشته تحصیلی
زن	مرد و زن	
۲۱,۷	۱۶,۵	کل
۰	۰	عمومی
۷,۳	۵,۸	تربیت معلم و علوم تربیتی
۲۷,۳	۲۶,۳	هنر
۱۹,۵	۱۵,۰	علوم انسانی
۲۳,۹	۱۷,۶	علوم رفتاری و اجتماعی
۲۳,۴	۲۱,۷	روزنامه نگاری و اطلاع رسانی
۲۶,۹	۱۷,۹	بازرگانی و علوم اداری
۲۸,۲	۱۳,۹	حقوق
۲۰,۸	۱۶,۱	علوم حیاتی (زیستی)
۲۶,۰	۲۲,۳	علوم فیزیکی (طبیعی)
۲۵,۳	۱۹,۳	ریاضیات و آمار
۳۲,۰	۳۲,۸	علوم کامپیوتر
۲۸,۶	۱۸,۶	مهندسی و حرفه های مهندسی
۳۰,۱	۲۶,۰	صنعت و فراوری
۲۷,۷	۱۷,۶	معماری و ساختمان (سازی)
۳۵,۵	۲۱,۶	کشاورزی، جنگلداری و شیلات
۳۵,۸	۱۴,۰	دامپزشکی
۱۲,۷	۱۰,۶	بهداشت
۲۶,۰	۲۶,۲	خدمات بهداشتی
۲۱,۹	۱۹,۹	خدمات شخصی
۰,۰	۲۰,۳	خدمات حمل و نقل
۲۳,۳	۱۸,۴	حفاظت محیط زیست
۲۱,۷	۷,۲	خدمات امنیتی
۴,۴	۱,۷	نامشخص و اظهار نشده

آمارهای جهانی

همانطور که جدول ۴۶ نشان می دهد ، پس از چهار سال متوالی کاهش در نرخ بیکاری برای زنان و مردان در کل جهان و همچنین در بخش زنان ، این شاخص طی سالهای ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۸ برای کل مردان و زنان از میزان ۵,۷ درصد به ۰,۶ درصد افزایش پیدا کرد. همچنین طی سالهای مذکور ، نرخ بیکاری برای هر دو گروه مردان و زنان با افزایش به ترتیب ۰,۴ درصد و ۰,۳ درصد همراه بوده است. با مشاهده نمودار می توان دید که طی دهه گذشته (از ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸) فاصله بین نرخ بیکاری مردان و زنان با اندکی کاهش مواجه بوده است.

جمعیت بیکار در کل جهان برای هر دو گروه مردان و زنان در سال ۲۰۰۸ ، ۱۹۳ میلیون نفر برآورد شده است که از این تعداد قریب به ۱۱۲ میلیون نفر مردان و ۸۱ میلیون نفر را زنان تشکیل داده اند. . تعداد زنان بیکار در فاصله سالهای ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸ حدود ۱۶,۹ درصد، از ۶۹,۳ تا ۸۱,۰ میلیون نفر، افزایش یافته است.

تفاوت جنسیتی در نرخ بیکاری یکی از نشانه های عدم تساوی در بازارهای کار جهانی می باشد. نمود مهم دیگر عدم تساوی ، تفاوت در دسترسی به بازار های کار جهانی می باشد.

اگرچه نرخ جهانی مشارکت نیروی کار برای مردان و زنان شاهد تغییراتی می باشد ، اما آهنگ حرکت این تغییر اندک و آهسته می باشد و در سال ۲۰۰۸ تفاوت بین نرخ جهانی مشارکت نیروی کار مردان و زنان ، تقریباً به میزان ۲۵ درصد رسیده است.

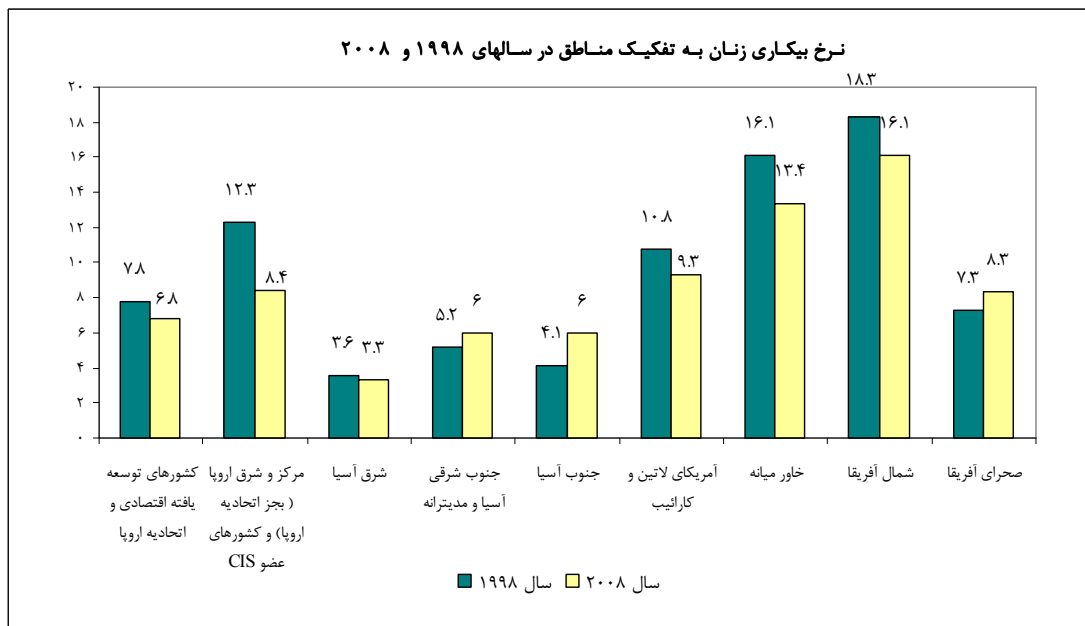
جدول ۴۶- نرخ بیکاری در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس

سال		۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	*۲۰۰۸
کل جهان	مرد و زن	۶,۱	۶,۲	۶,۱	۶,۱	۶,۱	۶,۳	۶,۳	۶,۲	۶,۰	۵,۷	۶,۰
	زن	۶,۴	۶,۶	۶,۳	۶,۴	۶,۴	۶,۵	۶,۷	۶,۶	۶,۳	۶,۰	۶,۳
	مرد	۵,۹	۶,۰	۵,۹	۵,۹	۵,۹	۶,۱	۶,۱	۶,۰	۵,۸	۵,۵	۵,۹
کشورهای توسعه یافته اقتصادی و اتحادیه اروپا	مرد و زن	۷,۱	۶,۹	۶,۷	۶,۷	۷,۴	۷,۳	۷,۲	۶,۹	۶,۳	۵,۷	۶,۷
	زن	۷,۸	۷,۵	۷,۳	۷,۱	۷,۶	۷,۵	۷,۵	۷,۲	۶,۶	۶,۰	۶,۸
	مرد	۶,۶	۶,۵	۶,۲	۶,۴	۷,۲	۷,۲	۶,۹	۶,۶	۶,۰	۵,۵	۶,۶
مرکز و شرق اروپا (بجز اتحادیه اروپا) و کشورهای عضو CIS	مرد و زن	۱۲,۱	۱۲,۴	۱۰,۵	۱۰,۲	۹,۹	۹,۹	۹,۶	۹,۲	۹,۱	۸,۴	۸,۷
	زن	۱۲,۳	۱۲,۷	۱۰,۸	۱۰,۲	۹,۶	۹,۴	۹,۴	۹,۰	۸,۹	۸,۱	۸,۴
	مرد	۱۱,۹	۱۲,۱	۱۰,۳	۱۰,۲	۱۰,۱	۱۰,۳	۱۰,۳	۹,۴	۹,۳	۸,۶	۹,۰
شرق آسیا	مرد و زن	۴,۳	۴,۳	۴,۱	۴,۱	۴,۰	۳,۹	۳,۸	۳,۸	۳,۶	۳,۴	۳,۹
	زن	۳,۶	۳,۶	۳,۴	۳,۴	۳,۳	۳,۲	۳,۲	۳,۲	۳,۰	۲,۹	۳,۳
	مرد	۴,۹	۴,۹	۴,۷	۴,۷	۴,۵	۴,۴	۴,۴	۴,۳	۴,۱	۳,۹	۴,۵
جنوب شرقی آسیا و مدیترانه	مرد و زن	۴,۸	۵,۱	۵,۰	۵,۸	۶,۱	۶,۲	۶,۴	۶,۱	۶,۲	۵,۵	۵,۶
	زن	۵,۲	۵,۵	۴,۹	۶,۱	۶,۶	۷,۰	۷,۲	۶,۹	۶,۸	۵,۸	۶,۰
	مرد	۴,۵	۴,۸	۵,۰	۵,۶	۵,۷	۵,۷	۵,۹	۵,۶	۵,۷	۵,۳	۵,۳
جنوب آسیا	مرد و زن	۳,۷	۴,۰	۴,۵	۳,۸	۳,۳	۴,۵	۵,۳	۵,۴	۵,۴	۵,۴	۵,۴
	زن	۴,۱	۴,۴	۴,۶	۴,۲	۳,۷	۴,۹	۶,۰	۶,۱	۶,۰	۶,۰	۶,۰
	مرد	۳,۶	۳,۹	۴,۴	۳,۷	۳,۱	۴,۳	۵,۰	۵,۱	۵,۱	۵,۱	۵,۲
آمریکای لاتین و کارائیب	مرد و زن	۸,۲	۸,۵	۸,۳	۸,۳	۸,۶	۸,۵	۸,۲	۷,۹	۷,۳	۷,۰	۷,۳
	زن	۱۰,۸	۱۱,۰	۱۰,۷	۱۰,۷	۱۰,۹	۱۱,۰	۱۰,۷	۱۰,۳	۹,۴	۹,۱	۹,۳
	مرد	۶,۷	۷,۰	۶,۹	۶,۸	۷,۱	۶,۹	۶,۵	۶,۳	۵,۷	۵,۶	۵,۸
خاور میانه	مرد و زن	۱۱,۱	۱۰,۶	۱۰,۱	۱۱,۶	۱۱,۷	۱۱,۸	۱۱,۲	۹,۸	۹,۸	۹,۴	۹,۴
	زن	۱۶,۱	۱۵,۲	۱۴,۱	۱۶,۶	۱۶,۶	۱۵,۹	۱۳,۱	۱۴,۱	۱۴,۰	۱۳,۴	۱۳,۴
	مرد	۹,۸	۹,۴	۹,۰	۱۰,۳	۱۰,۳	۱۰,۷	۸,۰	۸,۵	۸,۵	۸,۲	۸,۲
شمال آفریقا	مرد و زن	۱۳,۰	۱۳,۶	۱۴,۳	۱۳,۸	۱۳,۶	۱۳,۲	۱۲,۴	۱۱,۶	۱۰,۵	۱۰,۸	۱۰,۷
	زن	۱۸,۳	۱۸,۵	۱۹,۷	۱۹,۴	۱۹,۵	۱۹,۱	۱۸,۳	۱۷,۶	۱۵,۹	۱۶,۳	۱۶,۱
	مرد	۱۱,۳	۱۲,۰	۱۲,۴	۱۱,۸	۱۱,۵	۱۱,۱	۱۰,۲	۹,۴	۸,۴	۸,۷	۸,۵
صحرای آفریقا	مرد و زن	۷,۳	۸,۱	۸,۲	۸,۴	۸,۲	۸,۱	۸,۴	۸,۳	۸,۲	۸,۱	۸,۰
	زن	۷,۳	۸,۷	۸,۵	۸,۹	۸,۳	۸,۰	۸,۹	۸,۷	۸,۶	۸,۴	۸,۳
	مرد	۷,۳	۷,۷	۷,۹	۸,۱	۸,۲	۸,۱	۸,۱	۸,۰	۸,۰	۷,۷	۷,۷

* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.

ماخذ: سازمان بین المللی کار ، روند مدل های اقتصادی ، ژانویه ۲۰۰۹

جدول ۴۷- جمعیت بیکار در جهان بر حسب جنس

سال	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	*۲۰۰۸
کل (میلیون نفر)	۱۶۵٫۱	۱۷۲٫۱	۱۷۰٫۷	۱۷۳٫۴	۱۷۵٫۵	۱۸۳٫۹	۱۸۹٫۱	۱۸۸٫۳	۱۸۴٫۴	۱۷۸٫۹	۱۹۲٫۷
زن (میلیون نفر)	۶۹٫۳	۷۲٫۵	۷۰٫۷	۷۲٫۷	۷۳٫۸	۷۶٫۷	۸۰٫۳	۸۰٫۳	۷۸٫۵	۷۵٫۵	۸۱٫۰
مرد (میلیون نفر)	۹۵٫۷	۹۹٫۵	۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۷	۱۰۱٫۷	۱۰۷٫۲	۱۰۸٫۷	۱۰۸٫۰	۱۰۵٫۹	۱۰۳٫۴	۱۱۱٫۷

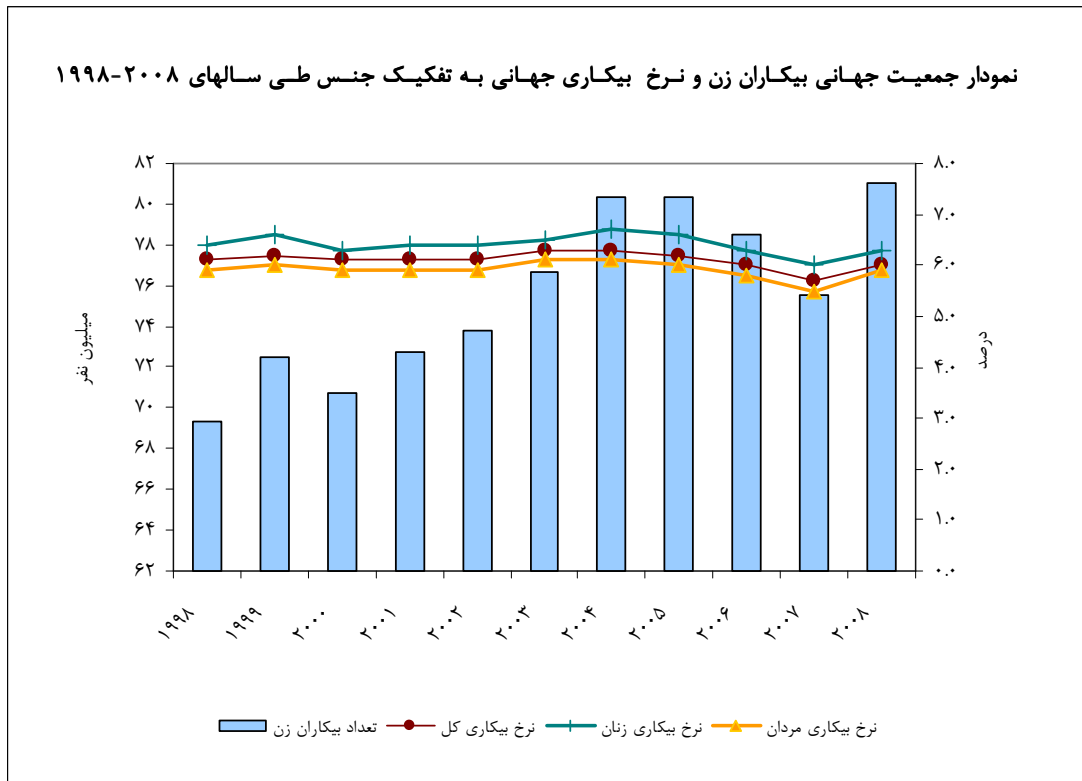
* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.
 ماخذ: سازمان بین المللی کار ، روند مدل‌های اقتصادی ، ژانویه ۲۰۰۹

جدول ۴۸- نرخ مشارکت نیروی کار در جهان بر حسب جنس

سال	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	*۲۰۰۸
کل	۶۵٫۸	۶۵٫۷	۶۵٫۶	۶۵٫۵	۶۵٫۴	۶۵٫۲	۶۵٫۲	۶۵٫۲	۶۵٫۱	۶۵٫۱	۶۵٫۱
زن	۵۲٫۴	۵۲٫۳	۵۲٫۳	۵۲٫۳	۵۲٫۳	۵۲٫۳	۵۲٫۳	۵۲٫۵	۵۲٫۶	۵۲٫۶	۵۲٫۶
مرد	۷۹٫۲	۷۹٫۱	۷۸٫۹	۷۸٫۷	۷۸٫۴	۷۸٫۲	۷۸٫۰	۷۷٫۹	۷۷٫۷	۷۷٫۶	۷۷٫۵

* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.
 ماخذ: سازمان بین المللی کار ، روند مدل‌های اقتصادی ، ژانویه ۲۰۰۹

نظیر نرخ مشارکت نیروی کار ، فاصله جنسیتی بزرگی در نسبت اشتغال به جمعیت برای دو گروه مردان و زنان وجود دارد و این فاصله جنسیتی طی دهه گذشته (از ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸) به کندی رو به کاهش دارد. نرخ جهانی اشتغال به جمعیت برای زنان بزرگسال (۲۵ ساله و بیشتر) ، بین سالهای ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸ به اندازه ۱,۲ درصد افزایش داشته است. در مقابل طی سالهای مذکور ، گروه مردان شاهد کاهش ۱,۱ درصدی می باشند.

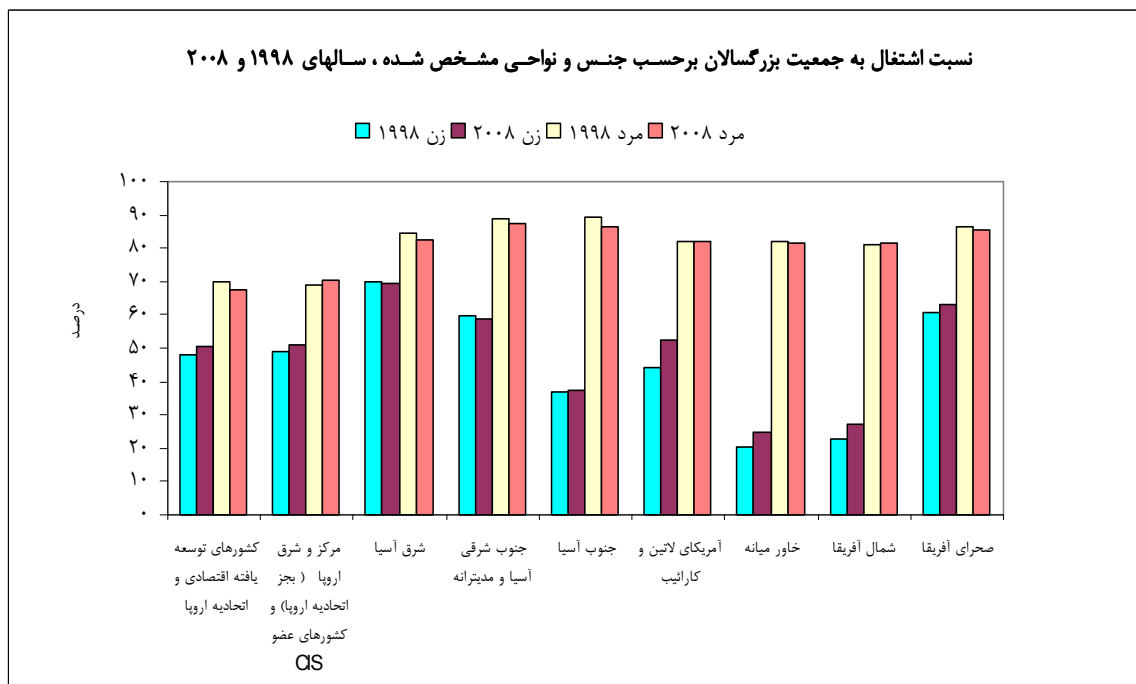
جدول ۴۹- نسبت اشتغال به جمعیت بزرگسالان در کل جهان و در مناطق مشخص شده به تفکیک جنس

سال		۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸
کل جهان	مرد و زن	۶۶،۵	۶۶،۴	۶۶،۵	۶۶،۵	۶۶،۵	۶۶،۴	۶۶،۴	۶۶،۶	۶۶،۸	۶۶،۸	۶۶،۶
	زن	۵۱،۹	۵۱،۹	۵۲،۲	۵۲،۳	۵۲،۴	۵۲،۴	۵۲،۴	۵۲،۸	۵۳،۱	۵۳،۲	۵۳،۱
	مرد	۸۱،۴	۸۱،۲	۸۱،۲	۸۱،۰	۸۰،۹	۸۰،۷	۸۰،۶	۸۰،۷	۸۰،۷	۸۰،۷	۸۰،۳
کشورهای توسعه یافته اقتصادی و اتحادیه اروپا	مرد و زن	۵۸،۶	۵۸،۷	۵۸،۸	۵۸،۷	۵۸،۳	۵۸،۳	۵۸،۴	۵۸،۷	۵۹،۱	۵۹،۲	۵۸،۷
	زن	۴۸،۳	۴۸،۷	۴۹،۰	۴۹،۱	۴۸،۹	۴۹،۲	۴۹،۴	۴۹،۷	۵۰،۳	۵۰،۶	۵۰،۴
	مرد	۶۹،۸	۶۹،۷	۶۹،۶	۶۹،۲	۶۸،۴	۶۸،۲	۶۸،۱	۶۸،۴	۶۸،۷	۶۸،۵	۶۷،۵
مرکز و شرق اروپا (بجز اتحادیه اروپا) و کشورهای عضو	مرد و زن	۵۸،۱	۵۶،۵	۵۷،۶	۵۸،۱	۵۸،۱	۵۸،۵	۵۸،۶	۵۹،۱	۵۹،۱	۶۰،۰	۵۹،۹
	زن	۴۹،۰	۴۷،۴	۴۸،۳	۴۹،۲	۴۹،۸	۴۹،۸	۴۹،۷	۵۰،۱	۵۰،۱	۵۱،۱	۵۱،۰
	مرد	۶۸،۷	۶۷،۱	۶۸،۴	۶۸،۶	۶۸،۷	۶۸،۷	۶۹،۱	۶۹،۸	۶۹،۷	۷۰،۶	۷۰،۵
شرق آسیا	مرد و زن	۷۷،۳	۷۷،۳	۷۷،۳	۷۷،۲	۷۷،۱	۷۷،۰	۷۶،۹	۷۶،۷	۷۶،۷	۷۶،۵	۷۶،۰
	زن	۷۰،۰	۷۰،۱	۷۰،۲	۷۰،۲	۷۰،۲	۷۰،۱	۷۰،۰	۶۹،۹	۶۹،۹	۶۹،۷	۶۹،۳
	مرد	۸۴،۴	۸۴،۲	۸۴،۲	۸۴،۰	۸۳،۹	۸۳،۷	۸۳،۵	۸۳،۳	۸۳،۲	۸۳،۱	۸۲،۵
جنوب شرقی آسیا و مدیترانه	مرد و زن	۷۳،۹	۷۳،۹	۷۳،۸	۷۳،۲	۷۳،۳	۷۳،۲	۷۳،۰	۷۳،۰	۷۲،۶	۷۳،۰	۷۲،۸
	زن	۵۹،۹	۶۰،۰	۵۹،۸	۵۹،۳	۵۹،۱	۵۸،۸	۵۸،۷	۵۸،۹	۵۸،۴	۵۸،۹	۵۸،۷
	مرد	۸۸،۶	۸۸،۴	۸۸،۴	۸۸،۶	۸۸،۱	۸۸،۱	۸۷،۹	۸۷،۷	۸۷،۴	۸۷،۸	۸۷،۶
جنوب آسیا	مرد و زن	۶۳،۷	۶۳،۴	۶۳،۳	۶۳،۳	۶۳،۴	۶۲،۸	۶۲،۴	۶۲،۵	۶۲،۷	۶۲،۵	۶۲،۴
	زن	۳۶،۷	۳۶،۶	۳۶،۸	۳۶،۸	۳۶،۹	۳۶،۶	۳۶،۵	۳۷،۰	۳۷،۷	۳۷،۴	۳۷،۶
	مرد	۸۹،۱	۸۸،۷	۸۸،۳	۸۸،۴	۸۸،۶	۸۷،۷	۸۷،۰	۸۶،۸	۸۶،۷	۸۶،۴	۸۶،۲
آمریکای لاتین و کارائیب	مرد و زن	۶۲،۵	۶۲،۷	۶۳،۳	۶۳،۷	۶۴،۲	۶۴،۵	۶۵،۳	۶۵،۸	۶۶،۶	۶۶،۷	۶۶،۷
	زن	۴۴،۲	۴۵،۱	۴۶،۲	۴۷،۰	۴۸،۰	۴۸،۶	۴۹،۹	۵۰،۷	۵۱،۹	۵۲،۳	۵۲،۶
	مرد	۸۲،۰	۸۱،۵	۸۱،۶	۸۱،۵	۸۱،۴	۸۱،۴	۸۱،۹	۸۲،۰	۸۲،۳	۸۲،۲	۸۱،۹
خاور میانه	مرد و زن	۵۳،۲	۵۳،۵	۵۳،۸	۵۳،۴	۵۳،۵	۵۳،۲	۵۴،۶	۵۴،۴	۵۴،۵	۵۴،۷	۵۴،۷
	زن	۲۰،۵	۲۱،۰	۲۱،۶	۲۱،۵	۲۱،۹	۲۲،۳	۲۳،۳	۲۳،۶	۲۴،۰	۲۴،۳	۲۴،۷
	مرد	۸۲،۲	۸۲،۳	۸۲،۳	۸۱،۶	۸۱،۴	۸۰،۷	۸۲،۳	۸۱،۹	۸۱،۶	۸۱،۹	۸۱،۷
شمال آفریقا	مرد و زن	۵۱،۴	۵۱،۲	۵۱،۲	۵۱،۶	۵۱،۶	۵۲،۰	۵۲،۷	۵۳،۲	۵۳،۶	۵۳،۸	۵۴،۰
	زن	۲۲،۶	۲۲،۸	۲۳،۱	۲۳،۵	۲۳،۳	۲۴،۱	۲۵،۰	۲۵،۸	۲۶،۳	۲۶،۷	۲۷،۰
	مرد	۸۱،۰	۸۰،۳	۸۰،۲	۸۰،۶	۸۰،۶	۸۰،۸	۸۱،۳	۸۱،۵	۸۱،۷	۸۱،۸	۸۱،۷
صحرای آفریقا	مرد و زن	۷۳،۱	۷۲،۶	۷۲،۶	۷۲،۶	۷۲،۸	۷۳،۱	۷۳،۱	۷۳،۳	۷۳،۵	۷۳،۷	۷۳،۹
	زن	۶۰،۸	۶۰،۱	۶۰،۴	۶۰،۴	۶۰،۹	۶۱،۵	۶۱،۵	۶۲،۰	۶۲،۳	۶۲،۵	۶۲،۹
	مرد	۸۶،۲	۸۵،۹	۸۵،۶	۸۵،۴	۸۵،۳	۸۵،۴	۸۵،۳	۸۵،۳	۸۵،۳	۸۵،۵	۸۵،۴

* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.

ماخذ: سازمان بین المللی کار، روند مدل های اقتصادی، ژانویه ۲۰۰۹

در سال ۲۰۰۸، از میان ۳،۰ میلیارد نفر شاغل در کل جهان، ۱،۲ میلیارد نفر (۴۰،۴ درصد) را زنان تشکیل می دهند. طبق نتایج حاصل از جداول زیرمی توان گفت تنها سهم کوچکی از زنان شاغل (۱۸،۳ درصد) ، در بخش صنعت مشغول به فعالیت هستند. سهم عمده اشتغال زنان مربوط به بخش کشاورزی (۳۵،۴ درصد) و به خصوص بخش خدمات (۴۶،۳ درصد) می باشد.

در بخش خدمات در سه ناحیه شرق آسیا، جنوب آسیا و خاور میانه سهم اشتغال مردان در بخش خدمات بیشتر از سهم مشابه در اشتغال زنان است. در بخش کشاورزی نیز سهم مردان شاغل در چهار ناحیه، کشورهای توسعه یافته اقتصادی و اتحادیه اروپا، مرکز و شرق اروپا (بجز اتحادیه اروپا) و کشورهای عضو CIS، جنوب شرقی آسیا و مدیترانه و آمریکای لاتین و کارائیب بیشتر از میزان مشابه برای زنان می باشد.

همچنین در سال ۲۰۰۸ دو ناحیه جنوب آسیا و صحرای آفریقا هر کدام به میزان بیش از ۶۰ درصد شاغلین زن در بخش کشاورزی را شامل شده اند.

جدول ۵۰- سهم بخش کشاورزی در اشتغال در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس

سال	۱۹۹۸	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	*۲۰۰۸
کل جهان	مرد و زن	۴۰٫۸	۳۸٫۷	۳۷٫۵	۳۶٫۵	۳۵٫۵	۳۳٫۵
	زن	۴۲٫۹	۴۰٫۶	۳۹٫۴	۳۸٫۴	۳۷٫۵	۳۵٫۴
	مرد	۳۹٫۴	۳۷٫۴	۳۶٫۲	۳۵٫۳	۳۴٫۱	۳۲٫۲
کشورهای توسعه یافته اقتصادی و اتحادیه اروپا	مرد و زن	۵٫۸	۴٫۶	۴٫۳	۴٫۲	۴٫۰	۳٫۷
	زن	۵٫۰	۳٫۸	۳٫۵	۳٫۴	۳٫۳	۲٫۹
	مرد	۶٫۴	۵٫۲	۴٫۹	۴٫۸	۴٫۷	۴٫۴
مرکز و شرق اروپا (بجز اتحادیه اروپا) و کشورهای عضو CIS	مرد و زن	۲۶٫۸	۲۲٫۷	۲۲٫۱	۲۱٫۲	۲۰٫۴	۱۸٫۷
	زن	۲۷٫۰	۲۲٫۲	۲۱٫۶	۲۰٫۷	۱۹٫۸	۱۷٫۹
	مرد	۲۶٫۷	۲۳٫۱	۲۲٫۵	۲۱٫۷	۲۰٫۹	۱۹٫۳
شرق آسیا	مرد و زن	۴۷٫۶	۴۶٫۸	۴۴٫۶	۴۲٫۶	۴۰٫۶	۳۶٫۶
	زن	۵۱٫۶	۵۰٫۶	۴۸٫۲	۴۵٫۹	۴۳٫۵	۳۸٫۹
	مرد	۴۴٫۳	۴۳٫۵	۴۱٫۷	۳۹٫۹	۳۸٫۲	۳۴٫۷
جنوب شرقی آسیا و مدیترانه	مرد و زن	۵۰٫۱	۴۷٫۹	۴۶٫۰	۴۵٫۷	۴۵٫۳	۴۴٫۳
	زن	۵۱٫۳	۴۸٫۳	۴۶٫۴	۴۵٫۹	۴۵٫۰	۴۳٫۰
	مرد	۴۹٫۴	۴۷٫۷	۴۵٫۷	۴۵٫۶	۴۵٫۵	۴۵٫۲
جنوب آسیا	مرد و زن	۵۹٫۵	۵۳٫۳	۵۲٫۱	۵۰٫۷	۴۹٫۵	۴۶٫۹
	زن	۷۴٫۴	۶۶٫۹	۶۶٫۵	۶۵٫۸	۶۵٫۵	۶۴٫۵
	مرد	۵۳٫۷	۴۸٫۰	۴۶٫۴	۴۴٫۷	۴۳٫۰	۳۹٫۹
آمریکای لاتین و کارائیب	مرد و زن	۲۱٫۴	۱۹٫۴	۱۹٫۳	۱۸٫۹	۱۸٫۰	۱۶٫۳
	زن	۱۲٫۶	۱۱٫۰	۱۱٫۰	۱۱٫۰	۱۰٫۳	۹٫۲
	مرد	۲۶٫۴	۲۴٫۷	۲۴٫۶	۲۴٫۲	۲۳٫۱	۲۱٫۱
خاور میانه	مرد و زن	۲۰٫۸	۱۹٫۵	۱۸٫۸	۱۸٫۳	۱۷٫۸	۱۶٫۸
	زن	۲۶٫۱	۳۲٫۲	۳۲٫۱	۳۲٫۲	۳۲٫۲	۳۲٫۰
	مرد	۱۹٫۵	۱۶٫۰	۱۵٫۱	۱۴٫۳	۱۳٫۷	۱۲٫۴
شمال آفریقا	مرد و زن	۳۵٫۹	۳۴٫۷	۳۵٫۳	۳۴٫۴	۳۳٫۷	۳۲٫۴
	زن	۳۱٫۳	۳۱٫۶	۳۶٫۸	۳۸٫۸	۳۹٫۳	۳۸٫۱
	مرد	۳۷٫۲	۳۵٫۶	۳۴٫۸	۳۳٫۰	۳۱٫۹	۳۰٫۶
صحرای آفریقا	مرد و زن	۶۷٫۶	۶۵٫۴	۶۴٫۳	۶۳٫۹	۶۳٫۳	۶۱٫۶
	زن	۷۱٫۰	۶۸٫۱	۶۶٫۸	۶۵٫۳	۶۶٫۰	۶۴٫۳
	مرد	۶۵٫۱	۶۳٫۲	۶۲٫۳	۶۲٫۸	۶۱٫۲	۵۹٫۵

* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.

مآخذ: سازمان بین المللی کار ، روند مدل‌های اقتصادی ، ژانویه ۲۰۰۹

جدول ۵۱- سهم بخشی صنعت در اشتغال در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس

سال	۱۹۹۸	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	*۲۰۰۸
کل جهان	مرد و زن	۲۱,۱	۲۰,۷	۲۱,۱	۲۱,۶	۲۲,۱	۲۳,۲
	زن	۱۷,۰	۱۶,۲	۱۶,۴	۱۶,۹	۱۷,۳	۱۸,۳
	مرد	۲۳,۸	۲۳,۷	۲۴,۲	۲۴,۷	۲۵,۴	۲۶,۶
کشورهای توسعه یافته اقتصادی و اتحادیه اروپا	مرد و زن	۲۷,۹	۲۵,۶	۲۵,۳	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۱
	زن	۱۶,۳	۱۳,۹	۱۳,۵	۱۳,۱	۱۲,۹	۱۲,۷
	مرد	۳۶,۸	۳۵,۰	۳۴,۷	۳۴,۶	۳۴,۷	۳۵,۲
مرکز و شرق اروپا (بجز اتحادیه اروپا) و کشورهای عضو CIS	مرد و زن	۲۷,۷	۲۵,۶	۲۵,۳	۲۵,۵	۲۵,۵	۲۵,۳
	زن	۲۱,۸	۱۸,۳	۱۷,۸	۱۷,۸	۱۷,۴	۱۶,۸
	مرد	۳۲,۵	۳۱,۷	۳۱,۴	۳۲,۰	۳۲,۱	۳۲,۴
شرق آسیا	مرد و زن	۲۴,۴	۲۲,۵	۲۳,۳	۲۴,۵	۲۵,۷	۲۸,۲
	زن	۲۳,۵	۲۱,۲	۲۲,۲	۲۳,۶	۲۵,۰	۲۷,۹
	مرد	۲۵,۲	۲۳,۵	۲۴,۳	۲۵,۳	۲۶,۳	۲۸,۵
جنوب شرقی آسیا و مدیترانه	مرد و زن	۱۵,۵	۱۷,۴	۱۷,۹	۱۸,۰	۱۸,۴	۱۹,۳
	زن	۱۲,۷	۱۴,۹	۱۵,۰	۱۵,۳	۱۵,۸	۱۶,۸
	مرد	۱۷,۵	۱۹,۱	۱۹,۹	۱۹,۹	۲۰,۳	۲۱,۰
جنوب آسیا	مرد و زن	۱۵,۴	۱۸,۸	۱۹,۴	۲۰,۲	۲۱,۰	۲۲,۶
	زن	۱۱,۵	۱۵,۷	۱۶,۰	۱۶,۴	۱۶,۴	۱۷,۳
	مرد	۱۶,۹	۲۰,۰	۲۰,۸	۲۱,۷	۲۲,۸	۲۴,۸
آمریکای لاتین و کارائیب	مرد و زن	۲۱,۸	۲۱,۶	۲۱,۸	۲۲,۲	۲۲,۴	۲۲,۹
	زن	۱۳,۹	۱۴,۶	۱۴,۸	۱۴,۸	۱۴,۶	۱۴,۱
	مرد	۲۶,۳	۲۵,۹	۲۶,۴	۲۷,۰	۲۷,۷	۲۸,۹
خاور میانه	مرد و زن	۲۵,۵	۲۵,۴	۲۵,۱	۲۵,۰	۲۴,۹	۲۴,۸
	زن	۲۱,۶	۱۸,۶	۱۸,۱	۱۷,۸	۱۷,۶	۱۷,۶
	مرد	۲۶,۴	۲۷,۳	۲۷,۱	۲۷,۱	۲۷,۰	۲۶,۹
شمال آفریقا	مرد و زن	۲۰,۱	۱۹,۲	۱۹,۶	۲۰,۸	۲۱,۷	۲۳,۶
	زن	۱۵,۹	۱۳,۱	۱۳,۵	۱۴,۰	۱۴,۹	۱۶,۶
	مرد	۲۱,۳	۲۱,۱	۲۱,۶	۲۳,۰	۲۳,۹	۲۵,۸
صحرای آفریقا	مرد و زن	۹,۵	۹,۵	۹,۷	۹,۷	۹,۹	۱۰,۳
	زن	۶,۴	۵,۹	۶,۱	۶,۷	۶,۲	۶,۶
	مرد	۱۱,۹	۱۲,۲	۱۲,۴	۱۲,۱	۱۲,۷	۱۳,۲

* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.

ماخذ: سازمان بین المللی کار ، روند مدل‌های اقتصادی ، ژانویه ۲۰۰۹

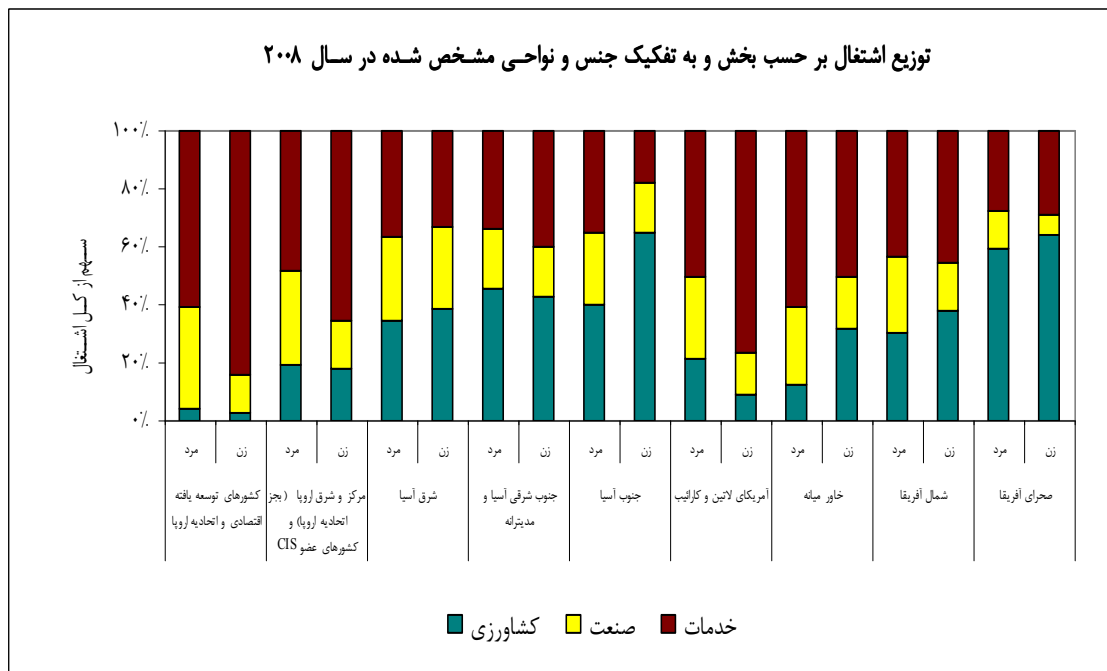
جدول ۵۲- سهم بخش خدمات در اشتغال در کل جهان و مناطق مشخص شده به تفکیک جنس

سال	۱۹۹۸	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	*۲۰۰۸
کل جهان	مرد و زن	۳۸,۱	۴۰,۷	۴۱,۵	۴۱,۹	۴۲,۴	۴۳,۳
	زن	۴۰,۱	۴۳,۲	۴۴,۲	۴۴,۷	۴۵,۲	۴۶,۳
	مرد	۳۶,۸	۳۸,۹	۳۹,۷	۴۰,۱	۴۰,۵	۴۱,۲
کشورهای توسعه یافته اقتصادی و اتحادیه اروپا	مرد و زن	۶۶,۳	۶۹,۸	۷۰,۴	۷۰,۸	۷۰,۹	۷۱,۲
	زن	۷۸,۶	۸۲,۳	۸۳,۰	۸۳,۵	۸۳,۸	۸۴,۴
	مرد	۵۶,۸	۵۹,۸	۶۰,۳	۶۰,۶	۶۰,۶	۶۰,۵
مرکز و شرق اروپا (بجز اتحادیه اروپا) و کشورهای عضو CIS	مرد و زن	۴۵,۵	۵۱,۷	۵۲,۶	۵۳,۲	۵۴,۲	۵۶,۰
	زن	۵۱,۱	۵۹,۵	۶۰,۵	۶۱,۵	۶۲,۸	۶۵,۳
	مرد	۴۰,۹	۴۵,۲	۴۶,۱	۴۶,۴	۴۷,۰	۴۸,۲
شرق آسیا	مرد و زن	۲۸,۰	۳۰,۸	۳۲,۰	۳۲,۹	۳۳,۶	۳۵,۲
	زن	۲۵,۰	۲۸,۲	۲۹,۷	۳۰,۶	۳۱,۵	۳۳,۲
	مرد	۳۰,۵	۳۲,۹	۳۴,۱	۳۴,۸	۳۵,۵	۳۶,۹
جنوب شرقی آسیا و مدیترانه	مرد و زن	۳۴,۴	۳۴,۷	۳۶,۲	۳۶,۲	۳۶,۳	۳۶,۴
	زن	۳۶,۰	۳۶,۸	۳۸,۷	۳۸,۸	۳۹,۲	۴۰,۲
	مرد	۳۳,۲	۳۳,۲	۳۴,۴	۳۴,۴	۳۴,۲	۳۳,۸
جنوب آسیا	مرد و زن	۲۵,۱	۲۷,۹	۲۸,۵	۲۹,۱	۲۹,۵	۳۰,۴
	زن	۱۴,۱	۱۷,۴	۱۷,۵	۱۷,۸	۱۸,۰	۱۸,۲
	مرد	۲۹,۴	۳۲,۱	۳۲,۸	۳۳,۵	۳۴,۲	۳۵,۳
آمریکای لاتین و کارائیب	مرد و زن	۵۶,۸	۵۹,۰	۵۸,۹	۵۸,۹	۵۹,۶	۶۰,۸
	زن	۷۳,۵	۷۴,۴	۷۴,۲	۷۴,۳	۷۵,۲	۷۶,۷
	مرد	۴۷,۳	۴۹,۳	۴۹,۰	۴۸,۸	۴۹,۲	۵۰,۰
خاور میانه	مرد و زن	۵۳,۷	۵۵,۱	۵۶,۰	۵۶,۷	۵۷,۳	۵۸,۴
	زن	۵۲,۴	۴۹,۲	۴۹,۸	۵۰,۱	۵۰,۱	۵۰,۴
	مرد	۵۴,۱	۵۶,۷	۵۷,۸	۵۸,۶	۵۹,۴	۶۰,۷
شمال آفریقا	مرد و زن	۴۴,۱	۴۶,۲	۴۵,۱	۴۴,۸	۴۴,۵	۴۴,۰
	زن	۵۲,۸	۵۵,۳	۴۹,۷	۴۷,۲	۴۵,۸	۴۵,۳
	مرد	۴۱,۵	۴۳,۳	۴۳,۶	۴۴,۰	۴۴,۱	۴۳,۶
صحرای آفریقا	مرد و زن	۲۲,۸	۲۵,۲	۲۶,۰	۲۶,۴	۲۶,۸	۲۸,۱
	زن	۲۲,۶	۲۶,۰	۲۷,۱	۲۸,۰	۲۷,۸	۲۹,۰
	مرد	۲۳,۰	۲۴,۵	۲۵,۲	۲۵,۱	۲۶,۰	۲۷,۳

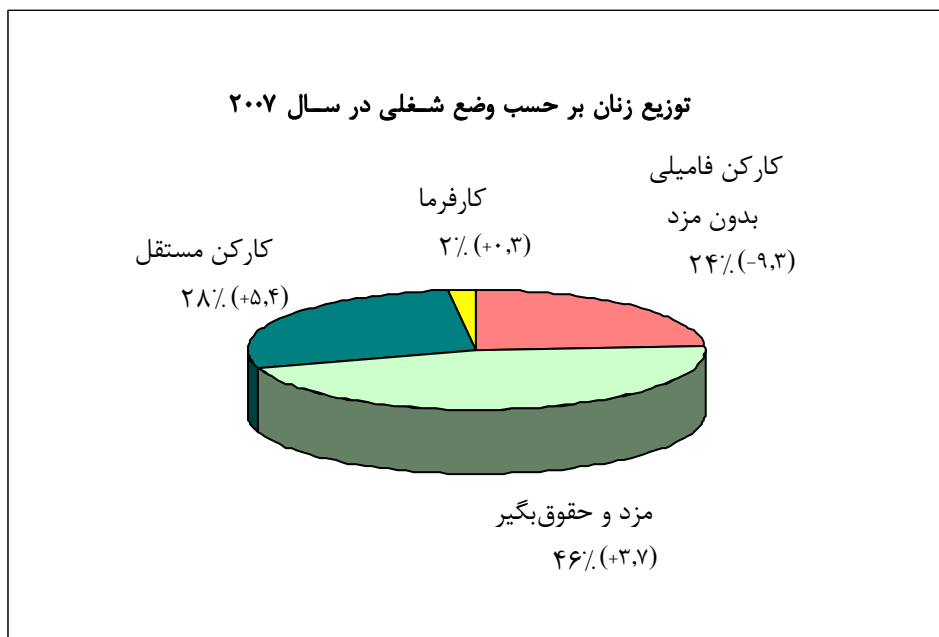
* داده های ۲۰۰۸ داده های مقدماتی می باشند.

ماخذ: سازمان بین المللی کار ، روند مدل های اقتصادی ، ژانویه ۲۰۰۹

نمودار زیر توزیع زنان را بر حسب وضع شغلی در سال ۲۰۰۷ نشان می دهد. اعداد داخل پرانتز درصد تغییرات سال ۲۰۰۷ نسبت به سال ۱۹۹۷ می باشد. همانطور که از نمودار پیداست، سهم زنان مزد و حقوق بگیر با افزایش ۳,۷ درصدی از میزان ۴۱,۸ درصد در سال ۱۹۹۷ به میزان ۴۵,۵ درصد در سال ۲۰۰۷ رسیده است. اما در وضعیت شغلی کارکن مستقل سهم زنان با رشد فزاینده ای معادل ۵,۴ درصد روبروست.

جدول زیر سهم اشتغال زنان را به تفکیک گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۹۹۵، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۵ نشان می‌دهد. بیشترین افزایش در سهم اشتغال زنان، مربوط به سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵ و گروه اداره امور عمومی، دفاع و تأمین اجتماعی اجباری و به میزان ۳,۳ می‌باشد. بیشترین کاهش نیز در سهم اشتغال زنان مربوط به سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵ و مربوط به گروه کشاورزی، شکار و جنگلداری و به میزان ۲,۰ درصد می‌باشد.

جدول ۵۳- سهم اشتغال زنان به تفکیک گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی در سالهای ۱۹۹۵، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۵

درصد تغییرات سالهای ۲۰۰۰-۲۰۰۵	درصد تغییرات سالهای ۱۹۹۵-۲۰۰۰	سال ۲۰۰۵ (درصد)	سال ۲۰۰۰ (درصد)	سال ۱۹۹۵ (درصد)	گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی
۱,۱	۰,۹	۴۳,۹	۴۲,۹	۴۲,۰	جمع
-۲,۰	-۱,۵	۳۸,۲	۴۰,۲	۴۱,۷	کشاورزی، شکار و جنگلداری
-۰,۵	۰,۸	۱۲,۷	۱۳,۲	۱۲,۴	استخراج معادن
-۰,۷	-۰,۵	۳۰,۱	۳۰,۸	۳۱,۳	صنعت (ساخت)
۱,۸	۰,۷	۲۱,۹	۲۰,۱	۱۹,۴	تأمین برق، گاز و آب
-۰,۲	-۰,۵	۸,۶	۸,۹	۹,۳	ساختمان
۰,۴	۰,۹	۴۸,۳	۴۷,۹	۴۷,۰	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری، موتورسیکلت و کالاهای شخصی و خانگی
۰,۵	۰,۴	۵۶,۰	۵۵,۵	۵۵,۱	هتل و رستوران
۰,۲	۱,۲	۲۵,۹	۲۵,۷	۲۴,۶	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۰,۵	۱,۰	۵۲,۲	۵۱,۷	۵۰,۷	واسطه‌گری‌های مالی
۰,۶	-۰,۳	۴۴,۶	۴۴,۰	۴۴,۳	مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کار و کسب
۳,۳	۲,۵	۴۴,۵	۴۱,۳	۳۸,۷	اداره امور عمومی، دفاع و تأمین اجتماعی اجباری
۱,۷	۱,۹	۷۰,۲	۶۸,۵	۶۶,۶	آموزش
-۰,۳	۱,۶	۷۷,۷	۷۷,۹	۷۶,۴	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۱,۵	۱,۲	۵۴,۲	۵۲,۷	۵۱,۵	سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی

ماخذ: شاخصهای کلیدی بازار کار (ژنو، سازمان بین‌المللی کار، ۲۰۰۷)

آمارهای مقایسه ای

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر می توان دید ، نرخ بیکاری کل " مرد و زن " در ایران طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ همواره روندی نزولی داشته و در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ با کاهش ۱,۱ درصدی روبروست. در حالیکه طی سالهای مذکور این شاخص در منطقه خاورمیانه تنها کاهش ۰,۴ درصدی را تجربه کرده است

در ایران پس از ۳ سال متوالی کاهش در نرخ بیکاری زنان ، در سال ۱۳۸۷ باز هم شاهد افزایش ۰,۹ درصدی این شاخص هستیم. در حالیکه در منطقه خاورمیانه پس از ۳ سال متوالی کاهش ، نرخ بیکاری زنان در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال قبل ثابت باقی مانده است.

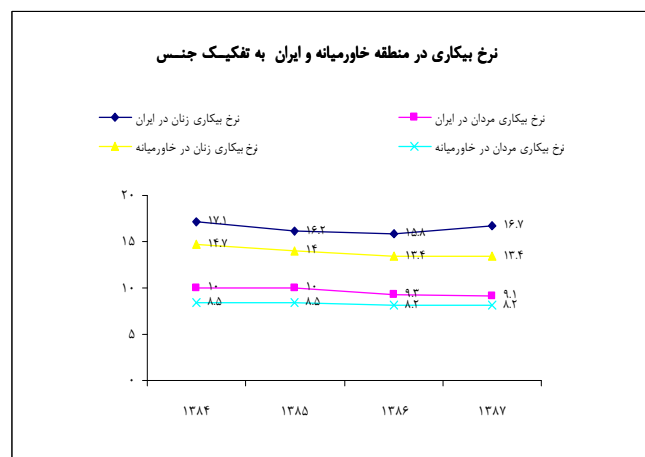
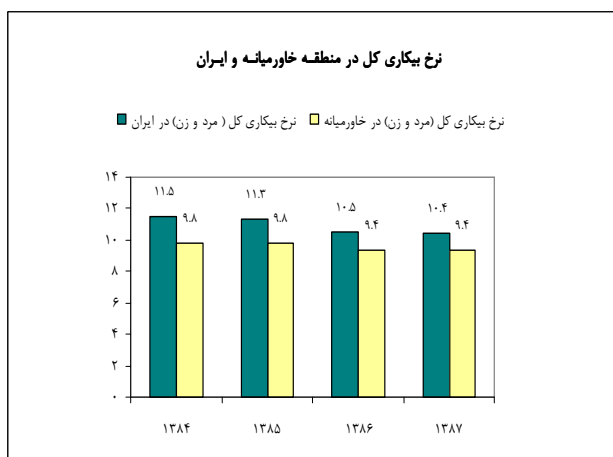
در مجموع می توان گفت ، در کشور ایران نرخ بیکاری زنان در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ کاهش ۰,۴ درصدی داشته در حالیکه این کاهش طی سالهای مذکور در منطقه خاورمیانه ۱,۳ درصد بوده است.

در مقابل در گروه مردان نرخ بیکاری در ایران در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ با کاهش بیشتری (۰,۹ درصدی) نسبت به منطقه خاورمیانه (۰,۳ درصد) مواجه بوده است.

همچنین جدول گویای این مهم می باشد که طی سالهای مذکور همواره نرخ بیکاری کل (مرد و زن) در ایران بیشتر از نرخ بیکاری کل در منطقه خاورمیانه می باشد. این ادعا در نمودار ذیل نیز قابل مشاهده است.

جدول ۵۴- نرخ بیکاری در منطقه خاور میانه و ایران به تفکیک جنس

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
۱۰,۴	۱۰,۵	۱۱,۳	۱۱,۵	مرد و زن	ایران
۱۶,۷	۱۵,۸	۱۶,۲	۱۷,۱	زن	
۹,۱	۹,۳	۱۰,۰	۱۰,۰	مرد	
۹,۴	۹,۴	۹,۸	۹,۸	مرد و زن	خاورمیانه
۱۳,۴	۱۳,۴	۱۴	۱۴,۷	زن	
۸,۲	۸,۲	۸,۵	۸,۵	مرد	

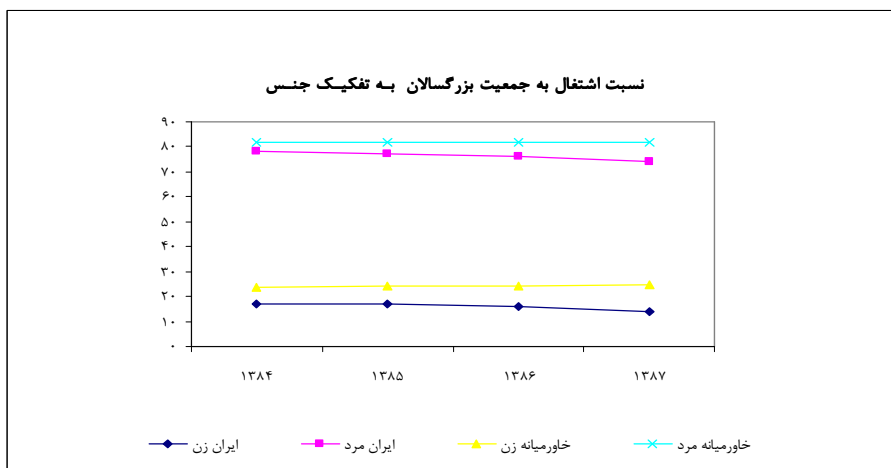
نسبت اشتغال به جمعیت بزرگسالان در ایران برای گروه "مرد و زن" طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ همواره روندی نزولی داشته بطوریکه در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ با کاهش ۳ درصدی مواجه بوده است. این پدیده می تواند مربوط به افزایش جمعیت ۲۵ سال و بیشتر طی سالهای مذکور در کشور باشد. در مقابل، این شاخص در منطقه خاورمیانه طی سالهای مذکور همواره روندی صعودی داشته و در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، ۰٫۳ درصد افزایش یافته است.

برای گروه "زن" نیز شاخص مذکور طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ در ایران پس از یکسال ثبات، مجددا کاهش یافته و در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، ۳ درصد نزول یافته است. در حالیکه در منطقه خاورمیانه بصورت متوالی افزایشی بوده و در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ افزایش ۱٫۱ درصدی داشته است.

در ایران، نسبت اشتغال به جمعیت بزرگسالان برای گروه "مرد" طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ همانند گروه "زن" بصورت متوالی کاهش داشته است، بطوریکه شاخص مذکور در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۴ درصد کاهش پیدا کرده است. در مقابل در منطقه خاورمیانه طی سالهای مذکور این شاخص بصورت متناوب کاهش و مجددا افزایش را تجربه کرده است و در نهایت در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ با کاهش ۰٫۲ درصدی مواجه شده است.

جدول ۵۵- نسبت اشتغال به جمعیت بزرگسال در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس

سال	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	جنس	منطقه
۴۴٫۰	۴۶٫۰	۴۷٫۰	۴۸٫۰	مرد و زن	ایران	
۱۴٫۰	۱۶٫۰	۱۷٫۰	۱۷٫۰	زن		
۷۴٫۰	۷۶٫۰	۷۷٫۰	۷۸٫۰	مرد		
۵۴٫۷	۵۴٫۷	۵۴٫۵	۵۴٫۴	مرد و زن	خاورمیانه	
۲۴٫۷	۲۴٫۳	۲۴٫۰	۲۳٫۶	زن		
۸۱٫۷	۸۱٫۹	۸۱٫۶	۸۱٫۹	مرد		

طبق نتایج حاصل از جدول زیر می توان گفت سهم اشتغال در بخش کشاورزی برای گروه "مرد و زن" در ایران و همچنین منطقه خاورمیانه طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ همواره روندی نزولی داشته است. بطوریکه در ایران شاخص مذکور در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ با کاهش ۳,۵ درصدی مواجه بوده است و در خاورمیانه این کاهش به ۱,۵ درصد رسیده است.

مانند فوق سهم اشتغال مردان در بخش کشاورزی در هر دو منطقه خاورمیانه و کشور ایران طی سالهای مذکور با کاهش مواجه بوده است.

در ادامه می توان گفت در ایران و همچنین در منطقه خاورمیانه در بخش کشاورزی همواره سهم زنان در اشتغال بیشتر از مردان بوده است. در ایران فاصله جنسیتی در سهم اشتغال در بخش کشاورزی برای دو گروه "زن" و "مرد" طی سالهای مذکور به صورت متناوب شاهد کاهش و افزایش بوده و در سال ۱۳۸۷ با افزایش ۰,۳ درصدی نسبت به سال ۱۳۸۴، به رقم ۱۱,۳ درصد رسیده است. این میزان در منطقه خاورمیانه طی سالهای مذکور همواره با آهنگ ملایمی رشد کرده و در سال ۱۳۸۷ به ۱۹,۶ درصد رسیده است.

جدول ۵۶- سهم اشتغال در بخش کشاورزی در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
۲۱,۲	۲۲,۸	۲۳,۲	۲۴,۷	مرد و زن	ایران
۳۰,۶	۳۳,۱	۳۰,۹	۳۳,۶	زن	
۱۹,۳	۲۰,۵	۲۱,۳	۲۲,۶	مرد	
۱۶,۸	۱۷,۳	۱۷,۸	۱۸,۳	مرد و زن	خاورمیانه
۳۲,۰	۳۲,۰	۳۲,۲	۳۲,۲	زن	
۱۲,۴	۱۳,۰	۱۳,۷	۱۴,۳	مرد	

طبق آنچه از جدول برمی آید می توان گفت ، سهم اشتغال در بخش صنعت برای گروه "مرد و زن" در ایران طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ همواره روندی صعودی داشته بطوریکه در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۱,۹ درصد رشد کرده است. همین روند افزایشی در گروه "مرد" نیز حاکم بوده و در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، افزایش ۲,۴ درصدی را تجربه کرده است. این میزان در منطقه خاورمیانه طی سالهای مذکور برای گروه "مرد و زن" و همچنین دو گروه "مرد" و "زن" با اندکی کاهش ، ثابت باقی مانده است .

همچنین براحتی می توان دید که برخلاف بخش کشاورزی ، طی سالهای مذکور در کشور ایران (بجز سال ۱۳۸۵) و منطقه خاور میانه همواره سهم اشتغال مردان در صنعت بیشتر از زنان می باشد.

جدول ۵۷- سهم اشتغال در بخش صنعت در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس

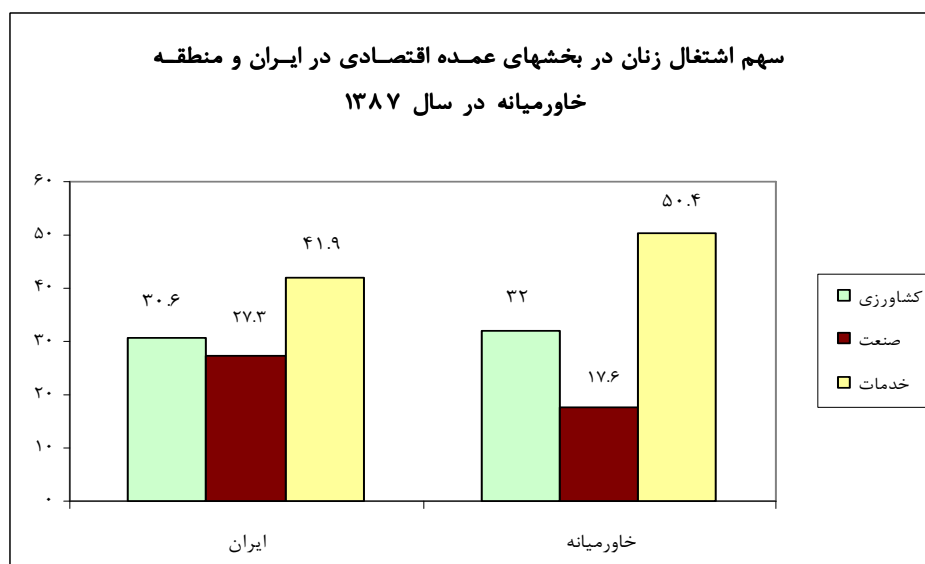
۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
۴۶,۵	۴۵,۱	۴۵,۱	۴۴,۹	مرد و زن	ایران
۴۱,۹	۳۷,۸	۳۷,۳	۳۸	زن	
۴۷,۴	۴۶,۸	۴۷,۰	۴۶,۵	مرد	
۵۸,۴	۵۷,۹	۵۷,۳	۵۶,۷	مرد و زن	خاورمیانه
۵۰,۴	۵۰,۴	۵۰,۱	۵۰,۱	زن	
۶۰,۷	۶۰,۱	۵۹,۴	۵۸,۶	مرد	

همانند بخش صنعت، سهم اشتغال مردان در بخش خدمات در کشور ایران و منطقه خاورمیانه طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ با اختلاف قابل ملاحظه ای همواره بیشتر از زنان بوده است. سهم اشتغال در بخش خدمات طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ در منطقه خاور میانه برای گروه "مرد و زن" همواره رو به افزایش بوده و در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۱,۷ درصد افزایش داشته است. این شاخص در کشور ایران برای گروه "مرد و زن" در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، به میزان ۱,۶ درصد افزایش داشته است. با توجه به کاهش فاصله جنسیتی این شاخص برای دو گروه "مرد" و "زن" به میزان ۲ درصد در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۴، شاید بتوان گفت گرایش زنان به اشتغال در بخش خدمات در سالهای اخیر در ایران بیشتر شده است. در مقابل گپ موجود بین دو گروه "مرد" و "زن" در منطقه خاورمیانه با آهنگ ملایمی همواره رشد کرده و با افزایش ۱,۸ درصدی نسبت به سال ۱۳۸۴ در سال ۱۳۸۷ به میزان ۱۰,۳ درصد رسیده است. با مقایسه بین سهم اشتغال زنان در سه بخش عمده اقتصادی می توان دید در ایران و همچنین در منطقه خاورمیانه رویکرد زنان به اشتغال در بخش خدمات بیشتر از سایر بخشها می باشد. در این میان بخش صنعت کمترین سهم را به خود اختصاص داده است.

جدول ۵۸- سهم اشتغال در بخش خدمات در خاورمیانه و ایران به تفکیک جنس

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
۳۲,۲	۳۲,۰	۳۱,۷	۳۰,۳	مرد و زن	ایران
۲۷,۳	۲۹,۱	۳۱,۷	۲۸,۳	زن	
۳۳,۲	۳۲,۷	۳۱,۷	۳۰,۸	مرد	
۲۴,۸	۲۴,۸	۲۴,۹	۲۵,۰	مرد و زن	خاورمیانه
۱۷,۶	۱۷,۶	۱۷,۶	۱۷,۸	زن	
۲۶,۹	۲۶,۹	۲۷,۰	۲۷,۱	مرد	

نمودار گویای این مهم است که در ایران در سال ۱۳۸۷ سهم زنان در بخش صنعت (۲۷,۳) که همانا اشتغال مولد بیشتری را در برمی گیرد در مقایسه با سهم خاورمیانه که ۱۷,۶ درصد می باشد، بیشتر است.

منابع و ماخذ:

- نتایج سالانه آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷
 - نتایج فصلی آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران بهار، تابستان، پاییز و زمستان سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷
 - اطلاعات اخذ شده از موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
 - سیمای بازار کار سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۷
 - گزارش روند اشتغال جهانی برای زنان
- ("Global Employment Trends for women" - march ۲۰۰۹, International Labour office)

